

Kommunenes utgifter til
bosetting og integrering
av flyktninger og personer med opphold på
humanitært grunnlag i 2013

Sluttrapport fra Beregningsutvalget august 2014

Innhold

1 Innledning	1
2 Mandat	2
2.1 Sammensetning av Beregningsutvalget	3
3 Sammendrag	4
3.1 Integreringstilskuddsordningen	4
3.2 Kartlegging av utgifter til bosetting og integrering	4
3.2.1 Utgifter til sosialhjelp	4
3.2.2 Utgifter til introduksjonsstønad	4
3.2.3 Utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse	5
3.2.4 Sammenhengen mellom utgifter i administrasjonsundersøkelsen og sosialhjelp	5
3.2.5 Forholdet mellom utvalgskommunenes beregnede utgifter og integreringstilskuddet	5
3.3 Kartlegging av kommunenes utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap	6
3.3.1 Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	6
3.4 Totalutgifter – utvikling over tid	7
4 Nåværende tilskuddsordninger	8
4.1 Integreringstilskuddet	8
4.2 Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	9
5 Kartlegging av utgifter til sosialhjelp og introduksjonsstønad	10
5.1 Vurdering av resultatet for 2013	10
5.1.1 Målgruppen i sosialhjelps- og introduksjonsstønadsundersøkelsen	10
5.2 Resultat av sosialhjelpsundersøkelsen	10
5.3 Resultat av introduksjonsstønadsundersøkelsen	12
5.4 Sammenheng mellom utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad	14
6 Kartlegging av kommunenes utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse	16
6.1 Kommuner, målgruppe og representativitet	16
6.2 Hovedfunn	16
6.3 Kartleggingsresultater per utgiftsområde	17
6.3.1 Totalutgiftenes fordeling på ulike utgiftsområder	17
6.3.2 Gjennomgang av kartlagte tjenesteområder	18
6.4 Sammenheng mellom administrasjons-, sosialhjelps- og introduksjonsstønadsundersøkelsen	24
7 Forholdet mellom beregnede utgifter til målgruppen og integreringstilskuddet i 2013	25
8 Kommunenes utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap (Voksenopplæringsundersøkelsen)	27
8.1 Utvalg av kommuner	27
8.2 Resultater i voksenopplæringsundersøkelsen	27
8.2.1 Deltakere og undervisningstimer	27
8.2.2 Utgiftsnivået i kommunene	28
8.2.3 Utgiftsfordelingen	30
9 Endringer over tid (2009–2013)	31
9.1 Generelt	31
9.2 Administrasjonsundersøkelsen	31
9.3 Målgruppen	33
9.4 Samlet kartlegging av utgifter som er ment å dekkes av integreringstilskuddet	34

9.5	Voksenopplæringsundersøkelsen	35
10	Beregningsutvalgets kartleggingsmetoder	37
10.1	Beregningsutvalgets målgruppe	37
10.1.1	Personer som utløser integreringstilskudd	37
10.1.2	Personer som utløser tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap	38
10.2	Sosialhjelpsundersøkelsen	38
10.2.1	Bruk av data fra årlig KOSTRA-rapportering	38
10.2.2	SSBs kontroller av data	39
10.2.3	Beregning av utgifter til utbetalt sosialhjelp	39
10.2.4	Beregningsutvalgets vurdering av datakvaliteten	39
10.3	Introduksjonsstønadsundersøkelsen	40
10.3.1	Bruk av KOSTRA og kontroll av data	40
10.3.2	Beregning av gjennomsnittlige utgifter til utbetalt introduksjonsstønad per person	40
10.3.3	Beregningsutvalgets vurdering av datakvaliteten	40
10.4	Administrasjonsundersøkelsen – utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse	41
10.4.1	Valg av kommuner	41
10.4.2	Gjennomføring av undersøkelsen	41
10.4.3	Kartlagte utgiftsområder	41
10.4.4	Beregning av en gjennomsnittsutgift per person per år for 2013	44
10.4.5	Vurdering av kvaliteten på datamaterialet	44
10.4.6	Kvalitetssikring	45
10.5	Kartlegging av utgifter dekket av tilskudd for opplæring i norsk og samfunnskunnskap	46
10.5.1	Kartlagte områder i spørreskjemaet	46
10.5.2	Utgiftsbegreper i voksenopplæringsundersøkelsen	47
10.5.3	Beregning av utgifter per time	47
10.5.4	Vurdering av kvaliteten på datamaterialet	48
10.6	Utgifter til kommunale helsetjenester	49
	Vedlegg	51
Tabeller		
Tabell 4. 1	Integreringstilskuddets satser fra 2009 til 2013. Etter antall år bosatt i Norge. Kroner.	8
Tabell 4. 2	Satser for tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere i 2013 og 2012. Kroner.	9
Tabell 5. 1	Gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp i 2012 og 2013 per person i målgruppen fordelt på bosettingsår. Kroner.	10
Tabell 5. 2	Gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønad i 2012 og 2013 per person i målgruppe fordelt på bosettingsår. Kroner.	12
Tabell 5. 3	Gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad i 2013 per person i målgruppen fordelt på bosettingsår. Kroner.	14
Tabell 6. 1	Gjennomsnittsverdier innen ulike utgiftsområder. Mest brukte KOSTRA-funksjoner parentes.	19
Tabell 6. 2	Utgifter per person i målgruppen til sosialhjelp, introduksjonsstønad, integreringstiltak og administrasjon av disse. 2013. Indeks 100 er lik gjennomsnittet for kommunene i utvalget.	24
Tabell 7. 1	Utgiftsandel av totalutgift fra administrasjonsundersøkelsen (uten enslig mindreårig-tilskudd). Prosent.	25
Tabell 7. 2	Resultat av Beregningsutvalgets kartlegging 2012 og 2013. Kroner/.	26
Tabell 8. 1	Antall deltakere og undervisningstimer i 2012 og 2013 for kommunene i voksenopplæringsundersøkelsen. Ikke avrundet.	27
Tabell 8. 2	Kommunenes gjennomsnittsutgift per undervisningstime i 2013. Kroner.	29
Tabell 9. 1	Utgiftssammensetting 2009–2013. Totalsum er uten enslig mindreårig-tilskudd.	31
Tabell 9. 2	Utgifter per område 2009 og 2013, med prosentvis endring. Avrundede tall. Kroner.	32
Tabell 9. 3	Antall førstegangsbosatte enslige mindreårige på landsbasis per år	34

Tabell 9. 4 Sammensetting av førstegangsboosatte (hele landet). Prosent.....	34
Tabell 9. 5 Utgifter for kartleggingsårene 2013 og 2009, med endringer	34
Tabell 9. 6 Oversikt over timepris, total kostnader og antall undervisningstimer 2009 til 2013	35
Tabell 10. 1 Oversikt over personer med rett og/eller plikt til norskopplæring	38

Vedleggstabeller

Vedleggstabell 1 Strukturtall for kommunene i administrasjonsundersøkelsen per 31.12.2013. Antall innbyggere fra www.ssb.no og folketall for målgruppen etter kommunenes opplysninger i administrasjonsundersøkelsen.	51
Vedleggstabell 2 Integreringstilskuddets satser fra 1991 til 2013. Etter antall år bosatt i Norge. Kroner.	52
Vedleggstabell 3 Oversikt over kommunenes utgifter og antall i målgruppen i 2012 og 2013. Utgatte kommuner i 2012 er inkludert (markert med kursiv). Utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad er ikke inkludert. Ikke avrundet.....	53
Vedleggstabell 4 Antall personer i målgruppen per 31.12.2013 etter bosettingsår, flyktningskategori, alder, kjønn, landsdel, kommunestørrelse og statsborgerskap	54

Figurer

Figur 5. 1 Gjennomsnittlige sosialhjelpsutbetalinger i 2012 og 2013 per person i målgruppen fordelt etter bosettingsår. Kroner.	11
Figur 5. 2 Gjennomsnittlig introduksjonsstønad i 2012 og 2013 per person i målgruppen fordelt etter bosettingsår. Kroner.	13
Figur 5. 3 Gjennomsnittlige sosialhjelpsutbetalinger og introduksjonsstønad i 2013 per person i målgruppen fordelt etter bosettingsår. Kroner.....	14
Figur 5. 4 Samlet sosial- og introduksjonsstønad per person i målgruppen i 2012 og 2013 etter botid. Kroner.....	15
Figur 6. 1 Prosentvis utgiftsfordeling og utgiftsområder kartlagt i administrasjonsundersøkelsen.	18
Figur 8. 1 Prosentvis utgiftsfordeling på utgiftsområder kartlagt i voksenopplæringsundersøkelsen*.	30
Figur 9. 1 Beregnede utgifter for femårskull til integreringstiltak og administrasjon 2009–2013.....	33
Figur 9. 2 Utgift per undervisningstime til norsk og samfunnskunnskap. Årene 1992 til 2013. Løpende kroner.	36

1 Innledning

Som en oppfølging av St.meld. nr. 61 (1989–90) oppnevnte Kommunal- og arbeidsdepartementet høsten 1990 et utvalg (Beregningsutvalget), som fikk i mandat å gjennomføre en årlig kartlegging av de kommunale utgiftene til bosetting og integrering av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag. Rapportens kapittel 2 presenterer Beregningsutvalgets mandat og sammensetning nærmere.

Utvalget er sammensatt av fire representanter for kommunesektoren og fire representanter for staten. Innhenting og bearbeiding av data er gjennomført av Statistisk sentralbyrå (SSB) og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Kapittel 3 gir et kort sammendrag av hvordan de ulike delene av kartleggingen er gjennomført, samt resultater.

Beregningsutvalget kartlegger utgifter som er relevante for tre statlige tilskudd; *integreringstilskuddet, enslig mindreårig-tilskuddet og tilskudd for opplæring i norsk og samfunnskunnskap*. Kapittel 4 beskriver de nåværende tilskuddsordningene i 2013 mer inngående.

Integreringstilskuddet fra staten skal dekke kommunenes gjennomsnittlige utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse, samt utbetalinger av sosialhjelp og introduksjonsstønad, det året personen bosettes og de påfølgende fire år. Beregningsutvalgets oppgave er å finne kommunenes gjennomsnittlige utgifter til bosetting og integrering av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag, som er bosatt de siste fem årene. Målet er å undersøke i hvilken grad kommunenes kostnader dekkes av integreringstilskuddet. For å kartlegge disse utgiftene gjennomføres tre ulike undersøkelser: *Administrasjonsundersøkelsen, Sosialhjelpsundersøkelsen og Introduksjonsstønadsundersøkelsen*. Sosialhjelps- og Introduksjonsstønadsundersøkelsen, gjøres ved hjelp av KOSTRA-tall fra kommunene, koblet mot Utlendingsdatabasen (UDB) som forvaltes av Utlendingsdirektoratet (UDI) og SSBs befolkningsfiler over bosatte personer. Den tredje undersøkelsen, Administrasjonsundersøkelsen, utføres ved hjelp av spørreskjemaer til utvalgskommuner. I kapittel 5 fremstilles resultatet av Sosialhjelpsundersøkelsen og Introduksjonsstønadsundersøkelsen mer utdypende. I kapittel 6 presenteres resultatet av Administrasjonsundersøkelsen.

I tillegg mottar kommuner tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for personer som har rett og plikt eller bare rett etter introduksjonsloven. Beregningsutvalget kartlegger også kommunenes utgifter til denne opplæringen. Dette gjøres ved hjelp av et spørreskjema som fylles ut av utvalgskommunene. I kapittel 8 er funnene i denne kartleggingen beskrevet.

Kommuner som bosetter enslige mindreårige flyktninger, asylsøkere og/eller enslige mindreårige personer med opphold på humanitært grunnlag, mottar et særskilt tilskudd som utbetales i tillegg til det ordinære integreringstilskuddet. Kartleggingen av utgifter til enslige mindreårige samt særskilt tilskudd til denne gruppen er beskrevet i egen tilleggsrapport.

I kapittel 9 presenteres utviklingen i kartleggingens tallmateriale fra 2009 til 2013. Avslutningsvis i kapittel 10 utdypes metoden brukt i de ulike undersøkelsene, samt det gis en redegjørelse for styrker og svakheter ved datamaterialet.

Beregningsutvalget legger med dette fram sin 24. rapport vedrørende kommunenes utgifter til bosetting og integrering av flyktninger. Tidligere rapporter gjaldt kommunenes utgifter i årene 1990–2012 og er tilgjengelig elektronisk på www.imdi.no.

2 Mandat

Regjeringen la i juni 1990 fram Stortingsmelding nr. 61 (1989–90) “Bosetting og integrering av flyktninger og personer med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag – organisering, ressursbruk og finansieringsordninger”. Med utgangspunkt i stortingsmeldingen oppnevnte Kommunal- og arbeidsdepartementet Beregningsutvalget for kartlegging av kommunale utgifter til bosetting og integrering av flyktninger. Beregningsutvalgets årlige kartlegging inngår i regjeringens beslutningsgrunnlag for satsene på integreringstilskuddet og tilskuddet til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.

I 2004 sluttet Stortinget seg til regjeringens forslag i Ot.prp. nr. 2 (2004–2006) Om endringer i introduksjonsloven. Lovendringen innebar at det fra 7. januar 2005 som hovedregel ikke skulle utbetales integreringstilskudd for personer som har oppholds- eller arbeidstillatelse gitt i medhold av utlendingsloven § 8 annet ledd, det vil si personer som ble bosatt som familiegjenforent med personer som var innvilget opphold på humanitært grunnlag.

Fra 1. januar 2006 ble integreringstilskuddet for de som fikk familiegjenforening med personer med opphold på humanitært grunnlag, gjeninnført fra år 1 til 3. I praksis har det imidlertid vært vanskelig for kommunene å holde utgiftene knyttet til denne gruppen, utenfor i administrasjonsundersøkelsen, men dette har ikke hatt vesentlig betydning for resultatene fra denne delen av kartleggingen. Utgifter til sosialhjelp og introduksjonsstønad er imidlertid individualiserte, og kan derfor avgrenses til medlemmer av målgruppen.

For de fleste kommunene er det vanskelig å isolere utgifter knyttet til deltakere i undervisning som dekkes av norsktilskuddet, siden deltakerne blandes i undervisningsgrupper uavhengig av hvilken ordning de utløser tilskudd etter. I kartleggingene har utvalgskommunene derfor rapportert totale utgifter knyttet til all kommunal norskopplæring for voksne innvandrere. De totale utgiftene divideres på det totale antallet undervisningstimer, for å gi et bilde av utgifter per undervisningstime.

Fra 2006-kartleggingen ble Beregningsutvalgets mandatet justert for å ta hensyn til endringene som fulgte av introduksjonsloven og ny tilskuddsordning for undervisning. Fra 2010 ble mandatet endret på grunn av utfasingen av overgangsordningen. Mandatet for 2013-kartleggingen lyder nå:

Beregningsutvalget skal hvert år kartlegge kommunenes utgifter til bosetting og integrering. Kartleggingen må tilpasses det til enhver tid gjeldende regelverk.

Integreringstilskuddet

Beregningsutvalget skal hvert år innhente, gjennomgå og presentere kommunenes utgifter når det gjelder bosetting og integrering av flyktninger som omfattes av integreringstilskuddsordningen.

Beregningene skal gi et så korrekt bilde som mulig av kommunenes utgifter til personer som utløser integreringstilskudd. Kommunenes utgifter knyttet til de årskullene og gruppene som til enhver tid er omfattet av integreringstilskuddsordningen skal fremgå i rapporten.

Beregningsutvalget skal drøfte og analysere resultatene fra kartleggingen, herunder gi en forklaring på årsakene til eventuelle endringer i kommunenes utgifter. Beregningsutvalget skal også foreta en analyse av utgiftene i kommunene over tid.

I tillegg skal Beregningsutvalget se spesielt på kommunenes utgifter til bosetting og integrering av enslige mindreårige flyktninger. Med enslige mindreårige menes i denne sammenheng personer som omfattes av særskilt kommunalt tilskudd for enslige mindreårige ved bosetting av flyktninger og som er i målgruppen for integreringstilskuddsordningen. Dette innebærer at antall enslige mindreårige flyktninger og utgifter for denne gruppen skal fremkomme i alle relevante deler av kartleggingen. Beregningsutvalget skal foreta en særskilt sammenstilling og analyse av resultatene i kartleggingen

for denne gruppen. Enslige mindreårige flyktninger skal fortsatt inngå i den ordinære kartleggingen på vanlig måte.

Beregningsutvalget skal, så langt det lar seg gjøre, kartlegge kommunenes netto driftsutgifter. Det betyr at statstilskudd (bortsett fra integreringstilskuddet), refusjoner, salgs- og leieinntekter og andre inntekter skal trekkes fra brutto driftsutgifter.

*Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere
Beregningsutvalget skal hvert år innhente, gjennomgå og presentere kommunenes utgifter når det gjelder opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.*

Beregningene skal gi et så korrekt bilde som mulig av kommunenes utgifter til opplæring for personer som har rett og plikt eller rett til norskopplæring.

Beregningsutvalget skal drøfte og analysere resultatene fra kartleggingen, herunder gi en forklaring på årsakene til eventuelle endringer i kommunenes utgifter. Beregningsutvalget skal også foreta en analyse av utgiftene i kommunene over tid.

2.1 Sammensetning av Beregningsutvalget

Utvalget har i perioden juli 2013–juni 2014 hatt følgende sammensetning:

Fra staten:

Peter Oftebro Baum, leder av utvalget, utredningsleder, IMDi
Tor Håkon Skomsvold, seniorrådgiver, Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Halwan Ibrahim, seniorrådgiver, IMDi Vest
Kjartan N. Stokke, seniorrådgiver, Fylkesmannen i Buskerud

Fra kommunesektoren:

Nina Gran, spesialrådgiver, Kommunesektorens organisasjon (KS)
Sigbjørn Iversen, fagsjef, Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester, Oslo kommune
Rune Bye, fagsjef, Kommunesektorens organisasjon (KS)
Petter Stranger, rådgiver, Barne- og familietjenesten, Kristiansand kommune

Utvalgets sekretariat:

Rådgiver Else Bredeli og rådgiver Kari Kraakenes fra Statistisk sentralbyrå (SSB) har vært utvalgets sekretariat sammen med rådgiver Anne Marit Ryen fra IMDi. SSB har koordinert arbeidet med undersøkelsene. Utgifter til sosialhjelp og introduksjonsstønning til Beregningsutvalgets målgruppe er beregnet for utvalget av Kari Kraakenes.

3 Sammendrag

3.1 Integreringstilskuddsordningen

Fra 1.1.91 ble finansieringssystemet for kommunenes arbeid med bosetting og integrering av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag lagt om i tråd med forslaget i stortingsmeldingen. Integreringstilskuddet skal dekke gjennomsnittsutgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse i kommunene i bosettingsåret og de fire neste årene. I 2013 var satsene 165 000 kroner per voksen, 166 800 kroner for de som ble bosatt i 2012, 135 000 kroner for de som ble bosatt i 2011, 80 000 kroner for personer som ble førstegangsbosatte i 2010, og 70 000 kroner for personer bosatt i 2009. Samlet for de fem tilskuddsberettigede årskullene utgjorde integreringstilskuddet 616 800 kroner for voksne og 596 500 kroner for barn.

3.2 Kartlegging av utgifter til bosetting og integrering

Beregningsutvalgets oppgave er å kartlegge kommunenes utgifter til bosetting og integrering av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag, som er bosatt de siste fem årene. Målet er å se i hvilken grad disse utgiftene dekkes av integreringstilskuddet. Dette kartlegges ved tre undersøkelser; to av disse, sosialhjelps- og introduksjonsstønadsundersøkelsen, gjøres ved hjelp av KOSTRA-tall og befolkningsfiler, mens den tredje undersøkelsen, administrasjonsundersøkelsen, gjøres ved hjelp av spørreskjemaer til utvalgskommuner. Alle utgiftsbeløp i denne rapporten er avrundet, med mindre annet er oppgitt.

3.2.1 Utgifter til sosialhjelp

Sosialhjelpsundersøkelsen er i 2013 basert på endelige data per 15. juni 2014 fra alle landets kommuner. De endelige tallene for 2012 var også basert på tall fra alle landets kommuner. Datakilden er SSBs årlige oppgaveinnhenting over økonomisk sosialhjelp (KOSTRA), koblet mot Utlendingsdatabasen (UDB), som forvaltes av Utlendingsdirektoratet (UDI) og SSBs befolkningsfiler over bosatte personer.

For å beregne gjennomsnittlig sosialhjelpsutbetalinger per flyktning/person med opphold på humanitært grunnlag (hg) i et bosettingsårskull, tas summen av alle utbetalingene til flyktninger/hg som tilhører dette årskullet, delt på totalt antall flyktninger/hg i samme årskull. Summen av gjennomsnittsutbetaling per flyktning/hg for de enkelte årskullene som omfattes av tilskuddsordningen (2009–2013), ga i 2013 et samlet beløp på 88 300 kroner over femårsperioden.

3.2.2 Utgifter til introduksjonsstønad

Introduksjonsstønadsundersøkelsen bygger i 2013 på endelige data per 15. juni 2014 fra alle landets kommuner med introduksjonsprogram.

Enkelte kommuner hadde bosatt personer i målgruppen uten å ha hatt introduksjonsprogram. Det kan være kommuner som bosetter for første gang sent på året, eller kommuner der noen få flyktninger selv har flyttet til etter avsluttet program. Datakilden er innrapporterte data fra kommunene til KOSTRA, koblet mot Utlendingsdatabasen (UDB), som forvaltes av Utlendingsdirektoratet (UDI) og SSBs befolkningsfiler over bosatte personer.

For å beregne gjennomsnittlig introduksjonsstønadsutbetaling per flyktning/person med opphold på humanitært grunnlag (hg) i et bosettingsårskull, tas summen av alle utbetalingene til flyktninger/hg som tilhører dette årskullet, delt på totalt antall flyktninger/hg i samme årskull. Dette er den samme framgangs/beregningsmåten som er beskrevet ovenfor for sosialhjelp.

Summeres gjennomsnittsutbetaling per flyktning/hg for de enkelte årskullene som omfattes av

introduksjonsordningen (2009–2013), gir det i 2013 et samlet beløp på 186 300 kroner over femårsperioden.

3.2.3 Utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse

I alt 20 kommuner deltok i kartleggingen av utgifter for 2013. I disse kommunene var 31 prosent av alle personer i målgruppen bosatt ved utgangen av året.

Tjenesteområdene som undersøkelsen omfattet, var sosialkontortjenester, innvanderer/flyktningkontortjenester, administrasjon av introduksjonsprogram, eksamensrettet grunnskoleopplæring for voksne, administrasjon av kvalifiseringsprogram, sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening, bolig/boligadministrasjonstjenester, støttekontakt, det statlige tilskuddet til enslige mindreårige, barne- og ungdomsvern, ekstratiltak i grunnskolen, kultur- og ungdomstiltak, barnehager og felleskostnader knyttet til disse områdene.

Undersøkelsen omfattet ikke kommunale nettoutgifter knyttet til helsetjenester. Det ble i 2006 gjennomført et forsøk med kartlegging av helseutgifter i fire kommuner. Dette er omtalt nærmere i kapittel 10.

For å beregne gjennomsnittsutgift per flyktning/person med opphold på humanitært grunnlag er utgiftene summert for utvalgskommunene, og dividert på totalt antall personer i målgruppen i utvalgskommunene per 31.12.2013, korrigert for nettoflyttinger til og fra kommunene i løpet av 2013.

Beregnete utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse på de kartlagte områdene var i 2013 på 87 500 kroner per person i målgruppen, tilsvarende 437 500 kroner for femårskullet. I 2012 var beløpet 86 300 kroner per person i målgruppen, tilsvarende 431 700 kroner for femårskullet.

Utgifter til administrasjon av kvalifiseringsprogrammet og kvalifiseringsstønad var i 2013 på 1 600 kroner per flyktning over femårsperioden. Utgifter til kvalifiseringsprogrammet ble inkludert først i 2010-kartleggingen, og utgiftene var i 2012 på 3 000 kroner per flyktning over femårsperioden.

3.2.4 Sammenhengen mellom utgifter i administrasjonsundersøkelsen og sosialhjelp

Fordelingen mellom utgifter til sosialhjelp og utgifter kartlagt gjennom administrasjonsundersøkelsen kan gjenspeile ulike måter å organisere og regnskapsføre tilbudene i kommunene. Forskjeller mellom kommunene trenger derfor ikke representere reelle ulikheter i tjenestetilbud.

Boligutgifter er et eksempel på dette; i enkelte kommuner har personer i målgruppen subsidiert lav husleie, og kommunens nettoutgifter til bolig i administrasjonsundersøkelsen blir høyere enn i andre kommuner hvor målgruppen betaler markedsleie for kommunens boliger. De siste kommunene vil i stedet kunne få høyere sosialhjelpsutgifter dersom flere får supplerende sosialhjelp til å dekke sine boligutgifter.

3.2.5 Forholdet mellom utvalgskommunenes beregnede utgifter og integreringstilskuddet

Samlede utgifter til målgruppen består av utbetalt sosialhjelp (88 300), utbetalt introduksjonsstønad (186 300), utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse (437 500), samt helseutgifter (29 300). Til sammen ble kommunenes gjennomsnittlige utgifter dermed estimert til 741 400 kroner per flyktning over femårsperioden.

Utgifter til administrasjon av kvalifiseringsprogrammet (KVP) og kvalifiseringsstønad utgjorde til sammen 1 600 kroner per flyktning over femårsperioden. Samlede utgifter til femårskullet i 2013 var dermed **743 000** kroner med KVP. Det er dette beløpet som er lagt til grunn som resultat i Beregningsutvalgets kartlegging i 2013.

Dette er en oppgang fra 2012 på 18 773 kroner, eller 2,6 prosent. Integreringstilskuddet i 2013 var på 616 800 kroner for voksne og enslige mindreårige, 666 800 kroner for enslige voksne og 596 500 kroner for barn. Fra 2011 utløste barn som blir født inntil seks måneder etter at mor er bosatt i en

kommune, også integreringstilskudd. Kommunenes beregnede utgifter til femårskullene i 2013 var med andre ord høyere enn mottatt integreringstilskudd.

3.3 Kartlegging av kommunenes utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap

I tillegg til kartleggingen av kommunenes utgifter til bosetting og integrering, kartlegges kommunenes utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Dette gjøres ved hjelp av et spørreskjema som fylles ut av utvalgskommunene. Alle utgiftsbeløpene er avrundet til nærmeste tier, med mindre annet er oppgitt.

3.3.1 Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

For å kartlegge kommunenes utgifter i forbindelse med slik undervisning er det gjennomført en spørreskjemaundersøkelse i 20 utvalgskommuner.

Beregningsutvalget har som tidligere gjort beregningene på grunnlag av to utgiftskategorier; drift med lokaler og drift uten lokaler:

- *Drift uten lokaler* omfatter kommunenes utgifter til lærerlønn (inklusive vikarutgifter og sosiale utgifter), administrasjonsutgifter, utgifter til undervisningsmateriell, samt utgifter til reisestøtte i forbindelse med undervisningen.
- *Drift med lokaler* omfatter til de utgiftspostene som inngår i drift uten lokaler, og i tillegg utgifter til undervisningslokaler, energi, renhold, vedlikehold m.m.

For å beregne gjennomsnittsutgift per undervisningstime er utgiftene summert for alle utvalgskommunene og delt på det totale undervisningstimetallet i disse kommunene. Ved en slik beregning vil utgiftsnivået i kommunene med flest undervisningstimer bety mest for resultatet.

Gjennomsnittlig utgift per undervisningstime i 2013 var på **1 250 kroner** uten lokaler og på **1 520 kroner** med lokaler. Dette gir en endring fra 2012 i pris per undervisningstime på henholdsvis 121 kroner eller 10,8 prosent uten lokaler, og 119 kroner eller 8,4 prosent med lokaler.

Årsaken til denne relativt store oppgangen er hovedsakelig at utvalget ved kartleggingen av 2012 justerte ned innsendte tall fra Oslo etter informasjon gitt av kommunen, mens det i årets kartlegging ikke ble foretatt noen korrigerende av kommunens utgifter. Dette utdypes nærmere i kapittel 8.

3.4 Totalutgifter – utvikling over tid

Beregningsutvalget har sett på noen hovedtrekk i utviklingen av utgiftene for perioden 2009 til 2013. Samlede utgifter er utgifter i administrasjonsundersøkelsen, til sosialhjelp og introduksjonsstønad, helseutgifter og utgifter til kvalifiseringsprogram. Fra 2009 til 2013 økte samlede utgifter med 20,5 prosent. Dette utgjør en realvekst på 5,4 prosent i perioden. Denne realveksten kan forklares på følgende måte:

- Det har vært en særlig sterk vekst i barnevernsutgifter og utgifter til eksamensrettet grunnskoleopplæring. Dette skyldes stor økning i bosatte enslige mindreårige i starten av perioden.
- Utgifter til introduksjonsprogram og sosialhjelp (driftsutgifter, introduksjonsstønad og sosialhjelp) har hatt en stor realvekst. Voksne har de siste årene utgjort en økende andel av førstegangsbosatte. Det har bidratt til en slik økning.

4 Nåværende tilskuddsordninger

4.1 Integreringstilskuddet

Fra 1.1.91 ble finansieringssystemet for kommunenes arbeid med bosetting og integrering av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag lagt om i tråd med forslaget i St.meld. nr. 61 (1989–90). Integreringstilskuddet skal dekke utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse i kommunene i bosettingsåret, samt de fire neste årene. Som integreringstiltak regner vi sosialkontor /sosialtjenester, introduksjonsprogram, barne- og ungdomsvernstenester, innvander/flyktningkontortjenester, tolketjenester, omsorg for personer med rusproblemer, støttekontakt, bolig /boligadministrasjonstjenester, sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening, integreringstiltak i grunnskolen, kultur- og ungdomstiltak, barnehager og utgifter i den kommunale helsetjenesten samt felleskostnader knyttet til disse områdene. Integreringstilskuddets satser framgår av tabell 4.1.

Familiegjenforente til herboende med opphold på humanitært grunnlag utløser kun tre års integreringstilskudd.

I tillegg til integreringstilskuddet utbetales det ekstra engangstilskudd ved førstegangsbosetting av personer med alvorlige, kjente funksjonshemninger og/eller atferdsvansker, og personer over 60 år. Disse var i 2013 på henholdsvis 165 100 og 147 600 kroner per person. Hvert år blir det bosatt noen personer med særdeles alvorlige funksjonshemninger og/eller atferdsvansker, der det er nødvendig med omfattende og utgiftskrevende behandlingsopplegg. For å sikre bosetting av denne gruppen er det etablert et ekstra årlig tilskudd på inntil 825 700 kroner per år (i 2013) i inntil fem år. Kommunene mottar også et tilskudd for enslige mindreårige, som i 2013 var på 130 900 kroner per person, samt et skoletilskudd som skal dekke kommunenes egenandel til særskilt norsk- og morsmålsopplæring. Dette var i 2013 på 11 400 kroner per person.

Tabell 4. 1 Integreringstilskuddets satser fra 2009 til 2013. Etter antall år bosatt i Norge.Kroner.

Utbetalingsår	Totalt	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
2009	551 500 (voksne)	140 000 (voksne)	141 000	125 500	75 000	70 000
	531 500 (barn)	120 000 (barn)				
2010	574 300 (voksne)	147 500 (voksne)	146 400	130 400	80 000	70 000
	554 300 (barn)	127 500 (barn)				
2011	631 500 (enslige voksne)	200 000 (enslige voksne)	150 000	131 500	80 000	70 000
	581 500 (voksne)	150 000 (voksne)				
	581 500 (enslige mindreårige)	150 000 (enslige mindreårige)				
	561 500* (barn)	130 000 (barn)				
2012	651 500 (enslige voksne)	210 000 (enslige voksne)	156 500	135 000	80 000	70 000
	598 000 (voksne)	156 500 (voksne)				
	598 000 (enslige mindreårige)	156 500 (enslige mindreårige)				
	576 500 (barn)	135 000 (barn)				
2013	666 800 (enslige voksne)	215 000 (enslige voksne)	166 800	135 000	80 000	70 000
	616 800 (voksne)	165 000 (voksne)				
	616 800 (enslige mindreårige)	165 000 (enslige mindreårige)				
	596 800 (barn)	145 000 (barn)				

Kilde: IMDi

* Fra 2011 gjelder også at barn som blir født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, vil utløse integreringstilskudd.

4.2 Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Til og med 2009 ble per capita-tilskuddet (persontilskuddet) fordelt over fem år, men fra 2010 blir tilskuddet fordelt over tre år. Endringen skyldes at utgiftene er størst for kommunene de første tre årene, og det er også i denne perioden de fleste gjennomfører opplæringen. For personer som ble omfattet av persontilskuddet, gjaldt følgende tilskuddssatser for 2013.

Tabell 4. 2 Satser for tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere i 2013 og 2012. Kroner.

Tilskuddsår	Satser for bosatte til og med 2013		Satser for bosatte fra og med 2012	
	Lav sats	Høy sats	Lav sats	Høy sats
År 1	12 100	31 400	11 700	30 300
År 2	20 600	53 800	19 800	52 000
År 3	12 300	33 900	12 000	32 800
Sum	45 000	119 100	43 500	115 100

Kilde: Prp. 1 S (2012–2013) Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Lav sats gjelder personer fra Vest-Europa, Nord-Amerika, Australia og New Zealand. Personer fra nordiske land utløser ikke noe tilskudd. Personer som kommer fra Afrika, Asia, Oseania (unntatt Australia og New Zealand), Øst-Europa, Sør-Amerika og Mellom-Amerika, utløser høy sats.

I tillegg ble det utbetalt et grunntilskudd til kommuner som per 15. januar 2013 hadde mellom 1 og 150 personer i personkretsen for rett og plikt, eller kun rett, til opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven. Formålet med tilskuddet er å bedre økonomiske rammevilkår for små og mellomstore kommuner når det gjelder norskopplæring. Tilskuddet betales ut i to satser. Lav sats på 165 000 kroner tildeles kommuner med 1–3 personer i nevnte målgruppe. Høy sats på 420 000 kroner utbetales til kommuner med 4–150 personer i målgruppen.

Tidligere fikk kommunen utbetalt *resultattilskudd* knyttet til resultat og gjennomstrømming i undervisningen. Fra og med 1. september 2013 ble det innført obligatoriske avsluttende prøver i norsk og samfunnskunnskap. På denne bakgrunn er resultattilskuddet avviklet fra 2013¹. Midlene er bl.a. benyttet til en økning av grunntilskuddet og utviklingsmidler til kommunene hvor formålet er å øke kvaliteten og bedre resultatene i kommunenes integreringsarbeid med vekt på opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

¹ Prop. 1 S (2012-2013) fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet kapittel 821 og 822.

5 Kartlegging av utgifter til sosialhjelp og introduksjonsstønad

5.1 Vurdering av resultatet for 2013

Både sosialhjelps- og introduksjonsundersøkelsen bygger i denne rapporten på endelige KOSTRA-tall per 15. juni 2014 fra alle kommuner der Beregningsutvalgets målgruppe var bosatt.

5.1.1 Målgruppen i sosialhjelps- og introduksjonsstønadsundersøkelsen

Kun personer med gyldig fødselsnummer kommer med i beregningene av utgifter til sosialhjelp og introduksjonsstønad til Beregningsutvalgets målgruppe, og det er også kun stønaden til disse som regnes med. Årsaken til dette er at det er fødselsnummeret som benyttes som koblingsnøkkel i beregningene. 98,6 prosent av personer i målgruppen i 2013 hadde gyldig personnummer og var registrert som bosatt ved utgangen av 2013.

5.2 Resultat av sosialhjelpsundersøkelsen

Tabell 5.1 viser gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp i 2012 og 2013 per person i målgruppen fordelt etter hvilket år de ble bosatt (bosettingsår). For 2013 viser tabellen for eksempel at gjennomsnittlig utbetaling per person i målgruppen som ble bosatt i 2009, var 18 600 kroner, mens gjennomsnittsutbetaling for de som ble bosatt i 2012, var 13 900 kroner.

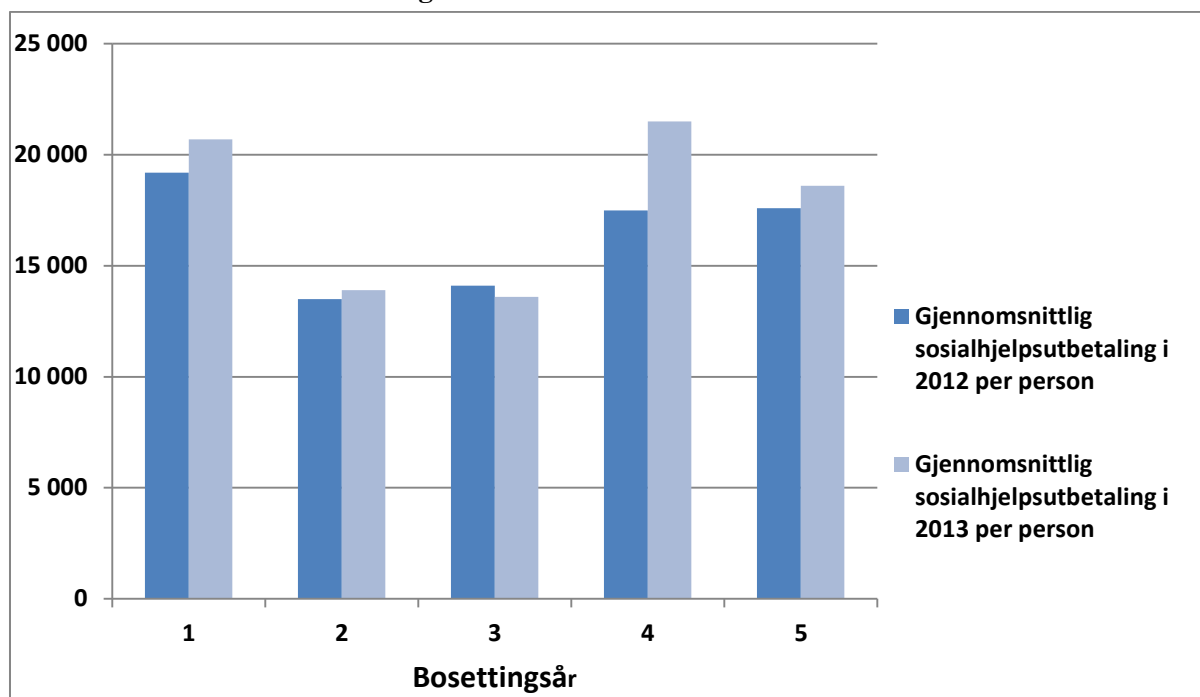
Ved å summere gjennomsnittlige utbetalinger per bosettingsårskull i 2013 for femårskullet får en et summert snitt på 88 300 kroner. Dette er en økning sammenlignet med 2012-tallene med 6 300 kroner per person eller 7,7 prosent.

Tabell 5. 1 Gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp i 2012 og 2013 per person i målgruppen fordelt på bosettingsår. Kroner.

Bosettingsår	Gjennomsnittlig sosialhjelpsutbetaling i 2012 per person	Gjennomsnittlig sosialhjelpsutbetaling i 2013 per person
2008	17 600	-
2009	17 500	18 600
2010	14 100	21 500
2011	13 500	13 600
2012	19 200	13 900
2013	-	20 700
Sum	82 000	88 300

Kilde: Sosialhjelpsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Figur 5. 1 Gjennomsnittlige sosialhjelpsutbetalinger i 2012 og 2013 per person i målgruppen fordelt etter bosettingsår. Kroner.

Kilde: Sosialhjelpsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Figur 5.1 viser at sosialhjelpsutbetalingen i 2013 per person i målgruppen var høyest i det første året etter bosetting. Mange mottar sosialhjelp i en etableringsfase inntil de starter i introduksjonsprogram. Bosettingskull år 2 og år 3 har lavere sosialhjelp, fordi da vil mange være i introduksjonsprogram. Sosialhjelpsutgiftene for de to siste årskullene vil delvis være påvirket av at en del av de som er ferdige med introduksjonsprogram ikke er økonomisk selvhjulpne. At utbetalt sosialhjelp har økt i år 4 og 5, kan ha sammenheng med noe dårligere resultater i forbindelse med overgang til arbeid eller utdanning for de som har avsluttet introduksjonsprogrammet.

34,2 prosent av målgruppen mottok sosialhjelp i 2013, mens den tilsvarende andelen for 2012 var 33,5 prosent. Økningen i andel mottakere gjelder i hovedsak år 1,4 og 5 etter bosetting.

5.3 Resultat av introduksjonsstønadundersøkelsen

Tabell 5.2 viser gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønad i 2012 og 2013 fordelt på bosettingsår. Summerte gjennomsnittlige utgifter i 2013 over femårsperioden var på 186 300 kroner. Dette er en økning på 7 000 kroner eller 3,9 prosent fra 2012.

Tabell 5. 2 Gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønad i 2012 og 2013 per person i målgruppe fordelt på bosettingsår. Kroner

Bosettingsår	Gjennomsnittlig introduksjonsstønad i 2012 per person	Gjennomsnittlig introduksjonsstønad i 2013 per person
2008	4 500	-
2009	22 300	5 400
2010	61 800	23 300
2011	68 400	59 300
2012	22 300	72 300
2013	-	26 000
Sum	179 300	186 300

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, Statistisk sentralbyrå

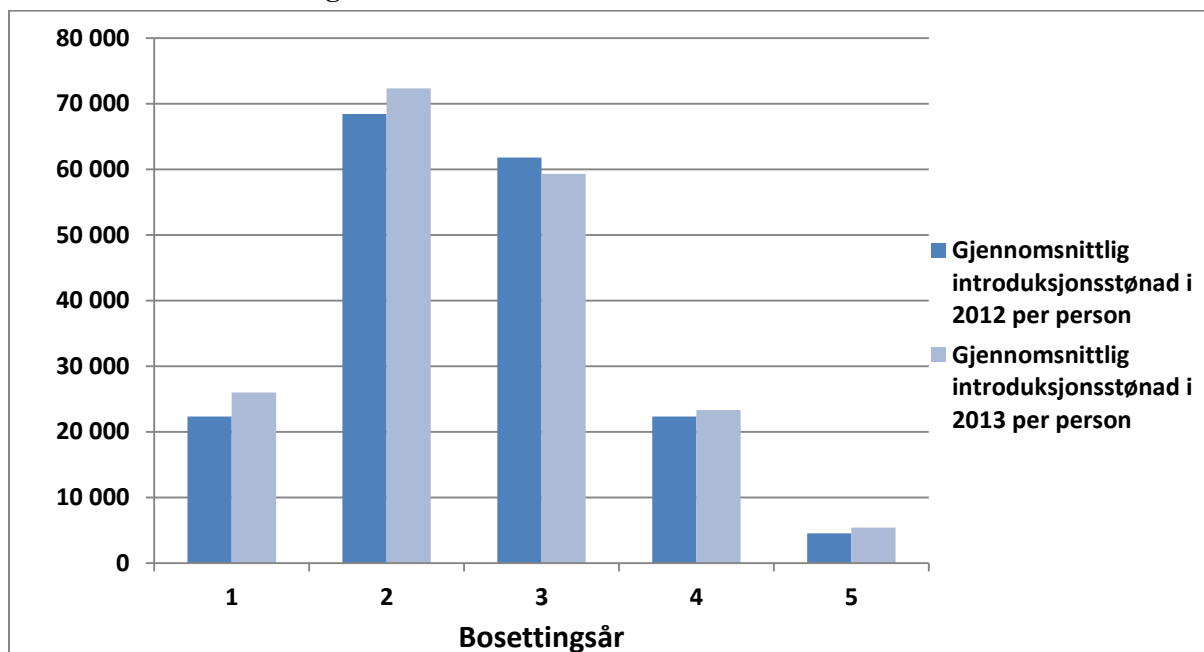
Mye av veksten i gjennomsnittsutgift per flyktning skyldes den årlige oppjusteringen i satsene for introduksjonsstønad. 1. mai 2013 steg grunnbeløpet i Folketrygden med 3,8 prosent. Dette innebærer også en økning i satsen for introduksjonsstønad med 3,8 prosent på årsbasis fra 2012 til 2013. Vekst på 3,9 prosent i gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønad tilsvarer dermed omtrent økningen i satsen i 2013.

Det er hovedsakelig to årsaker til at økningen i gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønad er litt høyere enn oppjusteringen av satsen. For det første, en større andel av deltakerne i 2013 deltok ved utgangen av året, sammenliknet med andelen som deltok ved slutten av året i 2012. Økningen i stønadssatsen slår derfor noe mer ut enn gjennomsnittlig økning for året i 2013 (satsene endres årlig fra 1. mai). I tillegg har andelen mottakere av introduksjonsstønad som er i alderen 18 - 25 år gått ned i 2013 sammenliknet med 2012. Deltakere under 25 år mottar etter Introduksjonsloven kun 2/3 stønad. Dermed er andelen som mottar full stønad blant deltakerne høyere i 2013 enn i 2012.

I og med at det beregnes utgifter per flyktning i målgruppen og ikke per deltaker, vil en endring i *andelen* av flyktninger i målgruppen som deltar i introduksjonsprogram, i seg selv føre til en endring i gjennomsnittlige utgifter per flyktning. I årets kartlegging er endringer i andelen mottakere av introduksjonsstønad i målgruppen minimal; i 2012 var andelen 36,2 prosent og i 2013 er andelen 36 prosent. Derfor påvirker ikke endringer i andelen av målgruppen resultatet i årets undersøkelse i særlig grad. Andelen her er begge år beregnet av hele målgruppen og ikke kun av personer i alderen 18–55 år.

Antallet som mottar introduksjonsstønad i landet har økt med 575 personer. Til tross for økt antall deltakere i introduksjonsprogrammet i 2013 går andelen deltakere blant målgruppen ned med 0,2 prosent. Dette er fordi målgruppen på landsbasis har hatt en økning på 5,5 prosent fra 34 562 i 2012 til 36 776 i 2013.

Figur 5.2 Gjennomsnittlig introduksjonsstønning i 2012 og 2013 per person i målgruppen fordelt etter bosettingsår. Kroner.

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, Statistisk sentralbyrå

Som det framgår av figur 5.2, var utbetaling av introduksjonsstønning i 2013 høyest i år 2 og 3 etter bosetting. Dette skyldes at det hovedsakelig er blant disse man finner deltakere i introduksjonsprogrammet. Mange av de som ble bosatte i 2013, hadde ikke rukket å starte i introduksjonsprogram i løpet av kalenderåret, og var i etableringsfasen. Av ulike årsaker (permisjon, utvidet program og sykdom) kan tiden for introduksjonsprogrammet strekke seg utover to år. Det er derfor noen som var bosatte i 2009 og 2010, fortsatt mottok introduksjonsstønning i 2013.

5.4 Sammenheng mellom utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad

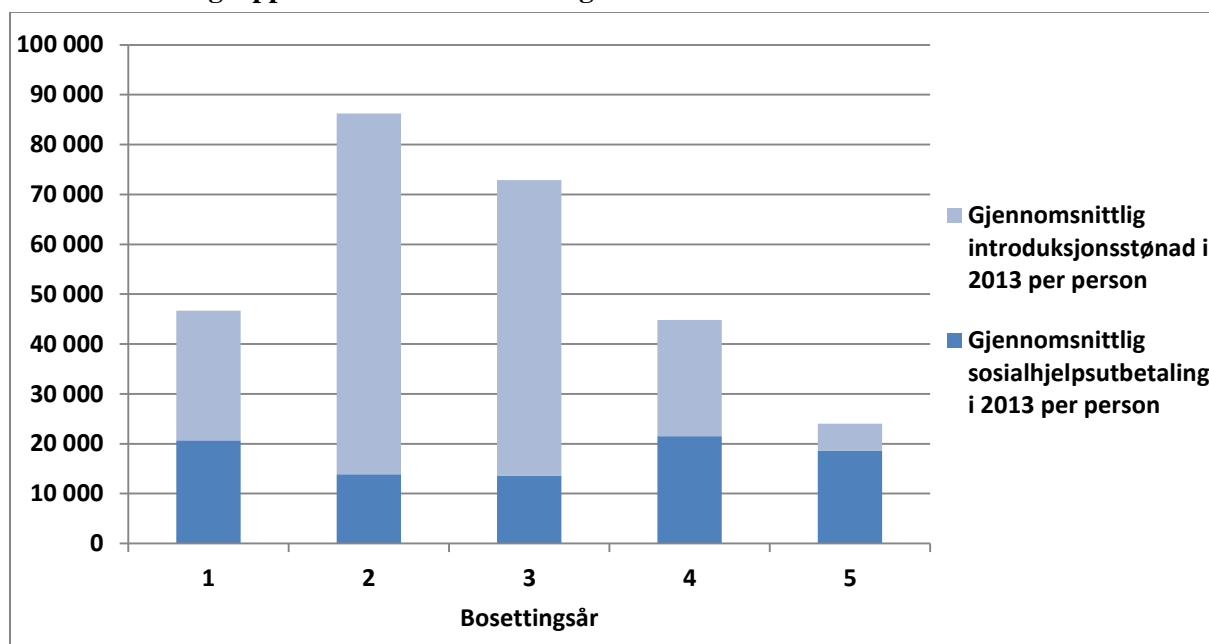
Tabell 5.3 og figur 5.3 viser samlet utbetaling av introduksjonsstønad og sosialhjelp i 2013. Samlet utbetaling per person i målgruppen er høyest for de med kort botid, men på grunn av at 2013 er bosettingsåret, er utbetalt stønad lavere for dette året. I henhold til introduksjonsloven har nyankomne rett til introduksjonsprogram innen tre måneder. Økonomisk stønad i etableringsfasen utbetales som sosialhjelp, og det forklarer delvis hvorfor utgifter til sosialhjelp er høyere og utgifter til introduksjonsstønad er tilsvarende lavere for 2013-kullet. Enkelte kommuner utbetaler økonomisk stønad i etableringsfasen uten at det er klientført som sosialhjelp. Disse utgiftene kommer med i kommunenes driftsutgifter og for de utvalgte kommunene det gjelder, kommer utgiftene med i administrasjonsundersøkelsen og ikke i sosialhjelpsundersøkelsen.

Tabell 5. 3 Gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad i 2013 per person i målgruppen fordelt på bosettingsår. Kroner.

Bosettingsår	Gjennomsnittlig sosialhjelpsutbetaling i 2013 per person	Gjennomsnittlig introduksjonsstønad i 2013 per person	I alt
2009	18 600	5 400	24 000
2010	21 500	23 300	44 800
2011	13 600	59 300	72 900
2012	13 900	72 300	86 200
2013	20 700	26 000	46 700
Sum	88 300	186 300	274 600

Kilde: Sosialhjelpsstatistikk og introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, Statistisk sentralbyrå

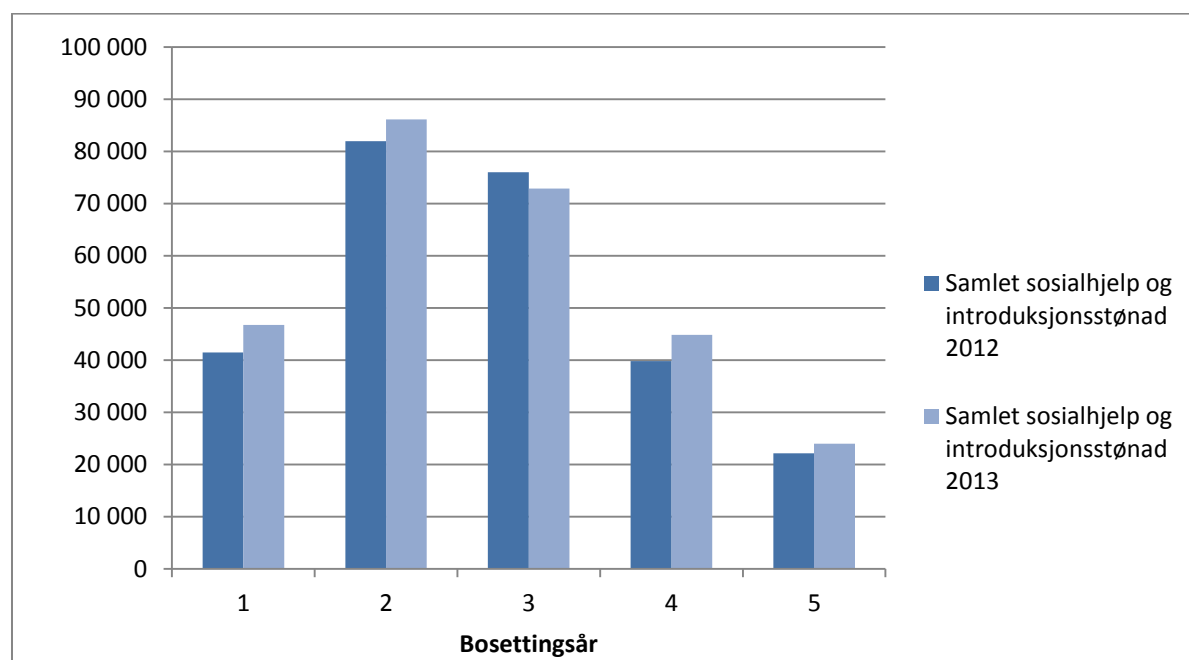
Figur 5. 3 Gjennomsnittlige sosialhjelpsutbetalinger og introduksjonsstønad i 2013 per person i målgruppen fordelt etter bosettingsår. Kroner.

Kilde: Sosialhjelpsstatistikk og introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, Statistisk sentralbyrå

Figur 5.4 viser samlet utbetaling til sosialhjelp og introduksjonsstønning per person i målgruppen i 2012 og 2013 fordelt etter botid. Søylen for 1 år gjelder de som er bosatte det siste året, det vil si i 2012 for 2012 (mørk blå) og i 2013 for 2013 (lys blå). Figuren viser at i år 1, 2, 4 og 5 etter bosetting var det samlet noe høyere utbetalinger i 2013 enn i 2012, mens det i år 3 var noe lavere utbetaling i 2013 enn i 2012. Samlet utbetaling til sosialhjelp og introduksjonsstønning for femårskullet har økt med 5 prosent det siste året, fra 261 300 kroner i 2012 til 274 600 i 2013.

Figur 5. 4 Samlet sosial- og introduksjonsstønning per person i målgruppen i 2012 og 2013 etter botid. Kroner.

Kilde: Sosialhjelpsstatistikk og introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, Statistisk sentralbyrå

6 Kartlegging av kommunenes utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse

For å kartlegge kommunenes utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse er det gjennomført en spørreskjemaundersøkelse, kalt Administrasjonsundersøkelsen videre. Dette blir gjort fordi det ikke er mulig å hente ut disse opplysningene direkte fra allerede eksisterende kommunerapportering. Omtrent 20 kommuner deltar i Beregningsutvalgets kartlegging hvert år.

I dette kapitlet presenteres først utvalget av kommuner i årets undersøkelse, samt utvalgets representativitet og målgruppe. Deretter legges hovedfunnene i Administrasjonsundersøkelsen for 2013 frem. Til slutt gjennomgås resultatet for alle utgiftsområdene som inngår i Administrasjonsundersøkelsen.

6.1 Kommuner, målgruppe og representativitet

For å få kontinuitet og dermed bedre datakvalitet, deltar kommunene i cirka fem år. Dette betyr at det hvert år er noen nye kommuner som deltar. Følgende 20 kommuner deltok i de to spørreskjemaundersøkelsene for 2013 (nye kommuner er understreket):

Sarpsborg, Ski, Bærum, Skedsmo, Oslo, Lillehammer, Drammen, Lier, Sandefjord, Skien, Songdalen, Sandnes, Haugesund, Bergen, Flora, Trondheim, Stjørdal, Narvik, Harstad og Sør-Varanger. Personer i Beregningsutvalgets målgruppe var ved utgangen av 2013 bosatt i 333 kommuner. Ved utgangen av 2012 bodde det personer i målgruppen i 323 kommuner.

31 prosent av alle flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag bosatt i Norge i perioden fra 1.1.2009 til 31.12.2013, bodde i de 20 utvalgskommunene per 31.12.2013. Den tilsvarende andelen for de 21 kommunene som deltok i 2012, var på 33 prosent.

En sammenligning av personene i utvalget med alle flyktninger/personer med opphold på humanitært grunnlag bosatt i denne perioden, viser at utvalget er rimelig representativt for hele målgruppen med hensyn til bosettingsår, alder og kjønn. I kartleggingen vil resultatene fra de store byene telle mer og dette avspeiler bosettingsmønsteret for flyktninger.

Totalt antall personer i målgruppen i utvalgskommunene har økt marginalt fra 11 326 personer i 2012 til 11 354 personer i 2013, en økning på 0,2 prosent. Et stabilt antall i målgruppen gir et bedre grunnlag for å sammenlikne resultatene fra kartleggingen i 2012 og 2013. En endring som observeres i målgruppens sammensetning er at andel enslige mindreårige av den totale målgruppen har sunket fra 7 til 6 prosent. Dette vil påvirke enkelte utgiftsområder i kartleggingen.

6.2 Hovedfunn

Gjennomsnittlige utgifter til integreringstiltak og administrasjon på de kartlagte tjenestoområdene i utvalgskommunene er beregnet til **87 500 kroner** per person i målgruppen per år. For å finne utgiften per flyktning over femårsperioden blir beløpet multiplisert med fem. Dette utgjør **437 500 kroner** for femårskullet.

Fra 2012 til 2013 har det vært en nominell oppgang i de kartlagte utgiftene på 1,3 prosent. Til sammenligning er kommunal deflator 3,6 prosent fra 2012 til 2013², noe som gir en realnedgang på 2,3 prosent.

² Rapport fra det Tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi, mai 2014 .
Tilgjengelig på www.kmd.dep.no.

På enkelte områder som barnevern, eksamensrettet grunnskoleopplæring og ekstratiltak i grunnskolen observeres en liten utgiftsnedgang som i stor grad skyldes at andelen av enslige mindreårige i målgruppen har gått ned i forhold til den totale målgruppen. For å beregne gjennomsnittsutgift per person i målgruppen er utgiftene summert for alle utvalgs kommunene og dividert på totalt antall personer i målgruppen som er bosatt i de samme kommunene. Derfor vil en lavere andel enslige mindreårige av den totale målgruppen påvirke disse områdene.

Områdene i kartleggingen som viser utgiftsvekst er bolig og administrasjon av introduksjonsprogrammet, disse har i årets kartlegging økt med henholdsvis 12,4 prosent og 13,8 prosent. Oppgang i utgifter til introduksjonsprogrammet henger sammen med at andel personer som deltar i programmet i utvalgs kommunene har økt fra 35 prosent i 2012 til 39 prosent i 2013. Endringer i utgifter til bolig kan hovedsakelig spores tilbake til at enkelte kommuner med lave snittutgifter til bolig har gått ut av undersøkelsen, samtidig som kommuner som har kommet inn i undersøkelsen i 2013 har trukket snittutgifter per person opp. Boligutgifter varierer mye blant landets kommuner fordi de velger å organisere og regnskapsføre sitt arbeid med målgruppen ulikt. Noen kommuner får en større utgift innenfor sosialhjelp, mens andre har høyere utgifter til bolig.

I avsnittene nedenfor går det nærmere inn på endringer i undersøkelsen per område.

6.3 Kartleggingsresultater per utgiftsområde

For å muliggjøre sammenligning av resultatene for 2013 med tidligere kartlegginger er alle tall presentert eksklusive utgifter til kvalifiseringsprogram og kvalifiseringsstønad³. Utgiftene til kvalifiseringsprogrammet er blitt skilt ut og presenteres i avsnitt 6.3.2.13.

For å gi et inntrykk av variasjonen mellom kommunene kan det nevnes at laveste og høyeste rapporterte utgift per person i målgruppen per år var henholdsvis 61 000 og 130 200 kroner, medianutgiften per person var 83 600 kroner.

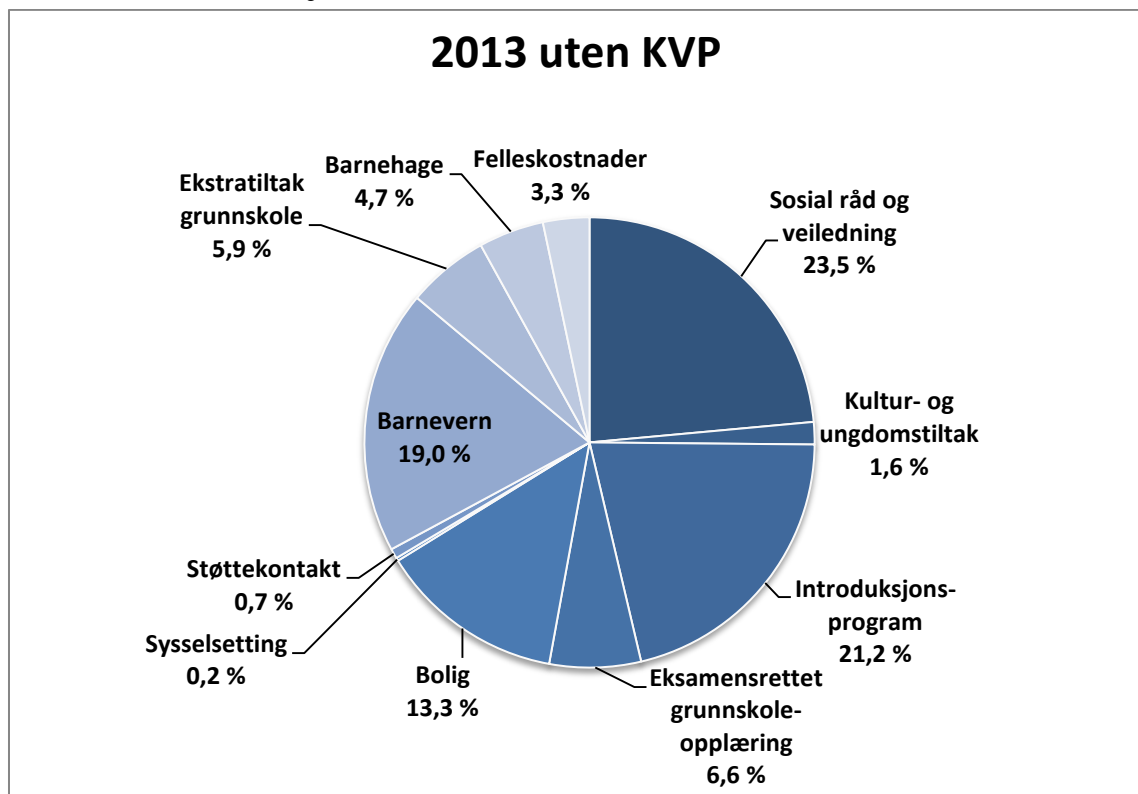
Det er gjennomsnittsverdiene som brukes i undersøkelsen.

6.3.1 Totalutgiftenes fordeling på ulike utgiftsområder

Figur 6.1 viser andelen av utgiftene fordelt på de ulike utgiftsområdene. De største utgiftsområdene er sosial råd og veiledning, administrering av introduksjonsordningen, bolig og barnevern som til sammen utgjør 77 prosent av de samlede utgiftene.

³ Kvalifiseringsprogrammet er et tilbud fra NAV om opplæring og arbeidstrening.

Figur 6.1 Prosentvis utgiftsfordeling og utgiftsområder kartlagt i administrasjonsundersøkelsen.

Kilde: Administrasjonsundersøkelsen

Det er store variasjoner mellom kommunene når det gjelder andel av totalutgiften som går til de enkelte utgiftsområdene. En viktig årsak er at organiseringen av tjenestene og utgiftsføringen kan variere fra kommune til kommune. Spesielt er sosial råd og veiledning vanskelig å avgrense fra andre områder. Noen kommuner har av praktiske årsaker ført mange utgiftsområder på KOSTRA-funksjon 275 Introduksjonsordningen eller funksjon 242 Sosial råd og veiledning, mens andre i større grad har fordelt utgiftene på andre funksjoner.

6.3.2 Gjennomgang av kartlagte tjenesteområder

Tabell 6.1 viser utgiftstall for hvert enkelt tjenesteområde som er kartlagt. Som nevnt allerede kan utgifter til samme type tiltak være regnskapsført på ulike funksjoner i kommunenes regnskaper. I tillegg kan regnskapsføringen på forskjellige tjenesteområder variere over tid i en kommune. Oppsplittede data vil derfor i begrenset grad kunne brukes som grunnlag for å trekke konklusjoner om aktivitetsnivået på de enkelte funksjonsområdene. I denne sammenheng bør det nevnes at siden Beregningsutvalgets oppdrag er å kartlegge kommunenes samlede utgifter, er metodene for innsamling og kvalitetssikring av oppgavene utformet med dette for øye og ikke for å gi sammenlignbare fordelinger etter aktivitetsområde.

Tabell 6. 1 Gjennomsnittsverdier innen ulike utgiftsområder. Mest brukte KOSTRA-funksjoner parentes

Utgiftsområde	Median	Gjennomsnitt	Endring i gjennomsnitt fra 2012
Sosial rådgiving og veiledning (funksjon 242)	14 600	22 300	-800
Introduksjonsprogram (funksjon 275 & div funksjoner)	19 000	20 100	2 400
Eksamensrettet grunnskoleopplæring	6 300	6 200	-500
Sysselsetting div tiltak (funksjon 273)	0	200	-200
Boliger og boligadministrasjon (funksjon 265, 121)	11 000	12 600	1 400
Støttekontakt funksjon 234	200	700	0
Det statlige tilskuddet til enslige mindreårige (fratrekkes)	7 200	7 300	-1 300
Barnevern (funksjon 244, 251, 252)	13 500	18 000	-300
Ekstratiltak i grunnskole (funksjon 202)	7 200	5 600	-1 300
Kulturtiltak diverse funksjoner	1 000	1 500	-100
Barnehage (funksjon 201, 211, 221)	5 000	4 400	0
Fellesutgifter (funksjon 120, 130, 180)	2 500	3 200	-600
Total	83 600	87 500	1 200
KVP, administrasjon og stønad, fratrukket rammetilskuddet	83 800	87 800	900

Kilde: Administrasjonsundersøkelsen

For sammenligning viser tabell 6.1 medianutgiften. Medianen blir ikke påvirket av ekstreme verdier, slik gjennomsnittet blir. Forskjell mellom median og gjennomsnitt skyldes at noen kommuner har høye eller lave utgifter, og disse kommunene trekker gjennomsnittet opp eller ned. Et eksempel er utgiftsområdet sosial rådgiving og veiledning, hvor medianen er 14 600 kroner og gjennomsnittet er 22 300 kroner. Her er det stor spredning mellom kommunene i hvor høye utgiftene er, og de store kommunene trekker gjennomsnittet opp. Utgiftsområdene hvor det har vært størst endring i kroner fra 2012 til 2013 er boliger og boligadministrasjon, introduksjonsprogrammet og ekstratiltak i grunnskolen. Endringer i de enkelte tjenestoområdene er kommentert nærmere i følgende avsnitt:

6.3.2.1 Sosial råd og veiledning

Kommunene ble bedt om å oppgi hvor stor del av kommunens administrasjon og tiltak innen sosialtjenester knyttet til rådgiving, veiledning og økonomisk sosialhjelp i 2013 som ble brukt på flyktninger/personer med opphold på humanitært grunnlag bosatt fra 1.1.2009 til 31.12.2013.

Netto driftsutgifter totalt til sosial råd og veiledning per person i målgruppen er beregnet til 22 300 kroner i gjennomsnitt. Blant utvalgskommunene varierte utgiftene per person i målgruppen innen dette feltet fra 4 800 til 43 475 kroner. Medianutgiften var 14 600 kroner. Alle de 20 kommunene hadde ført opp utgifter i denne delen av skjemaet. En årsak til disse variasjonene er at det i enkelte kommuner utbetales ytelser direkte til målgruppen i etableringsfasen, som i andre kommuner ville vært klientført. Videre blir utgiftene påvirket av at kommuner med flyktningkontor fører en del relevante utgifter under dette tjenestoområdet som andre kommune fører under andre tjenestoområder.

Fra 2012 har utgiftene per person gått ned med 800 kroner eller 3,5 prosent i utvalgskommunene. Dette moderate fallet i utgifter skyldes hovedsakelig en nedgang i ytelser som betales direkte til målgruppen i etableringsfasen, på 10 millioner kroner fra 2012 til 2013. Sosiale ytelser som betales direkte ut til målgruppen registreres i Administrasjonsundersøkelsen, mens utgifter som klientføres kartlegges i Sosialhjelpsundersøkelsen basert på KOSTRA-rapporteringer fra alle kommunene. Ser man de to undersøkelsene i sammenheng viser det at ytelser betalt direkte til målgruppen i etableringsfasen går ned, mens utvalgskommunenes klientførte utgifter øker. Dette viser at det heller er en vridning til klientførte utgifter i stedet for en faktisk nedgang i utgifter. Utvalgskommunene rapporterer om både en økning i antall sosialhjelpsmottakere og snittutbetaling per person, samt en økning i administrasjonsutgifter til sosial rådgiving og veiledning som samsvarer med dette. Dette reflekterer igjen utviklingen man ser på landsbasis i sosialhjelpsundersøkelsen hvor både antall mottakere av sosialhjelp og størrelse på utbetaling per person øker blant målgruppen.

6.3.2.2 Introduksjonsordningen

Kommunene ble bedt om å oppgi de utgiftene som direkte knyttet seg til tilrettelegging og gjennomføring av introduksjonsordningen.

Netto driftsutgifter totalt til administrasjon av introduksjonsprogram per person i målgruppen er beregnet til 20 100 kroner i gjennomsnitt. Utgiften per person i målgruppen varierte blant kommunene fra 7 700 til 52 700 kroner, og medianutgiften var 19 000 kroner.

Administrasjon av introduksjonsordningen har hatt en økning siden 2012, med 2 400 kroner eller 13,8 prosent. En naturlig årsak er at andel personer i utvalgskommunene som er i introduksjonsprogrammet har økt fra 35 prosent i 2012 til 39 prosent i 2013, og slik sett krever økte ressurser til administrasjon og drift i en periode der tilbudet utvides. Antallet personer i introduksjonsprogrammet i utvalgskommunene har økt fra 4 038 personer i 2012 til 4 428 personer i 2013. Utviklingen i utvalgskommunene gjenspeiles på landsbasis hvor antall personer som mottar introduksjonsstønad øker med 5,5 %.

I tillegg må variasjon i utgifter til administrasjon av introduksjonsordningen sees i sammenheng med utgifter innenfor sosial rådgivning og veiledning i administrasjonsundersøkelsen. Dette gir et mer reelt sammenligningsgrunnlag fordi det er store forskjeller i hvordan kommuner organiserer sitt arbeid med målgruppen. I enkelte kommuner vil flere arbeidsoppgaver ligge under en egen flyktningetjeneste som arbeider med introduksjonsordningen, da vil man se høyere utgifter på dette området. I andre kommuner vil sosialtjenesten ha en større del av administrasjonsoppgavene overfor målgruppen slik at man har høyere utgifter her. Ulik praksis i kommuner som kommer inn og ut av undersøkelsen vil påvirke utgiftfordelingen som sees mellom introduksjonsordningen og sosial råd og veiledning.

6.3.2.3 Eksamensrettet grunnskoleopplæring

I 2013-kartleggingen har alle kommunene utenom en, utgifter på dette området.

Netto driftsutgifter totalt til eksamensrettet grunnskoleopplæring per person i målgruppen er beregnet til 6 200 kroner i gjennomsnitt. Dette er en nedgang på 500 kroner eller 7,7 prosent fra 2012. Utgiftene per person i målgruppen varierte blant de kommunene som hadde utgifter på dette området, fra 1 400 kroner til 15 800 kroner.

6.3.2.4 Sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening

Kommunene ble spurt om flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag deltok på sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og/eller arbeidstrening i 2013. Dersom personer fra målgruppen deltok på slike tiltak, ble kommunen bedt om å spesifisere tiltakene.

Gjennomsnittsutgiften for kommunene er beregnet til 200 kroner per person i målgruppen. Det er en nedgang fra 2012 med 200 kroner. Åtte av de 20 utvalgskommunene oppga å ha nettoutgifter til sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og/eller arbeidstrening til personer i målgruppen.

6.3.2.5 Boliger og boligadministrasjon

Kommunene ble spurt om de i 2013 leide ut boliger til flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag. I de tilfeller svaret var ja, ble kommunene bedt om å oppgi hvor mange kommunalt eide boliger som ble leid ut til målgruppen, og hvor mange boliger kommunen framleide til målgruppen per 1.1.2013 og 31.12.2013. Kommunene ble også spurt om å anslå hvor stor andel av kommunens boligadministrasjon som ble brukt på målgruppen i 2013.

Variasjonene i utgift per person i målgruppen mellom kommunene i forbindelse med boligutleie og boligadministrasjon er store. Utgiftsnivået beror i første hånd på markedsverdien til de kommunale boligene, andelen av målgruppen som bor i kommunale boliger, og hvorvidt kommunen har kostnadsdekkende leie. Kommunenes regnskapspraksis og metoder for å beregne utgiftene vil ha betydning også innenfor dette tjenesteområdet.

Gjennomsnittsutgiften i utvalgskommunene er beregnet til 12 600 kroner per person i målgruppen. Størrelsen på beløpene for de kommunene som har rapportert utgiften, varierer fra nettoinntekt på 430 kroner til nettoutgift på 17 700 kroner per person i målgruppen, og medianutgiften var 11 000 kroner.

Noe av årsaken til at en kommune kan ha nettoinntekt på boliger, er at de har høye leieinntekter, noe som ofte gjenspeiles i høyere sosialhjelpsutbetalinger enn gjennomsnittet.

I forhold til 2012 har boligutgiftene en oppgang på 12,4 prosent eller 1 400 kroner per person i målgruppen. Kommunal deflator for 2013 er på 3,6 prosent slik at realoppgangen i boligutgifter til målgruppen er på 8,8 prosent.

Gjennomsnittsutgifter for kommuner som var med i undersøkelsen i både 2012 og 2013 ligger stabilt, her ser vi en oppgang på kun 1 prosent. Økningen i utgifter skyldes derfor i stor grad at enkelte kommuner med lave snittutgifter til bolig har gått ut av undersøkelsen, samtidig som kommuner som har kommet inn i undersøkelsen i 2013 har trukket snittutgifter per person opp. Som nevnt tidligere varierer boligutgifter blant landets kommuner fordi de velger å organisere sitt arbeid med målgruppen ulikt. Noen kommuner får derfor høyere sosialhjelpsutbetaling, mens andre kommuner har større boligutgifter.

6.3.2.6 Støttekontakt, aktivisering og pleie og omsorg i hjemmet

Kommunene ble bedt om å anslå målgruppens andel av administrasjon og tiltak til støttekontakt. Netto driftsutgifter per person i målgruppen til administrasjon og tiltak til støttekontakt er beregnet til 700 kroner i gjennomsnitt. Blant kommunene som har rapportert utgifter innen dette feltet, varierte utgiftene per person i målgruppen fra 11 kroner til 6 200 kroner, og medianutgiften var 200 kroner. 13 av de 20 utvalgs kommunene i utvalget førte opp nettoutgifter i denne delen av skjemaet.

6.3.2.7 Det statlige tilskuddet til enslige mindreårige

I 2013 er det særskilte tilskuddet til enslige mindreårige beregnet til å utgjøre 7 300 kroner per person i målgruppen. Sammenliknet med 2012 har tilskuddet sunket med 1 300 kroner per person i målgruppen. Dette skyldes at det er en lavere andel enslige mindreårige i undersøkelsen i 2013. I administrasjonsundersøkelsen deles det statlige tilskuddet for enslige mindreårige på antall flyktning i hele målgruppen (11 354 personer) og ikke antall mottaker av enslig mindreårig-tilskudd. Det vil si at en nedgang i andelen av enslige mindreårige i målgruppen fører til en nedgang i gjennomsnittlig tilskudd per person.

For 2013 er det gjennomført en særskilt kartlegging av kommunenes utgifter til bosetting og integrering av enslige mindreårige, som er beskrevet i en egen rapport.

6.3.2.8 Barne- og ungdomsverntjenester

Kommunene ble bedt om å anslå målgruppens andel av administrasjon og tiltak innenfor barne- og ungdomsvernet og klientoverføringer innenfor barnevernet. I tillegg ble kommunene bedt om å oppgi antallet enslige mindreårige innenfor barnevernet. Kommuner trekker *statlig barnevernsrefusjon* fra utgiftsberegningen.

Nettodriftsutgifter per person i målgruppen til administrasjon og tiltak innenfor barne- og ungdomsvernet er beregnet til 18 000 kroner i gjennomsnitt. Størrelsen på utgiftene for de kommunene som har rapportert utgiften, varierer fra 300 til 32 100 kroner per person i målgruppen. Medianutgiften var 13 500 kroner per person.

Fra 2012-kartleggingen har utgiftene per person gått ned med 1,5 prosent eller 300 kroner. Mye av nedgangen kan forklares av at *andelen* enslige mindreårige av den totale målgruppen i utvalgs kommunene har sunket fra 7 prosent i 2012 til 6 prosent 2013. For å finne gjennomsnittlig barnevernsutgift per person blant utvalgs kommunene, deles de totale utgiftene på hele målgruppen bestående av 11 354 personer. Derfor er andelen enslige mindreårige av den totale målgruppen av betydning. I overkant av 73 prosent av de enslige mindreårige hadde barnevernsvedtak i 2013.

Beregningsutvalget ser at enslige mindreårige står for 49 prosent av de totale barnevernsutgiftene i 2013. Endringer i andel av enslige mindreårige i målgruppen vil derfor i stor grad påvirke barnevernsutgiftene.

6.3.2.9 Ekstratiltak i grunnskolen

Kommunene ble spurt om de hadde hatt ekstra timetildeling/utgifter til målgruppen utover de ordinære timene til særskilt norsk og morsmål, som det tidligere ble utbetalt øremerket statstilskudd for. Fra høsten 2006 ble det ikke lenger utbetalt øremerket statstilskudd til kommunene, og fra 1.1.2007 ble det øremerkede tilskuddet innlemmet i kommunenes rammetilskudd. Utgiftene som kartlegges, er tiltak utover det som skal dekkes gjennom rammen. Dette kan være spesielle ekstratiltak som nødvendige støttetimer i spesielle fag, leksehjelp, spesielle innføringsklasser eller faglige/sosiale tiltak som kan tilskrives elevenes flyktningebakgrunn.

Kommunenes gjennomsnittlige utgifter per person i målgruppen til ekstratiltak i grunnskolen er beregnet til 5 600 kroner. Utgiftene varierer på dette feltet per person i målgruppen fra 1 800 til 12 800 kroner, og medianutgiften var 7 200 kroner.

Utgifter til ekstratiltak i grunnskolen har sunket med 19,1 % sammenliknet med 2012. I likhet med barnevern påvirkes ekstratiltak i grunnskolen av en lavere andel enslige mindreårige i målgruppen. I tillegg kan utgifter påvirkes når sammensetningen av kommuner i undersøkelsen endres.

En annen medvirkende årsak til nedgangen er forbedrede kartleggingsmetoder som gir et mer eksakt bilde av den reelle kostnaden forbundet med tiltakene. I årets kartlegging har enkelte større kommuner brukt navnelister over målgruppen i stedet for anslag av kostnadene og antall elever. Videre har utvalget justert for anslått rammetilskudd for de kommunene som ikke selv har lagt inn dette som inntekt.

6.3.2.10 Kultur- og ungdomstiltak

Kommunene ble spurt om de i løpet av 2013 hadde utgifter til kultur- og ungdomstiltak som var spesielt rettet mot målgruppen. For hvert av tiltakene er kommunene bedt om å gi en kort beskrivelse av tiltaket og i hvilken grad tiltaket gjaldt personer i målgruppen.

Kommunenes gjennomsnittlige utgifter til kultur- og ungdomstiltak er beregnet til 1 500 kroner per person i målgruppen. Blant kommunene som har rapportert utgifter innen dette feltet, varierte utgift per person i målgruppen fra 136 til 6 000 kroner, og medianutgiften var 1 000 kroner. To kommuner hadde ingen utgifter på dette området. Det er lite endring fra kartleggingen i 2012.

6.3.2.11 Barnehager og ekstrahjelp i barnehager

For 2013-kartleggingen ble det beregnet barnehagekostnad for kommunene, ved å prisjustere utgiftene som ble gitt i 2008–2010-kartleggingene. Barnehagekostnadene ble beregnet til å være 3 100 kroner per person i målgruppen. Kommunene ble spurt om å oppgi utgifter knyttet til ekstrahjelp i barnehager for barn av personer i målgruppen bosatt i perioden fra 1.1.2009 til 31.12.2013.

Gjennomsnittlig utgift til barnehager og ekstrahjelp i barnehager er beregnet til 4 400 kroner per person i målgruppen, en nedgang på 100 kroner per person fra 2012. Blant utvalgskommunene varierte utgiftene per person i målgruppen innen dette feltet fra 3 200 til 7 500 kroner, og medianutgiften var 5 000 kroner.

6.3.2.12 Felleskostnader/inntekter

I henhold til KOSTRA skal felleskostnader/-inntekter i størst mulig grad være fordelt på tjenestefunksjonene. Kommunene ble spurt om de hadde kostnader/inntekter innen de ulike tjenesteområder som ikke var ført andre steder i skjemaet. Kommunene fylte her ut driftskostnader/-inntekter som er felles i den forstand at de samme varer og tjenester benyttes av flere etater/kontorer i kommunene. Typiske varer og tjenester som kommunene rapporterte, var for eksempel telefon, it-tjenester, porto og husleie i felles kommunale bygg.

Gjennomsnittlig felleskostnad per person i målgruppen er beregnet til 3 200 kroner. Blant utvalgskommunene varierte utgiftene per person i målgruppen innen dette feltet fra 1500 til 9 600 kroner, og medianutgiften var 2 500 kroner. Den store variasjonen her kommer av ulik organisering av flyktningarbeidet i kommunene.

6.3.2.13 Kvalifiseringsprogram

Kvalifiseringsprogrammet (KVP) ble startet 1. november 2007 og ble innfaset i kommunene i løpet av 2008 og 2009. Kvalifiseringsprogrammet er landsdekkende fra 1. januar 2010.

I KOSTRA-publiseringsen 17. mars forelå ikke tall for utbetalt kvalifiseringsstønad og det er foreløpig ikke planlagt publisering i løpet av 2013. Beregningsutvalget har derfor brukt opplysninger fra skjemaet for administrasjonsundersøkelsen om utgifter til administrasjon av kvalifiseringsprogrammet til målgruppen, for å beregne utgifter per person i målgruppen, i tillegg til opplysninger fra Prop. 1 S (2011–2012) fra KRD⁴ om finansiering til utvalgskommunene. Kommunene er spurt om de har kvalifiseringsprogram som dekker målgruppen, hvilke tiltak dette gjelder og regnskapstall for disse. I tillegg har kommunene rapportert utbetalt kvalifiseringsstønad. For å finne nettoutgift for kommunene er det trukket rammefinansieringen kommunene får, fra driftsutgiftene og utbetalt kvalifiseringsstønad. Dette gjøres fordi det som tidligere var øremerkede tilskudd til kvalifiseringsprogrammet, f.o.m. 2011 inngår i rammetilskuddet til kommunen. For 2013-kartleggingen har Beregningsutvalget hentet finansiering per utvalgskommune delt på faktisk antall KVP-deltakere totalt i kommunen, oppgitt av kommunene i administrasjonsskjemaet.

I kartleggingen for 2013 har 17 kommuner rapportert driftsutgifter og driftsinntekter til kvalifiseringsprogrammet for målgruppen. Sammen med utbetalt kvalifiseringsstønad blir netto driftsutgift per person i målgruppen på 330 kroner per år, hvilket gir en utgift per flyktning over femårsperioden på 1 600 kroner (avrundet). Dette er en nedgang på 1 400 kroner fra 2012 for femårsperioden.

⁴ Prop. 1 S (2011–2012) KRD, særskilt vedlegg H-2265 N Beregningsteknisk dokumentasjon til Prop. 1 S (2011-2012) Inntektssystemet for kommunar og fylkeskommunar 2012 Grønt hefte, Tabell C-k

6.4 Sammenheng mellom administrasjons-, sosialhjelps- og introduksjonsstønadsundersøkelsen

Tabell 6.2 viser kombinasjonen av de kartlagte utgiftsnivåene i sosialhjelpsundersøkelsen, administrasjonsundersøkelsen og introduksjonsstønadsundersøkelsen. Indeks 100 er lik gjennomsnittet for kommunene i utvalget. Ved hjelp av tabellen får man fram variasjon mellom kommunene.

Det kan være flere årsaker til forskjeller mellom kommunene. Skillet mellom utgifter til sosialhjelp og utgifter i administrasjonsundersøkelsen representerer ikke nødvendigvis reelle forskjeller i tjenestetilbudet. Variasjoner kan forklares med blant annet ulik organisering og regnskapsføring. For eksempel vil utgifter til boligjenester komme med i administrasjonsundersøkelsen dersom kommunen ikke dekker husleieutgifter gjennom utbetaling av sosialhjelp, men gjennom en subsidiering av husleien. Ved en eventuell dekning av husleie som sosialhjelp vil kostnadene komme med i sosialhjelpsundersøkelsen. Resultatene fra undersøkelsene er derfor ikke nødvendigvis sammenlignbare kommunene imellom.

Tabell 6. 2 Utgifter per person i målgruppen til sosialhjelp, introduksjonsstønad, integreringstiltak og administrasjon av disse. 2013. Indeks 100 er lik gjennomsnittet for kommunene i utvalget.

Kommune	Sosialhjelp	Introduksjonsstønad	Administrasjon	Totalt
0105 Sarpsborg	127	101	80	91
0213 Ski	134	128	108	116
0219 Bærum NY	81	111	149	131
0231 Skedsmo	187	91	77	94
0301 Oslo	104	91	112	106
0501 Lillehammer	63	103	111	103
0602 Drammen	119	88	94	95
0626 Lier	115	110	101	105
0706 Sandefjord	110	92	85	90
0806 Skien	99	98	77	86
1017 Songdalen NY	67	87	64	70
1102 Sandnes	133	107	83	96
1106 Hugesund	129	115	99	107
1201 Bergen	61	108	97	95
1401 Flora	129	89	69	82
1601 Trondheim	108	101	100	101
1714 Stjørdal	72	109	109	104
1805 Narvik	111	88	76	84
1903 Harstad NY	118	113	60	81
2030 Sør-Varanger	101	103	104	104
Utvalgskommunene	100	100	100	100
Alle kommuner	100	99		

Kilde: Administrasjonsundersøkelsen, sosialhjelpsundersøkelsen og introduksjonsstønadsundersøkelsen

En annen forklaring til variasjoner er størrelsen på de ulike årskullene. Som vist i kapittel 5, er utgifter til sosialhjelp høyest for de som har blitt bosatt det siste året, og utbetalinger av introduksjonsstønad er høyere til de personer med en botid på to og tre år ettersom flere av disse er i introduksjonsprogram enn i andre årskull.

I tillegg vil sammensetningen av målgruppen innenfor de ulike årskullene påvirke utgiftsbildet i kommunene. Hvorvidt kommunene for eksempel har bosatt familier eller enslige, barn eller voksne, kan påvirke utgifter.

7 Forholdet mellom beregnede utgifter til målgruppen og integreringstilskuddet i 2013

Kommunenes gjennomsnittsutgifter til målgruppen var ifølge 2013-kartleggingen på **741 400 kroner**, eksklusive utgifter til kvalifiseringsprogram. Dette er en oppgang på 20 100 kroner eller 2,8 prosent sammenlignet med 2012-kartleggingen (721 300 kroner). Gjennomsnittsutgifter til målgruppen består av utbetalt sosialhjelp (88 300), utbetalt introduksjonsstønads (186 300), utgifter til administrasjon (437 500), samt helseutgifter (29 300).

Uten helseutgifter på 29 300 kroner viser tallmaterialet fra administrasjonsundersøkelsen og sosialhjelps- og introduksjonsstønadsundersøkelsen utgifter per flyktning over femårsperioden på 712 100 kroner.

Tabell 7.1 Utgiftsandel av totalutgift fra administrasjonsundersøkelsen (uten enslig mindreårig-tilskudd). Prosent.

Utgiftsområde ⁵	Andel av totalen 2012	Andel av totalen 2013
Sosial råd og veiledning	26,8	25,5
Introduksjonsprogram	20,4	22,9
Eksamensrettet grunnskoleopplæring for voksne	7,8	7,1
Sysselsettingstiltak	0,5	0,2
Boligutgifter	13,0	14,4
Støttekontakt	0,8	0,8
Barnevern	21,2	20,5
Ekstratiltak i grunnskolen	8,0	6,4
Kultur- og ungdomstiltak	2,0	1,7
Barnehage	5,2	5,1
Fellesutgifter	4,3	3,6

Kilde: Administrasjonsundersøkelsen 2013 og 2012

Utgifter til integreringstiltak og administrasjonen av disse utgjør 51 prosent av de totale utgiftene per person over femårsperioden. Store endringer på enkelte utgiftsområder fra år til år sier mye om endringer i utgiftene i administrasjonsundersøkelsen. Tabell 7.1 viser endringene i utgiftsandelene fra 2012 til 2013 per utgiftsområde.

Beregnete utgifter til kvalifiseringsprogram⁶ er 1 600 kroner per flyktning over femårsperioden. Utgiftene er beregnet ut fra opplysninger innhentet gjennom administrasjonsundersøkelsen og inkluderer både utbetalt kvalifiseringsstønads og administrasjon av programmet. Samlede utgifter per flyktning over femårsperioden inkludert utgifter til kvalifiseringsprogram og helse er på **743 000 kroner**. Dette danner sammenligningsgrunnlaget for integreringstilskuddet.

Tabell 7.2 er en sammenstilling av resultatene av Beregningsutvalgets undersøkelser 2012 og 2013, og viser utgifter per person i målgruppen over femårsperioden samt prosentvis endring fra 2012.

⁵ Inntekt fra enslig mindreårig-tilskudd er ikke med i tabellen. Summene blir derfor mer enn 100 prosent til sammen.

⁶ Det kan leses mer om kvalifiseringsprogrammet og beregningsmåte i avsnitt 6.3.2.13

Tabell 7. 2 Resultat av Beregningsutvalgets kartlegging 2012 og 2013. Kroner^{7/8}.

	2013	2012	Endring fra 2012
Administrasjonsundersøkelsen (ekskl. utgifter til kvalifiseringsprogram)	437 500	431 700	1,3 %
Sosialhjelpsundersøkelsen	88 300	82 000	7,7 %
Introduksjonsstønadsundersøkelsen	186 300	179 300	3,9 %
Samlede utgifter	712 100	693 000	2,8 %
Utgifter til helsetjenester	29 300	28 300	3,6 %
Samlede utgifter inkl. utgifter til helsetjenester	741 400	721 300	2,8 %
Utgifter til kvalifiseringsprogram inkl. kvalifiseringsstønad	1 600	3 000	-44,6 %
Samlede utgifter inkl. kvalifiseringsprogram	743 000	724 300	2,6 %

Kilde: Administrasjons-, sosialhjelps- og introduksjonsstønadsundersøkelsene 2012 og 2013

Bortsett fra helseutgifter er det kun for utvalgskommunene det finnes en komplett kartlegging av utgiftene til målgruppen (sosialhjelp, introduksjonsstønad og administrasjon). Dersom det kun ses på utvalgskommunenes utgifter til utbetaling av sosialhjelp og introduksjonsstønad, skiller dette imidlertid seg lite fra gjennomsnittsbeløpet for alle kommuner. De gjennomsnittlige utgiftene til sosialhjelp er noe lavere for utvalgskommunene enn for alle kommuner sett under ett. De gjennomsnittlige utgiftene til introduksjonsstønad er noe høyere for utvalgskommunene enn for landet sett under ett. Sosialhjelps- og introduksjonsstønadsundersøkelsene viser at utvalgskommunene ikke skiller seg vesentlig fra landets kommuner.

De 20 utvalgskommunene utbetalte i gjennomsnitt 88 000 kroner i økonomisk sosialhjelp i 2013 per flyktning over femårsperioden, mot 88 300 kroner i gjennomsnitt for alle kommuner i landet som er med i sosialhjelpsundersøkelsen. I introduksjonsstønad betalte de 20 utvalgskommunene i gjennomsnitt 188 500 kroner per flyktning over femårsperioden, mot 186 300 kroner i gjennomsnitt for alle kommuner som er med i introduksjonsstønadsundersøkelsen. Totale gjennomsnittsutgifter for utvalgskommunene ligger nært snittet for alle kommuner, 715 600 kroner i utvalgskommunene mot 712 100 kroner for hele landet. Som nevnt tidligere brukes tall for utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad fra alle landets kommuner (sosialhjelpsundersøkelsen og introduksjonsstønadsundersøkelsen), fordi dette gir et mer korrekt bilde av de reelle utgiftene. Det er landssnittet (712 100) som er lagt til grunn som resultat i Beregningsutvalgets kartlegging i 2013. Med tillegg for prisjusterte helseutgifter og resultatene av kartleggingen av kvalifiseringsprogrammet blir utgiftene 743 000 kroner per person i målgruppen over femårsperioden.

Satsen for integreringstilskuddet for 2013 økte med 18 800 kroner fra 2012 for voksne og enslige mindreårige, 15 300 kroner for enslige voksne og 20 300 for barn, til henholdsvis 616 800 kroner, 666 800 kroner, og 616 800 kroner over fem år. Kommunenes beregnede utgifter til femårskullene var med andre ord høyere enn tilskuddet de utløste i 2013.

⁷ Beløpene i tabell 7.2 er avrundet til nærmeste hundre.

⁸ Sosialhjelps- og introduksjonsstønadsbeløpene for 2012 er endelige tall utgitt i endelig rapport august 2013.

8 Kommunenes utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap (Voksenopplæringsundersøkelsen)

8.1 Utvalg av kommuner

Følgende 20 kommuner deltok i de to spørreskjemaundersøkelsene for 2013 (nye kommuner er understreket):

Sarpsborg, Ski, Bærum, Skedsmo, Oslo, Lillehammer, Drammen, Lier, Sandefjord, Skien, Songdalen, Sandnes, Haugesund, Bergen, Flora, Trondheim, Stjørdal, Narvik, Harstad og Sør-Varanger.

8.2 Resultater i voksenopplæringsundersøkelsen

8.2.1 Deltakere og undervisningstimer

Tabell 8.1 viser totalt antall deltakere som fikk opplæring i norsk og samfunnskunnskap i 2013 sammenlignet med 2012, samt totalt antall undervisningstimer i norsk og samfunnskunnskap i 2013 og 2012. Variasjonen mellom utvalgs kommunene er stor, med en undervisning som omfattet fra 174 til 11 448 personer. Antall undervisningstimer varierer også, fra i underkant av 3 589 til over 149 491 timer.

Tabell 8.1 Antall deltakere og undervisningstimer i 2012 og 2013 for kommunene i voksenopplæringsundersøkelsen. Ikke avrundet.

Kommune	Antall deltagere		Antall timer	
	2013	2012	2013	2012
0105 Sarpsborg	501	447	8 964	8 921
0213 Ski	483	0	10 554	0
0219 Bærum NY	1 300	0	25 651	0
0231 Skedsmo	532	415	12 105	10 296
0301 Oslo	11 448	12 128	149 491	176 207
0501 Lillehammer	273	342	11 032	10 185
0602 Drammen	1 003	599	20 046	20 426
0626 Lier	250	241	6 569	6 026
0706 Sandefjord	424	445	6 320	6 154
0806 Skien	428	454	11 528	15 097
1017 Songdalen NY	244	0	4 840	0
1102 Sandnes	1 082	990	19 009	16 090
1106 Haugesund	958	916	15 410	13 420
1201 Bergen	3 891	3 728	73 903	69 851
1401 Flora	220	206	5 828	5 575
1601 Trondheim	1 526	1 594	52 706	50 236
1714 Stjørdal	210	150	5 247	5 130
1805 Narvik	289	311	9 165	9 619
1903 Harstad NY	462	0	11 108	11 387
2030 Sør-Varanger	174	199	3 589	2 955
Utvalgs kommunene totalt	25 698	25 331⁹	482 286¹⁰	437 575

Kilde: Administrasjonsundersøkelsen 2013 og 2012

⁹ Totalt antall deltakere i 2012 inkluderer de kommunene som var med i 2012-kartleggingen, men ikke i 2013-kartleggingen; Arendal, Lenvik og Hamar.

¹⁰ Totalt antall undervisningstimer i 2012 er inkludert de kommunene som var med i 2012-kartleggingen, men ikke i 2013-kartleggingen; Arendal, Lenvik og Hamar.

8.2.2 Utgiftsnivået i kommunene

Tabell 8.2 viser at gjennomsnittlig utgift per undervisningstime var på 1 250 kroner når drift uten lokaler legges til grunn, og 1 520 kroner for drift med lokaler. I 2012 var prisen per undervisningstime uten lokaler 1 120 kroner og med lokaler 1 400 kroner. Kostnad per undervisningstime med og uten lokaler har da vokst med henholdsvis 8,4 prosent og 10,2 prosent siden 2012. Denne oppgangen skyldes at i kartleggingen for 2012 justerte utvalget Oslo kommunes innsendte tall for Voksenopplæringsundersøkelsen på bakgrunn av informasjon fra kommunen, noe som resulterte i at utgiftene ble lavere.

Oslo er en kommune som har langt høyere pris per undervisningstime enn gjennomsnittet blant utvalgskommunene. På grunn av sin størrelse vil endringer i utgifter hos Oslo kommune være av stor betydning for gjennomsnittresultatene i Voksenopplæringsundersøkelsen. I årets kartlegging er ikke korrigering av Oslo sine tall gjort, men utvalget velger heller å presentere tallene med og uten Oslo kommune. Om man ser på resultatet av kartleggingen i 2013 uten Oslo blir utgifter per time uten lokaler 1 120 kroner og med lokaler 1 330 kroner. Dette er en vekst i utgifter på 0,7 prosent (u/lokaler) og 3,6 (m/lokaler) sammenliknet med 2012. Økningen i gjennomsnittlig timespris m/lokaler i 2013 uten Oslo er derfor i samsvar med prisvekst ut i fra kommunal deflator på 3,6 %¹¹.

For begge utgiftskategoriene var det i 2013, som for tidligere år, store forskjeller mellom høyeste og laveste verdi. Utgiftene per undervisningstime uten lokaler varierer fra 880 til 1 500 kroner. For en undervisningstime med lokaler varierer utgiftene fra 1 070 til 1 930 kroner. Det er vanskelig å gi en entydig forklaring på variasjoner i kommunenes utgifter. Bak begrepet kostnader per undervisningstime skjuler det seg ulik organisering blant kommunene som vil ha en betydning for utgifter. Enkelte kommuner vil for eksempel ha flere lærere tilstede i en time, og slik øker kostnaden per time. Videre vil kommuner med flere lærere med høy ansiennitet og utdanning ha høyere lærerlønninger. Gjennomsnittlig antall undervisningstimer per årsverk produsert av en kommune varierer fra 611 timer til 807 timer i undersøkelsen.

I utvalgskommunene er det for 2013 gitt 463 000 undervisningstimer til opplæring i norsk og samfunnsfag. Når vi ser på kommunenes kostnader per undervisningstime ser vi at i snitt benyttes det 913 kroner til lønnsutgifter og 273 kroner til lokaler. Disse to kostnadene utgjør de største utgiftene på området.

Faktorer som kan ha betydning er gruppestørrelse og antall undervisningstimer. Den nåværende Voksenopplæringsundersøkelsen gir ikke tilstrekkelig informasjon for å se noen ytterligere sammenheng mellom timepris og antall undervisningstimer, gjennomsnittlig antall deltakere eller gjennomsnittlig gruppestørrelse. Slik det er beskrevet nærmere i del 10.5 arbeides det med å utvikle kartleggingsmetoder som vil vise oss gjennomsnittlig timetall og kostnad per person i målgruppen.

¹¹ Rapport fra det Tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi, mai 2014 .
Tilgjengelig på www.kmd.dep.no.

Tabell 8. 2 Kommunenes gjennomsnittsutgift per undervisningstime i 2013. Kroner¹².

Kommune	Utgifter uten lokaler per undervisningstime	Utgifter med lokaler per undervisningstime
0105 Sarpsborg	1 180	1 440
0213 Ski	1 170	1 330
0219 Bærum NY	1 410	1 560
0231 Skedsmo	1 140	1 360
0301 Oslo	1 510	1 930
0501 Lillehammer	1 060	1 320
0602 Drammen	1 500	1 780
0626 Lier	1 260	1 680
0706 Sandefjord	980	1 130
0806 Skien	1 280	1 420
1017 Songdalen NY	1 020	1 070
1102 Sandnes	1 110	1 270
1106 Haugesund	980	1 150
1201 Bergen	1 020	1 260
1401 Flora	1 320	1 480
1601 Trondheim	1 020	1 250
1714 Stjørdal	1 080	1 360
1805 Narvik	1 050	1 150
1903 Harstad NY	960	1 080
2030 Sør-Varanger	880	1 110
Utvalgskommunene totalt	1 250	1 520

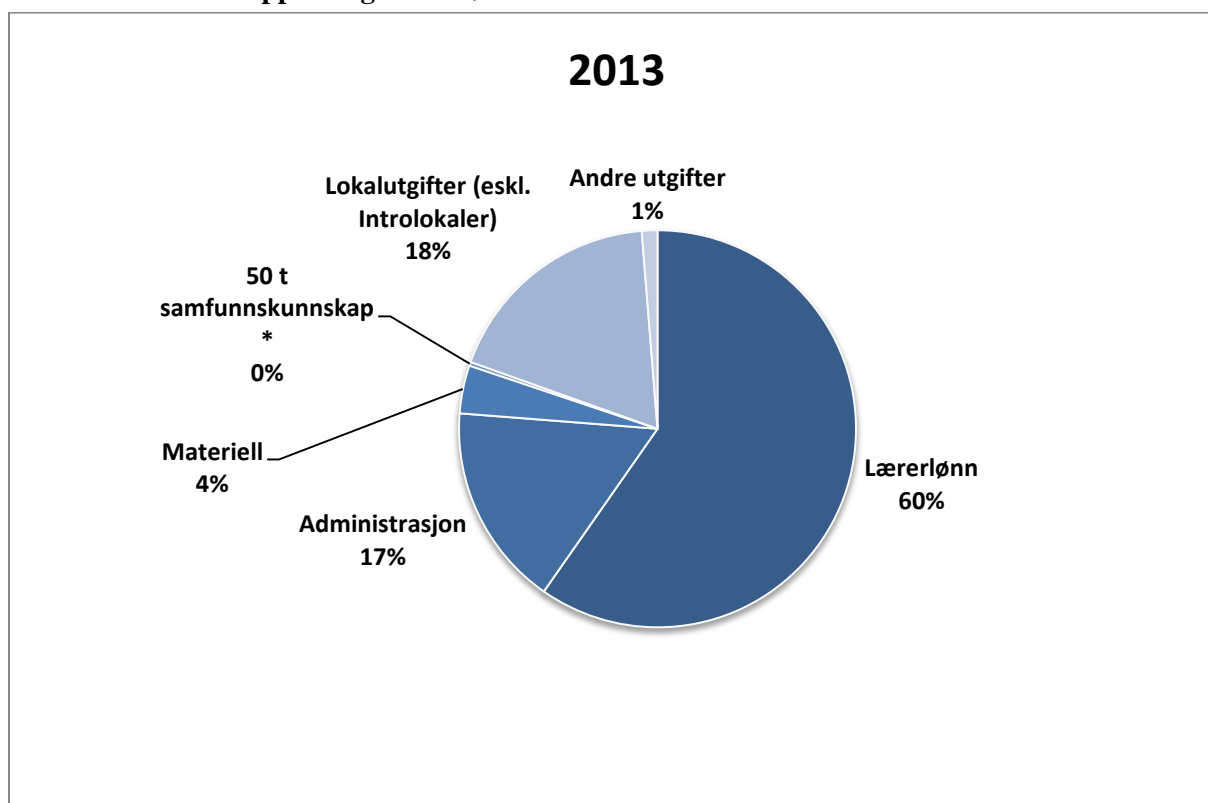
Kilde: Voksenopplæringsundersøkelsen

¹² Kronebeløpene i kommunenes utgifter per undervisningstime er avrundet til nærmeste tier.

8.2.3 Utgiftsfordelingen

Figur 8.1 viser samlede driftsutgifter til voksenopplæringen fordelt på de ulike utgiftsområdene. En stor del av driftsutgiftene, 60 prosent, går til lærerlønn. I tillegg føres noen av lønnsutgiftene (til for eksempel rektor og rådgiver) under administrasjonsutgifter. Henholdsvis 18 og 17 prosent går til lokalutgifter og administrasjonsutgifter, 4 prosent går til materiell, og de øvrige utgiftsområdene utgjør en svært liten andel. Det er lite endring fra 2012 i denne fordelingen. Utgiftsfordelingen varierer noe mellom kommunene, men i samtlige kommuner utgjør lønnsutgifter den største delen av totale utgifter, fra 54 prosent til 77 prosent.

Figur 8. 1 Prosentvis utgiftsfordeling på utgiftsområder kartlagt i voksenopplæringsundersøkelsen*

Kilde: Voksenopplæringsundersøkelsen

* Utgiftene til 50 t samfunnskunnskap er inkludert i lærerlønn, administrasjon og materiell. Det som i figuren framkommer som en egen andel, er kun eventuelle "tilleggsutgifter" kommunene har hatt for å gjennomføre denne undervisningen, jf. punkt 21 i voksenopplæringskjemaet bakerst i rapporten.

9 Endringer over tid (2009–2013)

9.1 Generelt

Beregningsutvalget synliggjør i dette kapitlet utviklingen av utgifter over tid fra 2009 til 2013. Det er flere utfordringer knyttet til å sammenligne tallene over tid, dette gjelder både totaltallet og tallene for de ulike områdene. I tillegg til det som nevnes i kapittel 10, er de viktigste utfordringene:

- Bytte av noen utvalgskommuner hvert år (ulik kostnadsprofil, ulike fortolkninger av skjema).
- Sammensetting av målgruppen (størrelse på de ulike kullene og endring av sammensetting som går inn og ut av utvalget hvert år).
- Bosettingsvolum (hvor mange bosettes i utvalgskommunene det enkelte år, førstegangsbosatte og bosatte år 2–5).
- Endringer i skjema, økt fokus øker treffsikkerheten på ulike områder, men kan medføre betydelige endringer for enkeltkommuner mellom år, uten påviselig aktivitetsendring.

Totalutgiftene i tabellene er per person i målgruppen. Beregningsutvalget mener at utvalget av kommuner er representativt for tallene i landet, og utgiftene per person i målgruppen kan derfor gi et meningsfullt uttrykk for utviklingen av utgiftene i perioden. Utvalgets kommentarer vil derfor gjelde både utviklingen per person i målgruppen og andelen totalutgifter på de enkelte utgiftsområder i utvalgskommunene. I kartleggingen vil resultatene fra de store byene telle mer, og dette avspeiler bosettingsmønsteret for flyktninger.

9.2 Administrasjonsundersøkelsen

Tabell 9.1 viser utgiftssammensettingen fra 2009 til 2013.

Tabell 9. 1 Utgiftssammensetting 2009–2013. Totalsum er uten enslig mindreårig-tilskudd.

Utgiftsområde ¹³	Andel av totalen				
	2013	2012	2011	2010	2009
Sosial råd og veiledning	21,5	21,6 %	23,9 %	23,7 %	21,4 %
Sosial råd og veiledning (etableringsutgifter m.m.)	4,0	5,2 %	3,9 %	3,1 %	4,7 %
Introduksjonsprogram	22,9	20,4 %	18,5 %	20,8 %	18,8 %
Eksamensrettet grunnskoleopplæring	7,1	7,8 %	7,4 %	3,1 %	2,3 %
Sysselsetting div. tiltak	0,2	0,5 %	1,0 %	2,0 %	1,0 %
Bolig totalt	14,4	13,0 %	18,1 %	18,1 %	21,8 %
Støttekontakt	0,8	0,8 %	0,5 %	0,7 %	0,8 %
Barnevern	20,5	21,1 %	17,1 %	16,9 %	13,3 %
Ekstratiltak grunnskole	6,4	8,0 %	7,7 %	8,2 %	7,9 %
Kulturtiltak	1,7	1,9 %	1,9 %	2,4 %	2,8 %
Barnehager	5,1	5,2 %	4,4 %	4,2 %	5,4 %
Felleskostnader	3,6	4,3 %	3,8 %	4,5 %	4,9 %
Totalt uten KVP	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Total sum uten KVP. Fratrasket enslig mindreårig-tilskudd. Kroner	87 500	86 300	89 500	80 700	75 900
Antall personer i målgruppen i utvalgskommunene	11 354	11 326	10 484	11 332	10 879

Kilde: Administrasjonsundersøkelsen 2009–2013

¹³ Inntekt fra enslig mindreårig-tilskudd er ikke med i tabellen. Summene blir derfor mer enn 100 prosent til sammen.

Tabell 9. 2 Utgifter per område 2009 og 2013, med prosentvis endring. Avrundede tall. Kroner.

Utgift pr person pr område	2009	2013	Endring 2009-2013
Sosial råd og veiledning	16 200	18 900	16,2 %
Sosial råd og veiledning ikke-klientført	3 600	3 400	-3,3 %
Introduksjonsprogram	14 300	20 000	40,6 %
Eksamensrettet grunnskoleopplæring	1 700	6 200	261,1 %
Sysselsetting div tiltak	750	200	-72,1 %
Bolig totalt	16 500	12 600	-40,4 %
Støttekontakt	600	700	14,2 %
EM-tilskudd	3 800	7 300	92,3 %
Barnevern	10 000	18 000	78,4 %
Ekstra tiltak grunnskole	6 000	5 600	-7,0 %
Kulturtiltak	2 100	1 500	-28,0 %
Barnehager	4 100	4 400	8,2 %
Felleskostnader	3 800	3 200	-15,6 %
Totalt uten KVP	75 900	87 500	11,6 %

Kilde: Administrasjonsundersøkelsen 2009 og 2013

Sosial råd og veiledning og introduksjonsprogrammet bør ses i sammenheng på grunn av noe ulik organisering i kommunene. For disse områdene har utgiftene per person i målgruppen økt fra 34 100 kroner i 2009 til 42 300 kroner i 2013, en økning på 24 prosent. Det er en høyere andel av målgruppen som deltar i introduksjonsprogrammet i 2013 enn i 2009. I skjemaet oppgir kommunene også etableringskostnader som ikke er klientført. Dette er en størrelse Beregningsutvalget ser varierer sterkt både med antallet som bosettes, og praksisen i utvalgskommunene¹⁴.

Eksamensrettet grunnskoleopplæring er nesten tredoblet i perioden. Økningen skyldes sannsynligvis den økte bosettingen av enslige mindreårige. Noe av økningen kan også skyldes at dette ble et eget område i kartleggingen fra 2011, noe som kan ha økt bevisstheten rundt å inkludere denne utgiften.

Utgiftene til bolig har hatt en nedgang. Dette må ses i sammenheng med reduksjon i perioden fra 2011 til 2012, som i hovedsak handler om endringen i beregnet kapitalslit gjort av utvalget, samt forbedring i flere kommuners kartleggingsmetoder som har ført til at antall boliger og deres markedsverdi er mer nøyaktig beregnet.

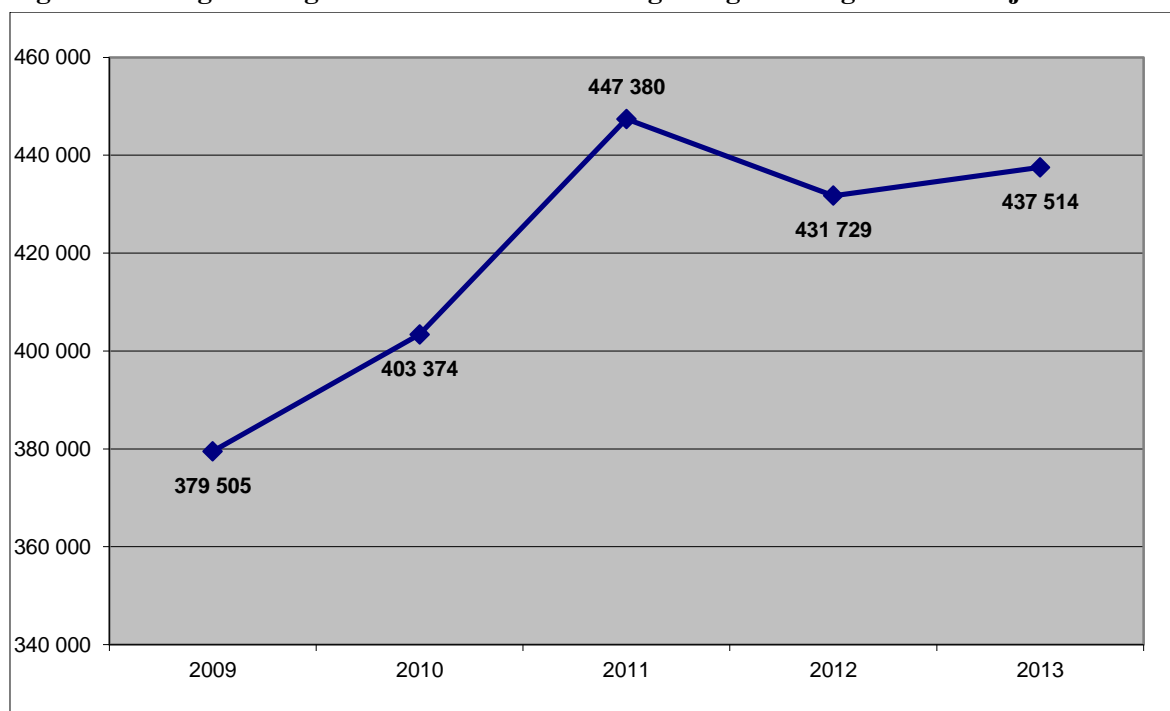
Utgiftene til barnevern øker i perioden. Dette skyldes hovedsakelig en kraftig årlig vekst i antall bosatte enslige mindreårige og at tilbudet til enslige mindreårige i stor grad er lagt under barnevern i kommunene. I samme periode har også det statlige tilskuddet til enslige mindreårige økt.

Det har vært lite endring i perioden på de øvrige områdene i administrasjonsundersøkelsen.

Økningen i samlede utgifter i Administrasjonsundersøkelsen er i perioden 11,6 prosent.

¹⁴ Fra 2008 til 2009 var dette en økning på 1 900 kroner per person.

Figur 9. 1 Beregnede utgifter for femårskull til integreringstiltak og administrasjon 2009–2013

Figur 9.1 viser beregnede utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse i perioden fra 2009 til 2013. For eksempel beregnede utgifter i 2012 var 86 346 kroner per person i målgruppen, tilsvarende 431 729 kroner for femårskull.

9.3 Målgruppen

Uavhengig av volumet på bosettingen av flyktninger er det to faktorer som har hatt betydning for kostnadsutviklingen de siste fem årene, bosettingen av enslige mindreårige flyktninger og økningen i bosettingen av voksne.

Økningen i bosetting av enslige mindreårige har særlig slått ut på to tjenesteområder, eksamensrettet grunnskoleopplæring og barnevernutgifter. Enslige mindreårige er per definisjon i alderen at de kan gjøre gjeldende rettigheter til videregående skole, men dette forutsetter en fullført grunnskole. En stor del av de enslige mindreårige har ikke fullført grunnskolen ved bosetting. Veksten i kommunenes utgifter til eksamensrettet grunnskole har særlig oppstått etter den store økningen av bosettingen av mindreårige i 2009 og 2010. Siden en stor del av gruppen er bosatt ved barnevernvedtak, har dette relativt sett økt kommunenes utgifter til barnevernfeltet. Slik tabell 9.3 viser har antall enslige mindreårige økt jevnt i 2009 til 2010. Nå ser vi at bosettingen av enslige mindreårige er i ferd med å avta etter ”toppåret” 2010; spesielt i 2012 og 2013 har antallet gått ned.

Tabell 9.3 Antall førstegangsbosatte enslige mindreårige på landsbasis per år

Bosettingsår	Antall førstegangsbosatte enslige mindreårige
2009	606
2010	669
2011	629
2012	471
2013	421

Kilde: IMDi

Tabell 9.4 viser sammensettingen av førstegangsbosatte for hele landet i perioden 2009 til 2013. Den viser at det er en større andel familier i 2013 enn i 2009, og den viser nedgangen i andel enslige mindreårige.

Tabell 9.4 Sammensetting av førstegangsbosatte (hele landet). Prosent.

Bosettingsår	Familier	Enslige voksne	Enslig mindreårige
2009	47	39	14
2010	39	46	15
2011	47	40	13
2012	54	37	8
2013	54	40	6

Kilde: IMDi

9.4 Samlet kartlegging av utgifter som er ment å dekkes av integreringstilskuddet

Tabell 9.5 Utgifter for kartleggingsårene 2013 og 2009, med endringer

Utgifter som dekkes av integreringstilskudd	2009	2013	Endring 2009–2013	
			Kroner	Prosent
Administrasjonsundersøkelsen	379 500	439 100 ¹⁵	59 600	15,7
Sosialhjelpsundersøkelsen	70 500	88 300	17 800	25,2
Introduksjonsstønadsundersøkelsen	140 900	186 300	45 400	32,2
Helseutgifter	25 500	29 300	3 800	14,9
Sum	616 400	743 000	126 600	20,5

Kilde: Administrasjons-, sosialhjelps- og introduksjonsstønadsundersøkelsen 2009–2013

Beregningsutvalget har sett helt overordnet på utviklingen i samlede utgifter de siste årene. Samlede utgifter er utgifter i administrasjonsundersøkelsen, til sosialhjelp og introduksjonsstønad, helseutgifter og utgifter til kvalifiseringsprogram. Fra 2009 til 2013 økte samlede utgifter med 20,5 prosent. Dette utgjør en realvekst på 5,4 prosent i perioden. Denne realveksten kan forklares på følgende måte:

- Det har vært en særlig sterk vekst i barnevern utgifter og utgifter til eksamensrettet grunnskoleopplæring. Dette skyldes stor økning i antall bosatte enslige mindreårige i den første delen av perioden.
- Utgifter til introduksjonsprogram og sosialhjelp (driftsutgifter, introduksjonsstønader og sosialhjelp) har en stor realvekst. Voksne har de siste årene utgjort en økende andel av førstegangsbosatte. Det har bidratt til en slik økning.

¹⁵ Summen for Administrasjonsundersøkelsen 2013 inkluderer utgifter til Kvalifiseringsprogrammet. Dette er ikke inkludert i summen for 2009, da Kvalifiseringsprogrammet ikke ble kartlagt av Beregningsutvalget da.

Selv etter full innfasing av introduksjonsordningen har utgiftene til sosialhjelp økt med 27,2 prosent i denne perioden.

9.5 Voksenopplæringsundersøkelsen

Tabell 9. 6 Oversikt over timepris, total kostnader og antall undervisningstimer 2009 til 2013

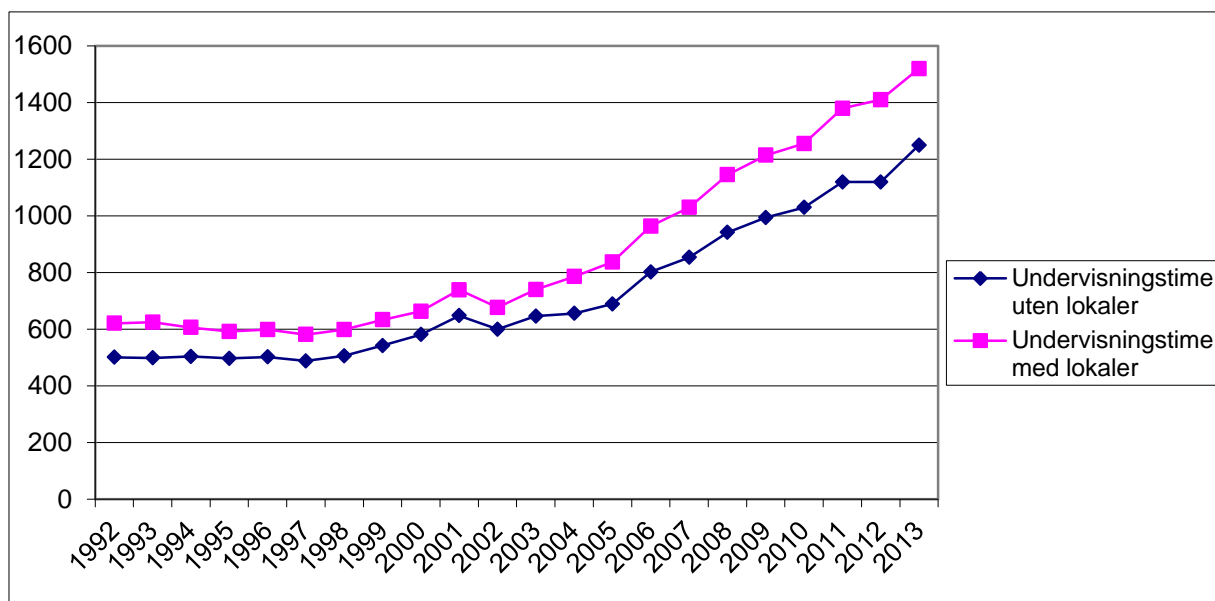
	2009	2010	2011	2012	2013
Timepris uten lokaler	1 020	1 030	1 120	1 120	1 250
Timepris med lokaler	1 240	1 260	1 380	1 410	1 520
Total kostnad uten lokaler	550 284 800	582 036 800	522 242 000	542 121 900	576 696 308
Total kostnad med lokaler	668 521 800	709 398 500	642 904 600	677 671 800	705 585 838
Antall timer	537 300	564 968	467 176	482 286	463 065

Kilde: Voksenopplæringsundersøkelsen 2009–2013

Aktiviteten i norskopplæring hadde et toppår i 2010. Bakgrunnen for dette kan være at overgangsordningen ble utfaset 1.10.2010. Fram til 2009 var kostnadene gjeldende for målgruppen som er i administrasjonsundersøkelsen, men fra 2010 tok Beregningsutvalget med alle timer til norsk og samfunnskunnskap, også timene for personer som ikke tilhører målgruppen i administrasjonsundersøkelsen. I de tre påfølgende år har antall undervisningstimer vært stabilt om lag 15 prosent lavere enn toppåret, med en liten økning i 2012. Antall undervisningstimer har gått ned igjen i 2013. Dette skyldes hovedsakelig at Oslo kommune i 2013 har innført en ny ordning hvor grunnskoleundervisning er skilt ut fra Voksenopplæringen. Derfor går totalt antall deltakere og undervisningstimer ned i undersøkelsen i 2013 sammenlignet med kartleggingen av 2012.

Utgiftene per undervisningstime med lokaler lå på om lag 1 250 kroner i årene 2009 og 2010, men har økt til rundt 1 400 kroner i 2011 og 2012, og 1 520 i 2013. Utgifter til lokaler har økt fra 220 kroner til 280 kroner per undervisningstime i perioden. De totale utgiftene per undervisningstime har i alle årene gjennomgående vært noe høyere i storbyene enn gjennomsnittlig kostnad i alle kommunene i utvalget. Utgiftene til lokaler i storbyene har gradvis blitt dyrere enn snittprisen i alle kommunene. Økte utgifter per undervisningstime kan ha sammenheng med at aktiviteten er noe redusert, uten at lokaler og personale nødvendigvis er redusert tilsvarende. Det har vært et større fokus i Beregningsutvalget på å skille ut det som tilhører introduksjonsprogrammet og inkludere det i administrasjonsundersøkelsen. Dette kan også ha bidratt til økningen i utgifter per undervisningstime.

**Figur 9. 2 Utgift per undervisningstime til norsk og samfunnskunnskap. Årene 1992 til 2013.
Løpende kroner.**

Kilde: Voksenopplæringsundersøkelsen

Figur 9.2 viser at de kartlagte gjennomsnittsutgiftene per undervisningstime holdt seg relativt stabile fra 1992 til 1997. Fra 1998 var det en utgiftsøkning fram til og med 2001. Etter en nedgang i 2002 har utgiftene økt igjen i perioden etter 2003. Den minimale økningen som sees fra 2011 til 2012 skyldes i hovedsak korrigering av tallene fra Oslo slik at utgiftene ble lavere. Dette ble gjort av utvalget etter en vurdering av tallene sendt inn av Oslo for 2012. I realiteten har det vært en jevn vekst i utgifter fra 2003. Det er derfor mer hensiktsmessig å sammenlikne utgiftene i 2013 med 2011 i stedet for 2012. Fra 2011 til 2013 har timespris per undervisningstime uten lokaler økt med 130 kroner eller 11,6 prosent. Timepris med lokaler har økt med 140 kroner eller 10 prosent fra 2011 til 2013. Til sammenligning var kommunal deflator 3,6 prosent i 2013 og 3,4 prosent i 2012.

Selv om grafen viser en kraftig vekst i utgifter per undervisningstime siden 2003 sier dette ikke noe om utgifter per person. Det kan være at gjennom effektivisering, større gruppestørrelse og stordriftsfordeler med flere elever at kostnader per elev ikke har samme utgiftsutvikling som kostnad per undervisningstime. Som beskrevet i del 10.5 arbeider utvalget med å utvikle en metode for å kunne kartlegge en gjennomsnittlig kostnad per deltaker med rett og plikt til undervisning i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven.

10 Beregningsutvalgets kartleggingsmetoder

Integreringstilskuddet skal dekke kommunenes utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse, samt utbetalinger av sosialhjelp og introduksjonsstønad. For å kartlegge disse utgiftene gjennomføres tre ulike undersøkelser: *Administrasjonsundersøkelsen*, *Sosialhjelpsundersøkelsen* og *Introduksjonsstønadsundersøkelsen*. Utgiftene som skal dekkes av tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, kartlegges gjennom *Voksenopplæringsundersøkelsen*.

Dette kapitlet beskriver de fire ulike undersøkelsene, Beregningsutvalgets kartleggingsmetoder, samt vurdering av kvaliteten på dataen.

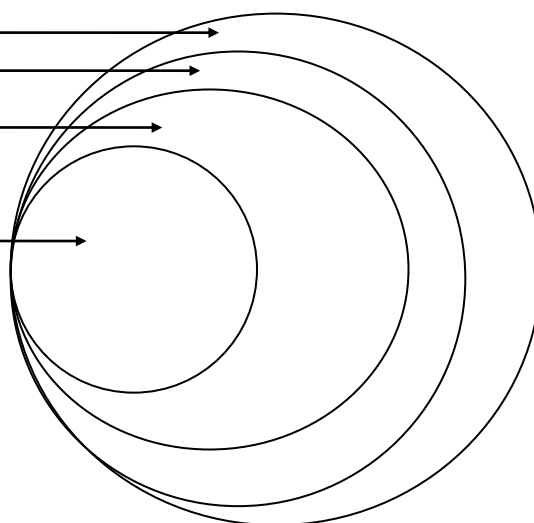
10.1 Beregningsutvalgets målgruppe

Beregningsutvalget bruker to ulike definisjoner av målgruppen for kartleggingen. Målgruppen for kartlegging av introduksjonsstønad, sosialhjelp og administrasjonsundersøkelsen er personer som utløste integreringstilskudd i det aktuelle kartleggingsåret. Målgruppen for voksenopplæringsundersøkelsen er personer som utløste tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

10.1.1 Personer som utløser integreringstilskudd

Figuren viser målgruppen for administrasjonsundersøkelsen og introduksjonsstønads- og sosialhjelpsundersøkelsen. Det er flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag som har vært bosatt i opp til fem år, samt familiegjensforente med disse.

- Minoritetsspråklige
- Innvandrere
- Flyktninger/personer med opphold på humanitært grunnlag (og familiegjensforente med disse)
- Beregningsutvalgets målgruppe: Flyktninger/personer med opphold på humanitært grunnlag (og familiegjensforente med disse) bosatt i opp til fem år, og barn født inntil seks måneder etter at mor er bosatt i en kommune (bosatt etter 1.1.2012)

Minoritetsspråklig er en person som ikke har norsk, svensk, dansk eller samisk som morsmål.

Flyktning/person med opphold på humanitært grunnlag er en utenlandsk statsborger som har fått innvilget flyktningstatus/politisk asyl eller opphold på humanitært grunnlag. Gruppen av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag omfatter overføringsflyktninger (kvoteflyktninger), personer som opprinnelig har kommet som asylsøkere og familiemedlemmer som gjenføres med personer i disse to gruppene.

Barn som blir født inntil seks måneder etter at mor er bosatt i en kommune ble fra og med 2011 omfattet av målgruppen for integreringstilskudd. Dette gjelder ikke familiegjensforente. Frem til og med 2010-kartleggingen var utgiftene rundt disse barna omfattet i undersøkelsen, men de utløste ikke tilskudd.

Beregningsutvalget presenterer nominelle beløp i denne rapporten, med mindre det opplyses om noe annet.

10.1.2 Personer som utløser tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Rundskriv Q-20/2012 fastsetter hvilke grupper av voksne innvandrere i Norge som skal få tilbud om gratis opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Målgruppen for voksenopplæringsundersøkelsen skiller seg fra målgruppen for de andre tre undersøkelsene. Personer som omfattes av kartleggingen er alle personer mellom 16 og 55 år som får opplæring i norsk og samfunnskunnskap i kommunen, det vil si at asylsøkere og betalingsdeltakere er tatt med i undersøkelsen. Det er personer mellom 16 og 55 år som har fått asyl eller opphold på humanitært grunnlag, personer med kollektiv beskyttelse eller overføringsflyktninger, samt familiegjenforente med disse gruppene. Tabell 10.1 gir en oversikt over personer med rett og/eller plikt til norskopplæring.

Tabell 10. 1 Oversikt over personer med rett og/eller plikt til norskopplæring

Rett og plikt	Rett	Plikt	Unntak
16-55 år	55-67 år	16-55 år	
Gratis	Gratis	Betaling	
Asyl og Overføringsflyktninger	Asyl og Overføringsflyktninger		Studenter
Humanitært grunnlag	Humanitært grunnlag		Au pairer og andre med midlertidig opphold
Kollektiv beskyttelse	Kollektiv beskyttelse		
FAM (A/O; Hum og Kol)	FAM (A/O; Hum og Kol)		
FAM (norske eller nordiske borgere)	FAM (norske eller nordiske borgere)		Nordiske borgere
Personer med opphold på grunnlag av mishandling eller tvangsekteskap (fra 1.7.2011)		Arbeidsinnvandrere - ikke opphold etter EFTA/EØS-regelverket	Personer med opphold etter EFTA/EØS-regelverket
		FAM (arbeidsinnvandrere)	

10.2 Sosialhjelpsundersøkelsen

På oppdrag fra Beregningsutvalget beregner SSB kommunenes utgifter til utbetalt sosialhjelp til personer i målgruppen. Beregningene bygger på opplysninger innrapportert til KOSTRA og baserer seg i denne utgaven av rapporten på endelige KOSTRA-tall per 15. juni 2014.

10.2.1 Bruk av data fra årlig KOSTRA-rapportering

SSB innhenter årlig oppgaver fra alle landets kommuner om personer som har mottatt sosialhjelp som grunnlag for produksjon av Norges offisielle statistikk om sosialhjelp. Opplysningene rapporteres inn på KOSTRA-skjema 11 "Registreringsskjema for sosialhjelp". Her ligger individopplysninger om stønadsbeløp og antall måneder med stønad.

For mer informasjon om SSBs statistikk om sosialhjelp og for kommunefordelte tall, se: www.ssb.no/offentlig-sektor/kostra og www.ssb.no/soshjelpk/.

For å skille ut Beregningsutvalgets målgruppe¹⁶ i dette materialet er SSBs befolkningsfiler koblet mot filer fra utlendingsmyndighetenes Utlendingsdatabase (UDB). SSBs situasjonsfiler for befolkningen er

¹⁶ Det vil si at det for kartleggingsåret 2013 er personer som er registrert i Det sentrale folkeregister (DSF) med bosettingsår 2009 til 2013. For de personer som har fått en første tillatelse med vedtaksår senere enn første gang de ble registrert i DSF, er bosettingsår lik vedtaksår.

korrigert for nettoflytting i løpet av året. Sosialhjelpsoppgavene som er innrapportert fra kommunene, kobles så mot befolkningsfilene, for å finne ut hvem som er i målgruppen, samt utbetalinger knyttet til disse. Resultatet av koblingene viser samlede stønadsutbetalinger og antall personer i målgruppen fordelt på kommune og bosettingsår.

10.2.2 SSBs kontroller av data

Tall på utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad publiseres i KOSTRA to ganger årlig – urevidert 17. mars og endelige tall 15. juni. I perioden fra den foreløpige KOSTRA-publiseringsen 17. mars til den endelige KOSTRA-publiseringsen i juni, rettes feil i datagrunnlaget bl.a. ved innhenting av oppdaterte/rettede opplysninger fra kommunene. For eksempel er det noen kommuner som ikke leverer tall innen fristen for den første publiseringen, og noen kommuner leverer feil tall.

For å eliminere eventuelle feil er alle innsendte opplysninger fra kommunene kontrollert for de typer feil som lar seg etterspore i SSBs egne kontroller (som ugyldig fødselsnummer, opplysninger som ikke er gitt, opplysninger som er inkonsistente, eller tall som avviker sterkt fra foregående år).

10.2.3 Beregning av utgifter til utbetalt sosialhjelp

For å gi et best mulig bilde av utgiftene til bosetting over tid, uavhengig av størrelsen på de ulike årskullene, er det etter Beregningsutvalgets mening mest relevant å bruke gjennomsnittlig utbetaling av sosialhjelp per person for hvert enkelt årskull og summere disse gjennomsnittsbeløpene, siden denne summen ikke er påvirket av antall personer i de enkelte årskullene. Med denne beregningsmåten tar man hensyn til at sammensettingen av hvert bosettingskull varierer fra år til år. Den gjennomsnittlige utbetalingen til alle i målgruppen multiplisert med 5 ville vært mindre presis enn summen av de gjennomsnittlige utbetalingene for hvert enkelt årskull.

Gjennomsnittlig utbetaling av sosialhjelp per person i målgruppen i et bosettingsårskull er beregnet ved at summen av alle utbetalingene til sosialhjelpsmottakere i målgruppen som tilhører dette årskullet, er delt på totalt antall personer i målgruppen i samme årskull. Dette beløpet vil både være avhengig av hvor stor andel av målgruppen som er sosialhjelpsmottakere, og hvor høye beløp hver registrerte stønadmottaker får i støtte. Tallene i rapporten viser dermed gjennomsnittlig sosialhjelpsutbetaling per person i *målgruppen*, ikke per person som *mottar sosialhjelp*.

10.2.4 Beregningsutvalgets vurdering av datakvaliteten

I sosialhjelpsstatistikken registreres som regel kun hovedforsørger i familien, siden det er vanlig at en person i husholdningen søker om sosialhjelp på vegne av hele familien. Dette betyr at sosialhjelpsundersøkelsen ikke vil fange opp utbetalinger til husholdninger hvor hovedforsørger er utenfor målgruppen, selv om andre familiemedlemmer som følge av familiegjening er med i målgruppen. Dette er den viktigste feilkilden som kan ha betydning for kartleggingsresultatet.

For SSB er det ikke mulig å avdekke i hvilken grad sosialhjelpsutbetalinger eller utbetalinger av introduksjonsstønad blir underrapportert, dvs. at personer har fått støtte uten at dette er innrapportert og ført på SSBs registrerings skjema (KOSTRA-skjema 11 og 11B).

Sosialhjelpsundersøkelsen baserer seg på data fra alle landets kommuner som har rapportert data til KOSTRA. For å eliminere eventuelle feil er alle innsendte opplysninger fra kommunene kontrollert for de typer feil som lar seg etterspore i SSBs egne kontroller (som nevnt over). Opplysninger fra kommuner hvor det er avdekket vesentlige feil i det mottatte materialet, er ikke med.

Utgiftene til utbetalt sosialhjelp utgjør 10–13 prosent av de samlede utgiftene i Beregningsutvalgets kartlegging. Beregningsutvalget vurderer at datakvaliteten på datauttrekk på sosialhjelpsundersøkelsen er god.

10.3 Introduksjonsstønadsundersøkelsen

Introduksjonsloven gir nyankomne innvandrere i alderen 18–55 år rett og plikt til fulltidsdeltakelse i et introduksjonsprogram. Personer over 55 år har rett, men ikke plikt til å delta i introduksjonsprogram. Programmet kan som hovedregel vare i inntil to år, og deltakeren mottar introduksjonsstønad i programperioden. Etter behov og individuell vurdering kan programtiden utvides til inntil tre år. Introduksjonsordningen ble obligatorisk fra 1. september 2004, og loven gjelder i første rekke personer som har fått opphold som flyktninger, eller har fått opphold på humanitært grunnlag etter asyløknad, samt deres familiemedlemmer. Som nyankomne regnes personer som er bosatt i en kommune etter avtale i løpet av de siste to år, og den enkelte må ha behov for grunnleggende kvalifisering, det vil si trenge hjelp til å komme ut i ordinært arbeid eller ordinær utdanning.

På oppdrag fra Beregningsutvalget beregner SSB kommunenes utgifter til utbetalt introduksjonsstønad til personer i målgruppen. Beregningene bygger på opplysninger innrapportert til KOSTRA og baserer seg på gjennomsnittstall for alle landets kommuner som har levert data.

For mer informasjon om SSBs statistikk over introduksjonsstønad og for kommunefordelte tall, se: www.ssb.no/offentlig-sektor/kostra og www.ssb.no/introinnv/.

Introduksjonsstønadsundersøkelsen bygger i denne rapporten på endelige KOSTRA-tall per 15. juni 2014.

10.3.1 Bruk av KOSTRA og kontroll av data

På samme måte som for sosialhjelpsundersøkelsen bruker SSB opplysninger fra KOSTRA for å beregne utgifter til utbetalt introduksjonsstønad for Beregningsutvalgets målgruppe. Opplysninger om utbetalt introduksjonsstønad hentes fra KOSTRA-skjema 11B ”Registreringsskjema for introduksjonsstønad”. Her ligger individopplysninger om stønadsbeløp og antall måneder med stønad.

For å skille ut Beregningsutvalgets målgruppe¹⁷ i dette materialet er SSBs befolkningsfiler koblet mot filer fra utlendingsmyndighetenes Utlendingsdatabase (UDB) på samme måte som for sosialhjelpsundersøkelsen. SSBs situasjonsfiler for befolkningen er korrigert for nettoflytting i løpet av året. Data om introduksjonsstønad som er innrapportert fra kommunene, kobles så mot befolkningsfilene, for å finne ut hvem som er i målgruppen, samt utbetalinger knyttet til disse. Resultatet av koblingene viser samlede stønadsutbetalinger og antall personer i målgruppen fordelt på kommune og bosettingsår.

Opplysningene kontrolleres på samme måte som for sosialhjelpsundersøkelsen.

10.3.2 Beregning av gjennomsnittlige utgifter til utbetalt introduksjonsstønad per person

Samme metode som for sosialhjelpsundersøkelsen brukes for å beregne gjennomsnittlig utbetaling av introduksjonsstønad. Også for introduksjonsstønadsutbetalingene viser tallene i rapporten gjennomsnittlig utbetaling per person i *målgruppen*, ikke per person som *mottar introduksjonsstønad*.

10.3.3 Beregningsutvalgets vurdering av datakvaliteten

Introduksjonsstønadsundersøkelsen baserer seg på data fra alle landets kommuner som har rapportert data til KOSTRA. For å eliminere eventuelle feil er alle innsendte opplysninger fra kommunene kontrollert for de typer feil som lar seg etterspore i SSBs egne kontroller (som nevnt over). Opplysninger fra kommuner hvor det er avdekket vesentlige feil i det mottatte materialet, er ikke med.

Introduksjonsstønad er en ordning som ikke ville eksistert dersom det ikke var bosatt flyktninger. Disse utgiftene utgjør 20–25 prosent av de samlede utgiftene. Beregningsutvalget vurderer at datakvaliteten på datauttrekk på introduksjonsstønadsundersøkelsen er god.

¹⁷ Det vil si at det for kartleggingsåret 2013 er personer som er registrert i Det sentrale folkeregister (DSF) med bosettingsår 2009 til 2013. For de personer som har fått en første tillatelse med vedtaksår senere enn første gang de ble registrert i DSF, er bosettingsår lik vedtaksår.

10.4 Administrasjonsundersøkelsen – utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse

For å kartlegge kommunenes utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse er det gjennomført en spørreskjemaundersøkelse. Dette blir gjort fordi det ikke er mulig å hente ut disse opplysningene direkte fra allerede eksisterende kommunerapportering. Spørreskjemaet som er brukt, er utarbeidet av Beregningsutvalget. Innhenting og bearbeiding av opplysningene i spørreskjemaet er gjennomført av SSB på anmodning av og i samarbeid med Beregningsutvalget. Spørreskjemaet er vedlagt bakerst i rapporten.

10.4.1 Valg av kommuner

Omtrent 20 kommuner deltar i Beregningsutvalgets kartlegging hvert år. For å få kontinuitet og med det bedre datakvalitet deltar kommunene i cirka fem år. Dette betyr at det hvert år er noen nye kommuner som deltar. Kommuner med mange personer i målgruppen deltar hvert år.

Ved valg av kommuner er det lagt vekt på å få med kommuner som:

- 1) er geografisk spredt
- 2) er av ulik størrelse
- 3) samlet har en stor andel av målgruppen

10.4.2 Gjennomføring av undersøkelsen

I hver enkelt kommune blir det oppnevnt en kontaktperson, som har som oppgave å koordinere arbeidet med innhenting av opplysninger fra de ulike etater.

Beregningsutvalget inviterer hvert år utvalgskommunene til et to dagers introduksjonsseminar i desember. Kommunene som deltar for første gang i kartleggingen, får i tillegg til kontaktperson tilbud om å sende en person med ansvar for de sektorene som har de største utgiftene til målgruppen, som skole eller bolig- og sosialtjenesten. På seminaret blir deltakerne orientert om bakgrunnen for utvalgets arbeid og opplegget for gjennomføring av de ulike delundersøkelsene.

I februar og mars hvert år besøker Beregningsutvalget utvalgskommunene. Det avholdes møter med representanter for de ulike kommunale etater/kontorer som framskaffer grunnlagsdata. Foreløpig utfylte skjemaer blir sendt inn på forhånd og gjennomgått under besøket, og uklarheter og spørsmål fra kommunene blir tatt opp.

Beregningsutvalget gjennomgår hvert enkelt svarskjema og ber om tilleggsinformasjon der noe synes uklart, for å redusere usikkerheten i resultatene.

10.4.3 Kartlagte utgiftsområder

I spørreskjemaet blir kommunene bedt om å oppgi faktiske regnskapstall eller anslå hvor stor del av kommunens samlede kapasitet innenfor de ulike tjenestområdene som i det aktuelle kartleggingsåret ble brukt på målgruppen.

Dersom kommunene ikke kjenner de faktiske regnskapstallene, benyttes to ulike framgangsmåter for beregning av målgruppens relative ressursbruk. Gjennom den ene framgangsmåten vurderer kommunene hvor mange årsverk ved det aktuelle kontor som benyttes til betjening av målgruppen. Deretter beregnes det hvor stor andel dette utgjør av kontorets totale antall årsverk. Metoden har vært aktuell for små kommuner og/eller kommuner med en oversiktlig organisering av tjenestene til målgruppen.

Ved den andre framgangsmåten bruker kommunene opplysninger om målgruppens andel av alle klienter for å beregne kapasitetsandelen. Først finner kommunene opplysninger om hvor mange klienter som finnes totalt, og hvor mange av disse som tilhører målgruppen. Deretter vektet kommunene målgruppens andel ut fra hvor mye tid som i gjennomsnitt brukes per klient i målgruppen

sett i forhold til gjennomsnittet for øvrige klienter. Utvalget har laget en veiledning for vurdering av vektingsfaktoren. Beregningsutvalget er kritisk til vekter høyere enn 1,75. Veiledningen finnes på side 2 og 3 i skjema for administrasjonsundersøkelsen.

Kommunale tjenester som inngår i denne spørreskjemaundersøkelsen, er:

- NAV/sosialtjenesten
- innvandrер/flyktningkontortjenester
- tolketjenester
- administrering av introduksjonsprogram
- eksamensrettet grunnskoleopplæring
- administrering av kvalifiseringsprogram og utbetalt kvalifiseringsstønad
- sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening
- bolig/boligadministrasjonstjenester
- støttekontakt, aktivisering og pleie og omsorg i hjemmet
- enslige mindreårige
- barne- og ungdomsvernet
- ekstratiltak i grunnskolen
- kultur- og ungdomstiltak
- barnehager
- felleskostnader

Her følger en nærmere gjennomgang av de enkelte tjenesteområdene.

10.4.3.1 Sosial råd og veiledning

Beregningsutvalget kartlegger målgruppens andel av utgiftene til administrasjon og tiltak innenfor sosialtjenesten knyttet til råd, veiledning og vedtak om økonomisk sosialhjelp, samt ikke-klientførte tiltak. Noen kommuner har særskilt organisering av flyktningtjenester, som ved eget flyktningkontor, flyktningkonsulent m.m. I disse kommunene kan man lettere skille ut kostnadene til målgruppen. Disse tjenestene føres på KOSTRA-funksjon 242. I kommuner der det ikke er særskilt organisering, må man finne fram til målgruppens andel av tjenestekapasiteten i de forskjellige områdene.

10.4.3.2 Administrering av introduksjonsprogram

Utgifter som direkte knytter seg til tilrettelegging og gjennomføring av introduksjonsordningen, er knyttet til en særskilt tjeneste for målgruppen (etter ikrafttredelse av lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere) og er ført på egen KOSTRA-funksjon 275.

10.4.3.3 Eksamensrettet grunnskoleopplæring

Mange flyktninger mangler grunnskoleopplæring eller har for svake grunnleggende ferdigheter til å kunne klare seg i utdanningssystemet eller i arbeidslivet. Fra 2011-kartleggingen ble eksamensrettet grunnskoleopplæring tatt med som egen del i administrasjonsundersøkelsen. Dette fordi det var usikker og usystematisk rapportering på dette tidlige. Dette er ingen særskilt tjeneste for målgruppen, derfor må kommunene finne målgruppens andel av tjenestekapasiteten.

10.4.3.4 Administrering av kvalifiseringsprogrammet og utbetalt kvalifiseringsstønad

Utgifter til kvalifiseringsprogrammet inngikk i kartleggingen for første gang i 2010. Tidligere er utgifter til kvalifiseringsprogram holdt utenfor kartleggingen på grunn av for stor usikkerhet knyttet til datakvaliteten.

I tillegg til kommunenes egen informasjon om utbetalt stønad og administrasjon av kvalifiseringsprogram til målgruppen, har Beregningsutvalget brukt opplysninger i Prop. 1 S (2011–2012) fra Kommunal- og regionaldepartementet om finansiering til utvalgskommunene, for å beregne utgifter per person. Mens utgiftene i 2011-kartleggingen tok utgangspunkt i en snittpris basert på gjennomsnittlig finansiering på landsbasis, har det for 2013 blitt beregnet for hver utvalgskommune.

10.4.3.5 Sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening

I tilfeller med særtiltak for målgruppen er det enkelt å identifisere utgiftene, men der det er generelle tiltak er det vanskeligere å beregne målgruppens andel av utgiftene. På dette området føres det lite fordi kommunenes utgifter til aktivisering i hovedsak blir rapportert gjennom introduksjonsordningen, kvalifiseringsprogrammet og eksamensrettet grunnskoleopplæring.

10.4.3.6 Bolig/boligadministrasjonstjenester

Totale utgifter til bolig kartlegges ved telling av antall boliger til målgruppen og et anslag av markedsverdier. I tillegg kommer boligadministrative oppgaver (målgruppens andel av disse). Identifisering av boliger som reelt er disponert til målgruppen, kan i noen tilfeller være vanskelig.

I beregningen av kommunenes nettoutgifter i forbindelse med utleie av kommunalt eide boliger, inngår kalkulatorisk rente på investert kapital. Beregningsutvalget har de senere år brukt en kalkulasjonsrente på 4 prosent for å beregne kapitalkostnader for boliginvesteringer. Denne rentesatsen er vurdert og opprettholdt på samme nivå. Som grunnlag for denne beslutningen har Beregningsutvalget basert seg på anbefalinger i NOU 2012:16 Samfunnsøkonomiske analyser. For et normalt offentlig prosjekt anbefales en kalkulasjonsrente på 4 prosent, som består av risikofri realrente på 2,5 prosent og et risikopåslag på 1,5 prosent.

Beregningsutvalget har redusert presentsatsen som skal være kapitalslit, fra 2,5 prosent av markedsverdi til 1,5 prosent av markedsverdi. Om lag halvdelen av reduksjonen skyldes lengre levetid på kommunale boliger enn normtiden på 40 år. Bakgrunnen for dette er en skjønnsmessig vurdering knyttet til boligens levetid foretatt av Beregningsutvalget. Resten av endringen reduserer effekten av prisøkning på eiendommer over tid. Prosenten skulle i teorien vært beregnet av anskaffelsesverdi og ikke markedsverdi, og dette har tidligere gitt vedlikeholdsutgifter som Beregningsutvalget antar har vært noe for høye.

10.4.3.7 Støttekontakt, aktivisering og pleie og omsorg i hjemmet

Dette er individbaserte tiltak til målgruppen minus andel av tilskudd til ressurskrevende brukere. Helseutgifter holdes utenfor.

10.4.3.8 Det statlige tilskuddet til enslige mindreårige

Tilskudd til enslige mindreårige differensieres første året, fra den måneden vedkommende blir bosatt og utbetales til og med det året den enslige mindreårige fyller 20 år. Her kartlegges hvor mange som utløste enslig mindreårig-tilskudd, og hvor mye tilskudd som ble gitt. Refusjon for utgifter til barnevernet skal ikke føres her, men under barne- og ungdomsvern. Dette beløpet trekkes fra de totale utgiftene oppgitt i administrasjonsskjemaet.

10.4.3.9 Barne- og ungdomsvernet

Klientrettede utgifter til barn i målgruppen med tiltak i barnevernet har flere av kommunene oversikt over, slik at man kan få fram eksakte tall for utgifter til barn i målgruppen. Ved beregning av barnevernstjenestens utgiftsandel på funksjon 244 er usikkerheten på lik linje med sosialtjenesten.

10.4.3.10 Ekstratiltak i grunnskolen

Når det gjelder ekstra tiltak, som norsk og morsmål, skal kommunene rapportere målgruppens andel av kostnaden til tiltak utover det som før 2006 ble dekket av det særskilte tilskuddet som nå inngår i rammetilskuddet.

10.4.3.11 Kultur- og ungdomstiltak

Her kartlegges målgruppens andel av utgiftene på tjenesteområdet. I de fleste tiltak utgjør målgruppen en relativt liten andel. Målgruppens andel og bruk av kulturtiltak kan være vanskelig å anslå.

10.4.3.12 Barnehager

Her kartlegges målgruppens andel av nettoutgifter til tilrettelegging og ekstrahjelp i barnehagen. I tillegg beregner Beregningsutvalget en nettokostnad for drifts-, lokal- og skysstutgifter.

10.4.3.13 Felleskostnader

Her kartlegges målgruppens andel av nettoutgifter av felleskostnader. Her er det ofte ulike utgangspunkt for andelsberegningen, det kan være målgruppens andel av samlet befolkning, og det kan være flyktningkontorets andel av antall ansatte. Hva som føres under dette punktet i den enkelte kommune, kan i tillegg være avhengig av måten kommunene er organisert på, og hvilken praksis kommunen har for kostnadsfordeling av fellesutgifter på de ulike tjenestestedene i kommunen.

10.4.4 Beregning av en gjennomsnittsutgift per person per år for 2013

For å beregne gjennomsnittsutgift per person i målgruppen er utgiftene summert for alle utvalgskommunene og dividert på totalt antall personer i målgruppen som er bosatt i de samme kommunene (beløpene er avrundet til nærmeste hundre kroner). Dette innebærer at kommuner med mange personer i målgruppen har større betydning for resultatet enn kommuner med få i målgruppen.

Beregningsutvalget kartlegger netto driftsutgifter. Det betyr at statstilskudd (bortsett fra integreringstilskuddet), refusjoner, salgs- og leieinntekter og andre inntekter blir trukket fra brutto driftsutgifter på de områdene som inngår i undersøkelsen. Innenfor administrasjonsundersøkelsen korrigeres det blant annet for de øremerkede/personrettede tilskuddene. Eksempler på dette er særskilte refusjoner innenfor barnevern, tilskudd til enslige mindreårige, tilskudd for funksjonshemmede osv.

10.4.5 Vurdering av kvaliteten på datamaterialet

Utvalget finner grunn til å peke på følgende momenter som er av betydning for vurderingen av materialet:

1. Utgiftene til bosettings- og integreringsarbeidet for personene i målgruppen er på de fleste områder ikke utskilt på egne funksjoner og arter i kommuneregnskapet. Tilsvarende er ressursinnsatsen eller bruk av tid på målgruppen i begrenset grad registrert/regnskapsført i kommunene. Noen kommuner har likevel oversikt over faktisk ressursbruk, mens andre kommuner på noen områder må bruke skjønn for å avgjøre hvilke utgifter som skal tilskrives arbeidet med integrering og bosetting av personer i målgruppen. Kommunene legger ulike forutsetninger til grunn for den vurderingen som da må gjøres. Dette vil føre til at enkelte kommuner vil kunne ha undervurdert tidsbruken og utgiftene knyttet til vår målgruppe, mens det motsatte vil kunne være tilfelle i andre kommuner.
2. I enkelte av kommunene er det noe usikkerhet knyttet til antall personer som inngår i målgruppen. Beregningsutvalgets målgruppe er begrenset til flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag bosatt i Norge i opp til fem år. Dette innebærer at kommunene først må skille mellom flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag og øvrige innvandrere, dernest mellom flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag som er bosatt kortere og lengre tid enn fem år. Det foreligger vanligvis lite informasjon om brukernes oppholdsstatus og bosettingsår ved de ulike kommunale etater. Problemet er erfaringsmessig mindre i de kommunale virksomhetene hvor det er vanlig praksis å trekke et slikt skille (f.eks. flyktning-/innvandrerkontor), men kan være større i de virksomhetene hvor det finnes få gode grunner til å skille personer i målgruppen fra andre brukere.
3. Personer i målgruppen kan ha flyttet til eller fra utvalgskommunene i løpet av året. Dette gjør at det for noen kommuner ikke vil være samsvar mellom antall bosatte per 31.12. og antallet som i løpet av året har vært omfattet av den tjenesteproduksjonen som kartlegges. I beregningen av gjennomsnittsutgifter per person er antall bosatte i målgruppen per 31.12. korrigert for nettoflyttinger mellom kommunene i løpet av året. Det er forutsatt at gjennomsnittlig botid i utvalgskommunen var seks måneder for de som flyttet.
4. Målgruppetallene som rapporteres til Beregningsutvalget i administrasjonsskjemaet, blir kontrollert mot tall fra IMDi. IMDis oversikt over målgruppetallet i utvalgskommunene er basert på registreringer i DUF (Datasytemet for utlendings- og flyktningsaker) over personer

som utløser tilskudd. I de tilfellene hvor avstand mellom kommunens og IMDi's tall har vært stor, har IMDi/Beregningsutvalget kontaktet kommunen. For 2013-kartleggingen er kommunenes tall brukt som grunnlag for beregning, med unntak av Narvik og Harstad, hvis målgruppetall ble justert etter IMDi's tall per 31.12.2013, og førstegangsbosatte.

5. Det er noe usikkerhet knyttet til avgrensning av målgruppen og avgrensning av utgifter knyttet til målgruppen. Dette handler både om risiko for at utgiftene blir for lave, og at de blir for høye på enkelte områder. Det er rimelig å anta at gjennomsnittlig utgiftsnivå vil være ulikt for de ulike bosettingskullene. Dersom dette er riktig, vil resultatet av denne undersøkelsen være påvirket av fordelingen av antall personer på de enkelte årskull (i motsetning til sosialhjelpsundersøkelsen, jf. kapittel 3.2). Beregningsutvalget legger til grunn at utgiftene er størst for personer som ble bosatt de siste årene.
6. Det kan være usikkerhet om fordelingen av enkelte utgifter mellom introduksjonsprogrammet og voksenopplæring.
7. Beregningsutvalget foretar ikke noen korrigering for eller analyser av de utslagene målgruppen gjør, gjennom inntektssystemet for kommunen, på kommunenes rammetilskudd eller skatteinntekter, med unntak av utgifter til kvalifiseringsprogrammet og barnehage. Dette inngår ikke i Beregningsutvalgets oppdrag/mandat.
8. Beregningsutvalget videreutvikler spørreskjemaet fra kartlegging til kartlegging. En følge av endringer i skjemaet vil være at kommunenes beregninger blir mer presise.
9. Det medfører usikkerhet knyttet til om kommunene får med riktig antall boliger til målgruppen, og om markedsverdiene er korrekte.
10. Det kan være utfordrende å kartlegge utgifter til ekstratiltak i grunnskolen utover en tidligere tilskuddsordning som etter 2006 er innlemmet i rammetilskuddet til kommunene. I årets kartlegging har utvalget hatt ekstra fokus på å følge opp om rammetilskudd er beregnet av kommunen og trukket i fra rapporterte utgifter.
11. Skjemaet som brukes ved kartleggingen er omfattende, men etter Beregningsutvalgets mening har det en utforming som åpner for føring av alle relevante driftsutgifter og -inntekter som kommunene måtte ha hatt på de ulike tjenesteområdene som blir kartlagt, uavhengig av hvordan tjenestene er organisert og regnskapsført i kommunene.

10.4.6 Kvalitetssikring

Utvalget sikrer kvaliteten på de innrapporterte tallene gjennom en rekke tiltak. Hvert års kartlegging starter med det nevnte introduksjonsseminaret, der en går grundig gjennom skjemaet og problemstillinger. Kvaliteten sikres ytterligere ved at Beregningsutvalget gjennomfører kommunebesøk til alle utvalgs kommunene, samt en grundig gjennomgang av hver kommune i Beregningsutvalget med oppfølgingsspørsmål til kommunene.

10.5 Kartlegging av utgifter dekket av tilskudd for opplæring i norsk og samfunnskunnskap

I voksenopplæringsundersøkelsen kartlegges kommunenes utgifter til norskopplæring for alle voksne innvandrere, med og uten rett og/eller plikt. Data innhentes fra de samme kommunene som er med i administrasjonsundersøkelsen, ved en parallell spørreskjemaundersøkelse. Se skjema bakerst i rapporten.

Kommunene har ansvar for organisering og gjennomføring av norskopplæringen. Beregningsutvalget har hittil kartlagt en utgift per undervisningstime. I forbindelse med omlegging av tilskuddsordningen i 2010 ble mulighetene for å beregne utgift per deltaker vurdert.

Utvalget har i år arbeidet med å utvikle en metode for å finne gjennomsnittlig antall undervisningstimer som gjennomføres per deltaker med rett og plikt, eller bare rett etter introduksjonsloven. Kostnad per undervisningstime kartlegges allerede i Voksenopplæringsundersøkelsen. Med kunnskap om gjennomsnittlig antall undervisningstimer per deltaker og gruppestørrelse vil man dermed kunne beregne en snittkostnad per elev. Data hentes ut av Nasjonalt introduksjonsregister (NIR) som viser personer med rettigheter og/eller plikter til introduksjonsprogram og undervisning i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven.

En hovedutfordring er at man må basere seg på data fra deltakere hvor 5års-perioden med rett og plikt til undervisning i norsk og samfunnskunnskap er over. Dette er for å være sikker på at alle undervisningstimene for personene man beregner for er med. Det vil si at elever som blir med i datamaterialet er kun de som fikk rett og plikt etter introduksjonsloven fra 2005 til 2009. Mye kan ha endret seg i målgruppen de siste fire årene med store bosettingskull. I tillegg ble NIR opprettet i 2004 og datakvaliteten var dårligere de første årene. Utvalget venter derfor med å bruke materialet fra NIR til man har mer representative data for de siste årenes undervisning. Etter hvert som flere årskull med deltakere har fullført sin periode med plikt/rett etter introduksjonsloven vil dataene fra NIR danne et bedre grunnlag for analyse.

Resultatet av 2013-kartleggingen blir derfor presentert som tidligere ved en utgift per undervisningstime med og uten lokalutgifter.

10.5.1 Kartlagte områder i spørreskjemaet

Tilskuddet til norskopplæring er ment å dekke utgifter til lærerlønn, administrasjon, undervisningsmateriell og reisestøtte. Opplysningene som er innhentet via spørreskjemaet, kan deles i tre hovedgrupper: omfang, utgifter og inntekter.

10.5.1.1 Omfang

Som for tidligere kartlegginger blir kommunene bedt om å oppgi gjennomsnittlig og totalt antall voksne innvandrere som fikk norskopplæring i kommunen i 2013, og herav hvor mange som utløser tilskudd etter per capita-ordningen. Kommunene blir også bedt om å oppgi antall asylsøkere, personer med plikt og andre betalingsdeltakere som fikk opplæring i kommunene. Som for 2012-kartleggingen omfatter 2013-kartleggingen utgifter knyttet til undervisningen av alle deltakere, også de som ikke får tilskudd.

Kartleggingen omfatter totalt antall undervisningstimer.

10.5.1.2 Utgifter

Kartleggingen omfatter de utgifter som er ment å dekkes av tilskuddet til norskopplæring: lærerlønn, administrasjon, undervisningsmateriell og reisestøtte. I tillegg kartlegges utgifter til lokaler. Utgifter knyttet til introduksjonsordningen blir kartlagt, men overføres til administrasjonsundersøkelsen og regnes dermed ikke med i utgiftene til voksenopplæringsundersøkelsen.

10.5.1.3 Inntekter

Følgende inntekter i forbindelse med norskopplæringen blir også kartlagt: per capita-tilskudd (persontilskudd), grunntilskudd, inntekter fra andre kommuner som kommunen driver norskopplæring for, per capita-tilskudd mottatt fra andre kommuner, deltakerbetaling, tilskudd for norskundervisning av asylsøkere og ”andre inntekter”.

10.5.2 Utgiftsbegreper i voksenopplæringsundersøkelsen

Voksenopplæringsundersøkelsen omfatter utgifter til lærerlønn (inklusive vikarutgifter og sosiale utgifter), administrasjonsutgifter, utgifter til undervisningsmateriell, samt utgifter til reisestøtte i forbindelse med undervisningen. I tillegg kartlegges også utgifter til undervisningslokaler, strøm, renhold og inventar, da lokalutgifter i større grad kan variere ulike steder i landet.

To utgiftskategorier ligger dermed til grunn for beregningen.

Drift uten lokaler per undervisningstime er summen av utgifter til lærerlønn, administrasjon, undervisningsmateriell og reisestøtte dividert på antall undervisningstimer til opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Drift med lokaler per undervisningstime er summen av utgifter til lærerlønn, administrasjon, undervisningsmateriell, reisestøtte, leie/stipulert leie av undervisningslokale og annet (f.eks. strøm, renhold, inventar) dividert på antall undervisningstimer til opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

10.5.3 Beregning av utgifter per time

Med utgangspunkt i det innkomne materialet er følgende størrelser beregnet:

Utgifter per undervisningstime er beregnet ved å dele utgiftene som den enkelte kommune har hatt, på antall undervisningstimer i norsk og samfunnskunnskap.

Gjennomsnittsutgift per undervisningstime betyr at utgiftene er summert for hele utvalget og delt på utvalgets totale undervisningstimer. I beregningen vil utgiftsnivået i kommunene med flest undervisningstimer bety mest for resultatet.

Tilskuddet tildeles nå per person mot tidligere tilskudd per klassesstime og deltakertime. Utvalget vil fortsatt beregne utgifter per undervisningstime, jf. kap. 10.5 over. Først når man kjenner til den gjennomsnittlige kostnaden per deltakertime, kan dette beregnes mot gjennomsnittlig antall timer deltakerne i målgruppen har mottatt når de avslutter undervisningen. Da vil man også se hvor mange timer et persontilskudd i gjennomsnitt dekker.

Voksenopplæringsundersøkelsen kartlegger som nevnt kommunenes utgifter til norskopplæring for *alle* voksne innvandrere, både med og uten rett og/eller plikt etter introduksjonsloven. Denne framgangsmåten har blitt valgt fordi det er stor variasjon på antall timer som gis de forskjellige deltakerne. Spesielt personer utenfor målgruppen mottar ofte færre timer, og deltar i kortere perioder. Etter den store arbeidsinnvandringen de siste ti årene, og innføring av undervisning for asylsøkere, har antallet deltakere utenfor målgruppen økt betydelig. Disse går ofte i samme grupper som målgruppen, og er vanskelig å trekke ut av undersøkelsen.

10.5.4 Vurdering av kvaliteten på datamaterialet

1. Undervisningen i kommunene blir i stor utstrekning organisert etter deltakernes kunnskaper. Personer med rett og plikt får med andre ord opplæring i samme grupper som for eksempel asylsøkere og personer uten rett og/eller plikt (betalingsdeltakere). I noen tilfeller deltar også personer som får undervisning i norsk og samfunnskunnskap som en del i eksamensrettet grunnskoleopplæring. Dette gjør det vanskelig å skille ut utgifter og undervisningstimer til personer med persontilskudd. Det er hovedgrunnen til at Beregningsutvalget fra 2010-kartleggingen valgte å inkludere alle innvandrere med norskopplæring, alle undervisningstimer og alle utgifter i kartleggingen. Fra og med 2012-kartleggingen har Beregningsutvalget også bedt om å få med utgifter, årsverk og undervisningstimer knyttet til kontaktlærere.
2. For kommunene kan det være vanskelig å skille mellom ordinær undervisning i norsk og samfunnskunnskap, og undervisning i introduksjonsprogrammet, grunnskoleopplæring for voksne, etc. Skjemaet er utformet slik at kommunene skal skille ut utgifter til undervisning utover ordinær norsk og samfunnskunnskap, og føre dette tallet over til administrasjonsskjemaet. Slik blir vi sikrere på at utgiftene kartlagt i voksenopplæringsundersøkelsen i hovedsak kun gjelder undervisning i norsk og samfunnskunnskap.
3. De siste årene har Beregningsutvalget foretatt en mer systematisk kvalitetssikring av oppgitte opplysninger, blant annet av forholdet mellom lærerlønn, årsverk og antall undervisningstimer.
4. Det er noe usikkerhet knyttet til oppgitte lokalutgifter siden enkelte kommuner oppgir tall som avviker fra rapporterte KOSTRA-tall. Dette kan skyldes at noen kommuner må stipulere sine leieutgifter når de avgrensner kostnadene til å gjelde målgruppen. I tillegg observerer man et stort spenn i lokalutgifter per undervisningstime mellom kommuner i undersøkelsen.

Beregningsutvalget vurderer at årets kartlegging er av god kvalitet, som gir et grunnlag for å beregne en utvikling i timepris. Innsamlede opplysninger kvalitetssikres på samme måte som for administrasjonsundersøkelsen, se avsnitt 10.4.6.

10.6 Utgifter til kommunale helsetjenester

Av metodiske årsaker omfatter ikke undersøkelsen utgifter til den kommunale helsetjenesten. I forbindelse med kartleggingen i 1996 ble det utarbeidet tre rapporter fra ulike forskningsinstitusjoner hvor det ble sett nærmere på utgifter i helsesektoren til målgruppen. Resultatene fra disse undersøkelsene er noe forskjellige (se forøvrig Beregningsutvalgets rapport fra 1996). Helseutgiftene ble i 1997 stipulert til 15 000 kroner per flyktning over femårsperioden og er siden blitt justert for etterfølgende utvikling i kommunal deflator. Kommunal deflator var på 3,6 prosent i 2013. Helseutgifter per person i målgruppen over femårsperioden var dermed **29 300 kroner** i 2013.

Beregningsutvalget satte i 2006 ned et underutvalg, helseutvalget, som gjennomførte en begrenset spørreskjemaundersøkelse om kommunenes helseutgifter til målgruppen. Følgende fire kommuner deltok i denne undersøkelsen: Bamble, Stavanger, Trondheim og Rana. Hensikten var å prøve ut om det lot seg gjøre å finne rimelig gode anslag for kommunenes kostnader til helsetjenester for personer i målgruppen, ut fra kartlegging av utgifter til målgruppen på de aktuelle KOSTRA-funksjoner. Det ble samtidig gjort en vurdering av hvor mye tid og arbeid det gikk med fra kommunenes side for å gjennomføre en slik kartlegging av helseutgiftene. Helsekartleggingen viste at de fire deltakende kommunenes helseutgifter lå langt over de stipulerte helseutgiftene. For mer om helsekartleggingen, se Beregningsutvalgets rapport om denne undersøkelsen fra høsten 2006 (Beregningsutvalget 2006).

Tidligere rapporter

Tidligere rapporter over kommunenes utgifter til bosetting av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag finnes på www.imdi.no eller kan fås ved henvendelse til Beregningsutvalgets sekretariat: ary@imdi.no

Tilleggsrapport

I forbindelse med 2013-kartleggingen ble det også gitt et tilleggsoppdrag for å finne kommunenes utgifter til integrering og bosetting av enslige mindreårige. Denne rapporten trykkes og distribueres på samme måte som hovedrapporten. I tillegg finnes den på www.imdi.no eller kan fås på henvendelse til Beregningsutvalgets sekretariat: ary@imdi.no

Vedlegg

Vedleggstabell 1 Struktur tall for kommunene i administrasjonsundersøkelsen per 31.12.2013. Antall innbyggere fra www.ssb.no og folketall for målgruppen etter kommunenes opplysninger i administrasjonsundersøkelsen¹⁸.

	Antall innbyggere 31.12.13	Antall personer i målgruppen 31.12.2013	Antall i målgruppen i prosent av antall innbyggere
0105 Sarpsborg	54 059	295	0,5
0213 Ski	29 542	197	0,7
0219 Bærum	118 588	594	0,5
0231 Skedsmo	51 188	362	0,7
0301 Oslo kommune	634 463	3 136	0,5
0501 Lillehammer	27 028	261	1,0
0602 Drammen	66 214	590	0,9
0626 Lier	25 175	146	0,6
0706 Sandefjord	44 976	158	0,4
0806 Skien	53 439	614	1,1
1017 Songdalen	6 303	87	1,4
1102 Sandnes	71 900	392	0,5
1106 Haugesund	36 099	260	0,7
1201 Bergen	271 949	1 774	0,7
1401 Flora	11 779	202	1,7
1601 Trondheim	182 035	1 393	0,8
1714 Stjørdal	22 683	251	1,1
1805 Narvik	18 705	175	0,9
1903 Harstad	24 441	391	1,6
2030 Sør-Varanger	10 090	90	0,9
<i>I alt</i>	<i>1 760 656</i>	<i>11 368</i>	<i>1</i>
<i>Hele landet</i>	<i>5 109 056</i>	<i>36 776</i>	<i>0,7</i>

¹⁸ Landstall: Antall personer i målgruppen med gyldig fødselsnummer registrert bosatt per 31.12.2013.

Vedleggstabell 2 Integreringstilskuddets satser fra 1991 til 2013. Etter antall år bosatt i Norge. Kroner.

Utbetalingsår	Totalt	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	Antall førstegangs-bosatte personer per år ¹⁹
1991	240 000	80 000*	40 000	40 000	40 000	40 000	4 200
1992	283 500	78 500	70 000	45 000	45 000	45 000	3 800
1993	270 000	67 500	67 500	45 000	45 000	45 000	3 200
1994	280 000	65 000	65 000	50 000	50 000	50 000	11 900
1995	280 000	65 000	65 000	50 000	50 000	50 000	5 600
1996	280 000	65 000	65 000	50 000	50 000	50 000	2 600
1997	280 000	65 000	65 000	50 000	50 000	50 000	2 700
1998	280 000	65 000	65 000	50 000	50 000	50 000	3 000
1999	290 000	70 000	65 000	55 000	50 000	50 000	6 700
2000	300 000	75 000	65 000	60 000	50 000	50 000	6 300
2001	365 000	85 000	75 000	75 000	65 000	65 000	7 200
2002	376 000	87 000	77 000	77 000	68 000	67 000	8 300
2003	376 000	87 000	77 000	77 000	68 000	67 000	6 700
2004	393 000	96 000	85 000	77 000	68 000	67 000	5 300
2005	432 000 (voksne) 412 000 (barn)	120 000 (voksne) 410 000 (barn)	91 000	80 000	71 000	70 000	5 000
2006	450 000 (voksne) 430 000 (barn)	130 000 (voksne) 110 000 (barn)	98 000	81 000	71 000	70 000	5 300
2007	476 000 (voksne) 456 000 (barn)	130 000 (voksne) 110 000 (barn)	113 000	92 000	71 000	70 000	3 800
2008	496 000** (voksne) 476 000 (barn)	130 000 (voksne) 110 000 (barn)	123 400	99 600	73 000	70 000	4 400 ***
2009	551 500 (voksne) 531 500 (barn)	140 000 (voksne) 120 000 (barn)	141 000	125 500	75 000	70 000	6 100
2010	574 300 (voksne) 554 300 (barn)	147 500 (voksne) 127 500 (barn)	146 400	130 400	80 000	70 000	5 800
2011	631 500 (enslige voksne) 581 500 (voksne) 581 500 (enslige mindreårige) 561 500 (barn)****	200 000 (enslige voksne) 150 000 (voksne) 150 000 (enslige mindreårige) 130 000 (barn)	150 000	131 500	80 000	70 000	5 500
2012	651 500 (enslige voksne) 598 000 (voksne) 598 000 (enslige mindreårige) 576 600 (barn)	210 000 (enslige voksne) 156 500 (voksne) 156 500 (enslige mindreårige) 135 000 (barn)	156 500	135 000	80 000	70 000	5 700
2013	666 800 (enslige voksne) 616 800 (voksne) 616 800 (enslige mindreårige) 596 800 (barn)	215 000 (enslige voksne) 165 000 (voksne) 165 000 (enslige mindreårige) 145 000 (barn)	166 800	135 000	80 000	70 000	6 500

Kilde: Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

* I tillegg kom volumtilskuddet på 500 000 kroner per 18 bosatte.

** Fra 1. juli økt til 515 000 for voksne og 505 000 for barn.

*** Ifølge 2007-rapporten var det 4 900 førstegangsbosatte i 2007. Tallet i 2007-rapporten er justert etter offisielle tall fra IMDi.

¹⁹ Antallet er avrundet til nærmeste hundre.

Vedleggstabell 3 Oversikt over kommunenes utgifter og antall i målgruppen i 2012 og 2013. Utgåtte kommuner i 2012 er inkludert (markert med kursiv). Utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad er ikke inkludert. Ikke avrundet.

	Antall i målgruppen		Totale utgifter, eksl. KVP.		Utgifter per person	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
0105 Sarpsborg	301	295	18 591 372	20 767 485	61 765	70 518
0213 Ski	168	198	18 629 838	18 707 822	111 223	93 803
0219 Bærum <i>NY!</i>	-	589		77 302 418		130 224
0231 Skedsmo	335	363	23 977 350	24 516 680	71 574	69 152
0301 Oslo	2 851	3 129	283 868 184	308 947 159	99 568	97 368
0403 Hamar <i>UTGÅTT</i>	257	265	23 249 177	25 842 887	90 640	97 246
0501 Lillehammer	260	591	25 048 204	48 704 067	96 339	83 450
0602 Drammen	567	147	37 885 744	12 988 101	66 818	88 650
0626 Lier	172	157	12 167 538	11 660 979	70 741	74 343
0706 Sandefjord	161	612	11 218 770	41 643 925	69 682	68 389
0806 Skien	605	90	51 832 843	5 020 241	85 674	61 035
1017 Songdalen <i>NY!</i>	-	387	-	28 300 030	-	73 823
0906 Arendal <i>UTGÅTT</i>	358	259	24 564 661	22 561 212	68 616	87 827
1001 Kristiansand <i>UTGÅTT</i>	900	1 756	65 633 857	149 544 546	72 967	83 833
1102 Sandnes	363	208	28 242 036	12 668 823	77 909	68 282
1106 Haugesund	247	1 393	20 504 516	122 644 827	83 183	87 915
1201 Bergen	1 662	252	142 375 874	24 053 651	85 665	95 509
1401 Flora	199	177	11 722 762	11 786 040	-	66 776
1601 Trondheim	1328	394	127 758 120	20 703 134	59 057	53 190
1714 Stjørdal	222	97	21 326 315	8 888 728	96 203	91 636
1805 Narvik	161	295	10 287 669	997 212 945	96 064	87 503
1903 Harstad <i>NY!</i>	-	198		20 767 485	-	70 518
1931 Lenvik <i>UTGÅTT</i>	138	589	10 910 904	18 707 822	63 899	93 803
2030 Sør-Varanger	74	363	8 112 789	77 302 418	79 065	130 224
I alt	11 326	11 354	977 908 524	24 516 680	86 346	87 503

Kilde: Administrasjonsundersøkelsen 2013 og 2012

Vedleggstabell 4 Antall personer i målgruppen per 31.12.2013 etter bosettingsår, flyktningkategori, alder, kjønn, landsdel, kommunistørrelse og statsborgerskap

Bakgrunnsopplysninger		Antall personer		Prosent	
		Målgruppen	Adm.und	Målgruppen	Adm.und
I alt		36 776	12 374	100	100
Kull	2013	7 699	2 219	22	16
	2012	7 456	2 393	21	19
	2011	7 034	2 280	18	17
	2010	6 908	2 475	18	20
	2009	7 679	3 007	22	29
Flyktningkategori	ANN	197	95	1	1
	FAM	8 019	2 995	22	25
	FLUKTANN	1	-	0	-
	FLUKTASYL	22 783	7 676	62	62
	FLUKTKOLL	1	1	0	0
	FLUKTOFF	5 775	1 607	16	13
Alder	0 - 5	2 947	898	8	7
	6 - 15	7 111	2 182	19	18
	16 - 18	2 667	809	7	7
	19 - 25	6 623	2 284	18	19
	26 - 35	10 129	3 746	28	30
	36 - 45	4 923	1 617	13	13
	46 - 55	1 567	539	4	4
	56 - 66	541	206	2	2
67 ->	268	93	1	1	
Kjønn	Menn	19 891	6 668	54	54
	Kvinner	16 885	5 706	46	46
Landsdel	Oslo og Akershus	6 642	4 893	18	40
	Hedmark og Oppland	3 218	282	9	2
	Sør-Østlandet	6 516	1 979	18	16
	Agder og Rogaland	5 709	718	16	6
	Vestlandet	5 762	2 102	16	17
	Trøndelag	3 419	1 682	9	14
Nord-Norge	5 510	718	15	6	
Innbyggere	Ikke i administrasjonsundersøkelsen	24 087	-	66	-
	0 - 9999	311	91	1	1
	10000 - 19999	572	515	2	4
	20000 - 49999	1 815	1 782	5	14
	50000 ->	9 991	9 986	27	81
Statsborgerskap	Norsk	2 271	1 038	6	9
	Øst-Europa	808	262	2	2
	Vest-Europa u/Tyrkia, Nord-Amerika og Oseania ekskl Norge	6	3	0	0
	Asia m/Tyrkia	11 577	4 177	32	34
	Afrika	21 011	6 479	57	51
	Sør- og Mellom-Amerika	94	26	0	0
	Statsløse og uoppgitt	1 009	389	3	3

Kartlegging av kommunenes netto utgifter i 2013 til bosetting og integrering av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag

Kommunenavn:

Denne undersøkelsen utføres av Statistisk sentralbyrå (SSB) på oppdrag fra Kommunesektorens organisasjon (KS) og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi).

Hensikten med undersøkelsen er å skaffe opplysninger som kan gi grunnlag for å beregne utgiftsutviklingen i kommunene forbundet med bosetting og integrering av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag.

Målgruppen i undersøkelsen er:

- flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13.
- personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.11 - 31.12.13.
- Barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen for integreringstilskudd. Dette gjelder ikke barn som får vedtak om familieinnvandring.

De områdene vi skal kartlegge gjennom denne delen av årets undersøkelse er tilsvarende:

- * sosialkontortjenester
- * introduksjonsprogram
- * innvandrers-/flyktningkontortjenester
- * eksamensrettet grunnskoleopplæring for voksne
- * kvalifiseringsprogram
- * sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening
- * bolig-/boligadministrasjonstjenester
- * støttekontakt, aktivisering og pleie og omsorg i hjemmet
- * enslige mindreårige
- * barne- og ungdomsvernet
- * ekstratiltak i grunnskolen
- * kultur- og ungdomstiltak
- * barnehager
- * felleskostnader

Utgifter til helse og rusomsorg blir ikke kartlagt.

Beregningsutvalget kartlegger netto driftsutgifter. Det betyr at statstilskudd, refusjoner, salgs- og leieinntekter og andre inntekter skal trekkes fra. Se veiledning i hver skjemadel.

Kontaktpersonen kommunen har utpekt, vil ha ansvaret for å koordinere innsamlingen av opplysningene i kommunen. Dersom det skulle være spørsmål vedrørende undersøkelsen eller selve utfyllingen av skjemaet send gjerne e-post til denne adressen: beregningsutvalget@ssb.no

Dessuten kan følgende personer kontaktes:

Kari Kraakenes, tlf: 21 09 47 86, e-post: kkr@ssb.no
Else Bredeli, tlf: 21 09 42 55, e-post: ehf@ssb.no
Nina Gran, KS, tlf. 24 13 27 78 / 915 26 482, e-post: nina.gran@ks.no
Peter Oftebro Baum, IMDi, tlf: 47 75 18 71, e-post: peba@imdi.no

Vi ber om at spørreskjemaet blir fylt ut og returnert til Statistisk sentralbyrå; pr. e-post til beregningsutvalget@ssb.no innen **12. mars 2014**.

Takk for hjelpen!

Milepælsplan for kartleggingen

Datainnsamling		
Oppgaver	Ansvarlig	Frist for ferdigstilling
Vinterseminar	Utvalget/SSB/kommunene	primo desember
Utfylling	Kommunene	fra skjemaene er ferdige, til kommunebesøk
Kommunebesøk	Utvalget/SSB/ kommunene	uke 7 - 10
Korrigerings av tidligere utfylling	Kommunene	fra kommunebesøk - 12. mars
Innsending av utfylt skjema	Kommunene	innen 12. mars
Databearbeiding		
Oppgaver	Ansvarlig	Frist for ferdigstilling
Gjennomgang av skjema	Utvalget	fortløpende 12. mars - medio april
Oppfølging av kommunene; spørsmål til utfyllingen	SSB/kommunene	fortløpende 12. mars - medio april
Innlegging av data	SSB	fortløpende 12. mars - medio april
Sosialhjelps- og introduksjonsstønadundersøkelsen samt kvalifiseringsstønad	SSB	KOSTRA Skjema 11, 11B og 11C. Frist for innrapportering 15. januar.
Kvalitetssikring av adm og vo	Utvalget/SSB	medio - ultimo april
Presentasjon av foreløpig resultat for Utvalget	SSB	24. april
Presentasjon/publisering		
Oppgaver	Ansvarlig	Frist for ferdigstilling
Oversendelse av tall til departementet	IMDi/(SSB)	30. april
Rapportskrivning	Utvalget/SSB	16. april - 14. mai
Korrektur - rapporten	Utvalget/SSB	15. - 25. mai
Trykking av foreløpig rapport	IMDi	29. mai
Utsending av foreløpig rapport	IMDi	primo juni
Sommerseminar (med framlegging av rapporten)	Utvalget/SSB/kommunene	3. - 4. juni
Utsending av endelig rapport	IMDi	August

OM SKJEMAET

Målgruppen

• Den gruppen personer som Beregningsutvalget (BU) i denne undersøkelsen kartlegger utgifter til, blir kalt **målgruppen**.

• Målgruppen omfatter:

- flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13.
- personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.11 - 31.12.13.
- Barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen for integreringstilskudd. Dette gjelder ikke barn som får vedtak om familieinnvandring.

Husk at personer bosatt i 2008 ikke skal være med i denne kartleggingen. De var med i kartleggingen av utgiftene for 2012, men i 2013-kartleggingen hører de ikke lenger til målgruppen.

Hovedtyper av spørsmål

- Skjemaet består av to hovedtyper spørsmål relatert til målgruppen:
 - i) regnskapstall for utgifter til målgruppen på de ulike tjenesteområdene, og
 - ii) anslag på andeler av tjenestekapasitet innen de ulike tjenesteområder.

Det er viktig med utfyllende kommentarer og beskrivelser av hvordan utgiftene er beregnet. Dersom det ikke er plass i de aktuelle skjemadelene, er det lagt til sider bakerst i skjemaet til dette.

Der hvor kommunen kjenner de faktiske utgiftene for målgruppen, skal de oppgis og det skal ikke gjøres anslag. Det må likevel beskrives hvordan kommunen kjenner de faktiske utgiftene.

Regnskapstall

- Vi ønsker opplysninger om driftsutgifter/-inntekter til kommunale tjenester som berøres av arbeidet med å bosette og integrere målgruppen. Videre driftsutgiftene/-inntektene kommunen har ved drift av særskilte tiltak for denne målgruppen.
- I de ulike skjemadelene gis henvisning til de KOSTRA-funksjonene der de aktuelle utgiftene mest sannsynlig er postert.
- I regnskapstabellene skal kommunens netto driftsutgifter summeres, dvs. **utgifter på artene 010-480** (OBS:men ikke art 290 (interne kjøp i kommunen)) **fratrukket inntekter på artene 600 - 890** (OBS: men ikke art 790 (interne salg)) i driftsregnskapet. I den grad det finnes relevante utgifter i investeringsregnskapet, bes dette føres opp særskilt. **Stipulert husleie for kommunale bygg skal være ført under de aktuelle funksjonene.**

I 2004 ble det innført en generell momskompensasjonsordning for kommunesektoren. For at ordningen skal bli ivaretatt i undersøkelsen, må art 429 tas med på utgiftssiden. I tillegg må det trekkes fra den delen av refusjonsinntektene som knytter seg til investeringsregnskapet, art 728, mens 729 må holdes utenfor.

Felleskostnader/-inntekter er i KOSTRA forutsatt fordelt på de ulike funksjonene. De skal således i hovedsak fremkomme i skjemaene som er knyttet til de ulike tjenesteområdene. Eventuelle felleskostnader som er ført på funksjonene 120, 121, 130 og 180 føres på del 15 i skjemaet.

Mulige metoder for å beregne anslag på andel av tjenestekapasitet

- Vi ønsker opplysninger om hvor stor del av kommunens totale tjenestekapasitet på de ulike tjenesteområdene som brukes på målgruppen. Begrepet tjenestekapasitet skal fange opp kommunens totale tilbud overfor brukerne.
- Utgifter til **barn av personer i målgruppen, født etter førstegangsbosetting skal inkluderes i** beregningen, selv om ikke alle disse barna inngår i målgruppen.
- Kommunene som tidligere har deltatt i kartleggingen, har brukt tre ulike framgangsmåter for beregning av målgruppens relative ressursbruk:
 - **FREM GANGSMÅTE A:** Noen kommuner har regnskapstall for utgifter knyttet til målgruppen. I slike tilfeller er det ikke nødvendig å oppgi prosentandel kapasitet - som man blir bedt om først innenfor hvert tjenesteområde.
 - **FREM GANGSMÅTE B:** En direkte vurdering av hvor mange **årsverk** i den aktuelle tjenesten som benyttes til betjening av målgruppen. Deretter beregnes hvor stor andel dette utgjør av tjenestens totale antall årsverk.
 - **FREM GANGSMÅTE C:** Det framskaffes opplysninger om hvor mange klienter som finnes totalt og hvor mange av disse som tilhører målgruppen. Deretter foretas en vektning ut fra hvor mye tid som i gjennomsnitt brukes pr. klient i målgruppen sett i forhold til gjennomsnittet for øvrige klienter.
- **Eks. på framgangsmåte C:** I kommunen er det totalt 5.200 sosialhjelpsmottakere, av disse er 300 i målgruppen. Ved hjelp av kvalifisert skjønn antar en at hver klient i målgruppen p.g.a. bruk av tolk, lengre gjennomsnittlig stønadperiode i løpet av året o.a. gjennomsnittlig bruker 1,8 ganger mer av sosialkuratorens tid enn andre brukere. Andre driftsutgifter er imidlertid konstante uavhengig av klientens bakgrunn (som f.eks. rengjøring og porto). Størrelsen på den samlede vektingsfaktoren tar hensyn til begge disse forholdene og er derfor i dette tilfellet noe mindre enn 1,8, f. eks 1,75. I tillegg må det tas hensyn til bl.a. hvor lenge målgruppen betjenes av innvandrers/flyktningskontoret etter bosetting før de overføres til sosialkontoret, og til den øvrige klientgruppens sammensetning.

$$\text{Andel av samlet kapasitet} = 300 \times 1,75 / (5.200 - 300 + 300 \times 1,75) = 0,097$$

I dette eksemplet kommer en fram til at 9,7 prosent av samlet kapasitet ved sosialkontoret ble brukt på målgruppen. Innvandrers- /flyktningskontorets ressursinnsats overfor målgruppen må legges til sosialkontorets utgifter, i og med at også denne tjenesten i KOSTRA føres på funksjon 242.

Vekting skal begrunnes.

1. ANTALL FLYKTNINGER OG PERSONER MED OPPHOLD PÅ HUMANITÆRT GRUNNLAG

Målgruppen omfatter:

- flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i perioden 1.1.09 - 31.12.13.
- personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i perioden 1.1.09 - 31.12.13, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.11 - 31.12.13.
- barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen og utløser integreringstilskudd.

Husk at personer bosatt i 2008 **ikke** skal være med i denne kartleggingen. De var med i kartleggingen av utgiftene for 2012, men i 2013-kartleggingen hører de ikke lenger til målgruppen.

1.1

Hvor mange personer i målgruppen var registrert bosatt i kommunen 1.1. og 31.12.?

Antall pr. 1.1.13:

Antall pr. 31.12.13:

1.2

Hvor mange i målgruppen som er registrert bosatt i kommunen pr. 31.12.13 ble førstegangsbosatt i kommunen i løpet av 2013?

Antall førstegangsbosatte i 2013:

1.3 Sekundærbosetting

A. Hvor mange i målgruppen med botid 0-5 år flyttet til kommunen i løpet av året?

B. Hvor mange i målgruppen med botid 0-5 år flyttet fra kommunen eller døde, i løpet av året?

Det skal ikke være avvik. Dersom avviket ikke er null må tallene i 1.1 - 1.3 sjekkes

Avvik

1.4

Dersom kommunen har asylmottak, kryss av for type mottak (dersom det er et mottak med flere typer mottaksplasser, f.eks ordinært mottak der noen av plassene er for enslige mindreårige, kryss av for begge typer mottak):

Type mottak	Privat drift	Kommunal drift
Ordinært mottak	☐	☐
Transitmottak	☐	☐
Mottak for enslige mindreårige	☐	☐
Forsterket mottak	☐	☐

1.5

Merknader, f.eks hvor mange personer har kommunen vedtak på å bosette (bosettingskvote), spesielle utfordringer:

Opplysningene om målgruppen er gitt av:

Tlf. nr:

E-post:

2. ORGANISERING AV KOMMUNENS BOSETTINGS- OG INTEGRERINGSARBEID

Kommuner organiserer bosettings- og integreringsarbeidet knyttet til mottak av flyktninger og familiegjeforente med disse som er førstegangsbosatt i perioden 1.1.09 - 31.12.13, og personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i perioden 1.1.09 - 31.12.13 samt familiegjeforente med disse i perioden 1.1.11 - 31.12.13. Gi eventuelle kommentarer til fordelingen av ansvar og arbeidsoppgaver **mellom ulike kommunale organisasjonsheter** i forbindelse med bosetting av målgruppen i din kommune.

Eks. på utfylling

Tjenesteområde: *sosialtjenester*

Hvor ligger ansvaret?: *flyktningskontoret*

2.1

Tjenesteområde:	Hvor ligger ansvaret?	Eventuelle kommentarer
Sosialtjenester:		
Introduksjonsprogram:		
Innvandrer-/ flyktningskontortjenester:		
Sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering, arbeidstrening:		
Kvalifiseringsprogram:		
Bolig-/boligadm. tjenester:		
Barne- og ungdomsverntjenester:		
Opplæring/undervisning:		
Kultur- og ungdomstiltak:		
Barnehager:		
Enslige mindreårige:		

2.2

Hvordan føres tolkeutgiftene i kommunen?

	Hvor føres tolkeutgiftene i regnskapet? (sett kryss)	Hvor i skjema og på hvilke(n) funksjon(er) føres tolkeutgifter på?
Tolketjenester:	☐ På de ulike funksjonene:	
	☐ På en funksjon:	

2.3

a) Kjenner kommunen de totale tolkeutgiftene?

- Ja
 Nei

b) Hvor stor andel av kommunens tolkeutgifter går til målgruppen?

Eventuelle kommentarer til del 2.

Opplysningene på denne siden er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

3. SOSIAL RÅDGIVING OG VEILEDNING

INFORMASJON TIL UTFYLLEREN

• Utgiftene skal omfatte alle utgifter til administrasjon og tiltak innen sosialtjenester knyttet til råd og veiledning, vedtak om økonomisk sosialhjelp, inkl. innvandrер-/flyktningkontor, flyktningkonsulent m.m. Del 3 fanger således hovedsaklig opp utgifter innenfor funksjon 242.

• Dersom kommunen under funksjon 242 har et innvandrер-/flyktningkontor, flyktningkonsulent eller lignende, skal dette inngå i beregningen/anslaget for fordeling av kapasiteten/årsverk for sosialtjenesten.

Dersom kommunen har en slik organisering vil målgruppens andel av ressursbruken bli ulik på de ulike områdene. Det kan for eksempel være slik at målgruppen har belastet:

100 % av ressursbruken på flyktningkontoret

60 % av ressursbruken på tolkeutgiftene

20 % av ressursbruken på NAV-sosialtjenesten

Dersom kommunen har utgifter til krisesenter for personer i målgruppen skal kun andelen av målgruppen brukes som prosentandel.

I slike tilfelle kan det være fornuftig å bruke hjelpeskjema for hver av disse enkelttjenestene. Det er viktig at svarene viser hva som er lagt til grunn for de ulike beregningene

• Merk at dersom det går noe tid fra bosetting til introduksjonsprogrammet starter, bør eventuelle utgifter til sosial rådgivning og veiledning i denne perioden føres her. Det samme gjelder relevante administrative utgifter dersom personer som deltar i introduksjonsordningen mottar supplerende økonomisk sosialhjelp. Utgifter til personer som er bosatt forut for oppstart av introduksjonsprogram skal også tas med her.

• Hvis en kjenner de reelle utgiftene skal en ikke oppgi prosentandel.

• Økonomisk stønad (bidrag og lån) tilstått etter lov om sosiale tjenester i NAV skal ikke regnes med. Disse utgiftene kartlegges gjennom kommunenes årlige innrapportering til KOSTRA. (Økonomisk sosialhjelp føres på funksjon 281.)

• Overføring av integreringstilskudd fra staten skal ikke tas med som driftsinntekt. (Integreringstilskuddet føres på funksjon 850).

• Administrasjon av introduksjonsordningen føres i skjemadel 4.

• Eventuelle felleskostnader/-inntekter (funksjonene 120, 121, 130 og 180) føres ikke her, men i tabell 15.1

Målgruppen omfatter:

- flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13.

- personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13 samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.11 - 31.12.13

- barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen og utløser integreringstilskudd.

3.1

Totalt antall mottakere av økonomisk sosialhjelp i kommunen løpet av året

- Herav antall mottakere av økonomisk sosialhjelp i målgruppen

3.2

Kjenner kommunen de eksakte tallene for samlet ressursbruk fra målgruppen på administrasjon og tiltak innenfor sosialtjenesten knyttet til råd, veiledning og vedtak om økonomisk sosialhjelp?

ja - gå til 3.5
nei - gå til 3.3

3.3

Ved beregning av prosentandel, anslå hvor stor del av samlet ressursbruk til målgruppen på administrasjon og tiltak innenfor sosialtjenester knyttet til råd, veiledning, og vedtak om økonomisk sosialhjelp (funksjon 242) i 2013 som ble brukt på målgruppen bosatt etter 1.1.09.

Prosentandel kapasitet:

3.4

Forklar kort grunnlaget for anslått prosentandel (inkl. flyktningkontor, flyktningkonsulent eller lignende):

3.5

Regnskapstall for administrasjon og tiltak innen sosial rådgivning og veiledning, inkl. flyktningkontor, flyktningkonsulent e.l. (funksjon 242)

Administrasjon og tiltak innenfor sosial rådgivning og veiledning. (funksjon 242)	Regnskapstall 2013	
	Driftsutgifter og driftsinntekter samlet ført på funksjon 242	Herav driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen:
Lønn og sosiale utgifter (art 010 - 099)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Andre driftsutgifter (art 100 - 480, men ikke 290)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Brutto driftsutgifter	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Netto driftsutgifter	<input type="text"/>	<input type="text"/>

3.6

For de kommuner som har eksakte tall for ressursbruk, hvordan er disse framskaffet?

3.7

Dersom kommunen har utgifter knyttet til den definerte målgruppen som ikke er klientført og utgiftsført på funksjon 281 føres de her. Slike utgifter blir ikke registrert som sosialhjelp i KOSTRA-statistikken og blir dermed ikke tatt med i sosialhjelpsundersøkelsen. For eksempel etableringsutgifter og husleieutgifter. Dette gjelder utgifter som ikke er tatt med i andre deler av skjemaet. Oppgi den KOSTRA-funksjon de aktuelle utgiftene er ført på og hvilket kommunalt tjenesteområde som har hatt utgiften:

Type utgift/stønad:	Utgiftsført i 2013	Ført på funksjon:	Kommunalt tjenesteområde:
Etablering			

3.8

Forklar kort hva utgiftene i spørsmål 3.7 er (ikke-klientførte utgifter):

Opplysningene om sosial rådgiving og veiledning er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

4. INTRODUKSJONSPROGRAM

INFORMASJON TIL UTFYLLEREN

- I denne skjemadelen ønsker vi opplysninger om alle utgifter knyttet til det obligatoriske introduksjonsprogrammet i kommunen. Dette er utgifter til administrasjon, lønn til programrådgivere, introduksjonsstønad, bruk av lokaler, tolk, overføringer til andre osv. I følge KOSTRA-forskriftene skal utgiftene føres på funksjon 275.
- Økonomisk stønad (bidrag og lån) tilstått etter lov om sosiale tjenester i NAV skal ikke regnes med. Disse utgiftene kartlegges i en egen undersøkelse. (Økonomisk sosialhjelp føres på funksjon 281.)
- Overføring av integreringstilskudd fra staten skal ikke tas med som driftsinntekt. (Integreringstilskuddet føres normalt på funksjon 850.)
- Alle utgifter ved Voksenopplæringen til gjennomføring av introduksjonsprogrammet utover norsk og samfunnskunnskap skal tas med i denne skjemadelen under spørsmål 4.4.
- Eventuelle felleskostnader/-inntekter (funksjonene 120, 121, 130 og 180) føres ikke her, men i tabell 15.1
- **Målgruppen omfatter:**
 - flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13.
 - personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.11 - 31.12.13.
 - barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen og utløser integreringstilskudd.

4.1 Antall deltakere i introduksjonsprogram

Antall deltakere i løpet av hele året

Antall mottakere av introduksjonsstønad pr 1.1.13

Antall mottakere av introduksjonsstønad pr 31.12.13

4.2 Anslå gjennomsnittlig tid fra bosetting til oppstart i introduksjonsprogram

antall måneder

4.3 Regnskapstall for utgifter og inntekter i forbindelse med tilrettelegging og gjennomføring av introduksjonsprogram:

	Regnskapstall 2013	
	Driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen	
Lønn og sosiale utgifter (art 010 - 099, men ikke 089)		<input type="text"/>
Samlet utbetalt introduksjonsstønad (art 089)		<input type="text"/>
Andre driftsutgifter (art 100 - 480, men ikke 089 og 290)		<input type="text"/>
Brutto driftsutgifter (ikke art 089)		<input type="text"/>
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)		<input type="text"/>
Netto driftsutgifter introduksjonsprogram funksjon 275:		<input type="text"/>

4.4 Utgifter i forbindelse med introduksjonsprogram ført på andre KOSTRA-funksjoner (eksempelvis voksenopplæring funksjon 213) skal komme i tillegg til utgifter i 4.3 **(NB! Husk å overføre fra spm 22 i VO-skjema)**

Kort beskrivelse av utgiften	Utgifter i 2013:	Ført på funksjon:	Kommunalt tjenesteområde:

Til kontaktperson for kartleggingen: Vennligst kontrollér at utgiftene som er ført i spm 4.4 ikke er tatt med under andre spm i skjemaet.

4.5 Eventuelle tilleggsopplysninger/kommentarer i forbindelse med introduksjonsprogram (spesifiser også funksjon dersom introduksjonsstønad er ført på annen funksjon enn 275):

Opplysningene om introduksjonsprogram er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

5. EKSAMENSRETET GRUNNSKOLEOPPLÆRING FOR VOKSNE

Utgifter knyttet til grunnskoleopplæring for voksne innvandrere over 16 år i målgruppen tas med i denne delen av skjemaet. Asylsøkere skal ikke tas med her. De omfattes ikke av integreringstilskuddet. For de kommuner som gir slik undervisning til asylsøkere er det viktig å synliggjøre en konkret beregning av målgruppens andel.

Utgifter og inntekter i forbindelse med tilskuddet til funksjonshemmede (bortsett fra helseutgifter), skal tas med her om det ikke er registrert andre steder i skjema. Vektet gjennomsnitt under spm 5.2 tar utgangspunkt i 7 måneders vårsemester og 5 måneders høstsemester.

• Målgruppen omfatter:

- flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13.
- personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.11 - 31.12.13.
- barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen og utløser integreringstilskudd.

5.1 Hadde kommunen eksamensrettet grunnskoleopplæring for voksne i 2013?

- ja - gå til 5.2
 nei - gå til del 6 Kvalifiseringsprogram

5.2 Totalt antall elever i grunnskoleopplæring for voksne i kommunen - Herav antall elever i grunnskoleopplæring for voksne i målgruppen

Vår	Høst
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>

Vektet gjennomsnitt av vår (7 mnd) og høst (5 mnd) for alle elever i kommunen

Vektet gjennomsnitt av vår (7 mnd) og høst (5 mnd) for målgruppen

<input type="text"/>
<input type="text"/>

5.3 Regnskapstall for utgifter i forbindelse med eksamensrettet grunnskoleopplæring for voksne

Eksamensrettet grunnskoleopplæring	Regnskapstall 2013	
	Sum utgifter og inntekter i kommunen	Herav utgifter og inntekter direkte knyttet til målgruppen
Lønn og sosiale utgifter (art 010 - 099)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Andre driftsutgifter (art 100 - 480 men ikke 290)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Brutto driftsutgifter (art 010 - 480, men ikke 290)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Netto driftsutgifter	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<i>Kontroll: Netto driftsutgifter/vektet gjennomsnitt (= per elev)</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

5.4 Kommentarer til del 5; hvordan har dere kommet fram til målgruppeandelen

Opplysningene er gitt av:	Tlf. nr:	<input type="text"/>
	E-post:	<input type="text"/>

6. KVALIFISERINGSPROGRAM

Utgifter til Kvalifiseringsprogrammet skal fra 2008 føres på ny KOSTRA-funksjon 276 (Kvalifiseringsordningen). Driftsutgifter og driftinntekter til tilrettelegging og gjennomføring av kvalifiseringsprogram etter lov om sosiale tjenester i NAV for personer i målgruppen for denne undersøkelsen, føres under spm 6.5.

Oppgi også samlet utbetalt kvalifiseringsstønad til deltakerne i målgruppen i kvalifiseringsprogram (Ført på kontoklasse 1, funksjon 276/ev. andre funksjoner, art 089) (Kommunene rapporterer utgiftene til kvalifiseringsstønad til KOSTRA på eget skjema fra 2009.)

• Målgruppen omfatter:

- flyktninger og familieegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13.
- personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13, samt familieegjenforente med disse i perioden 1.1.11 - 31.12.13.

6.1 Har kommunen kvalifiseringsprogram?

- ja - gå til 6.2
 nei - gå til del 7 Sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening

6.2 Når fikk kommunen kvalifiseringsprogram?

6.3 Under hvilke funksjon(er) er utgiftene/inntektene regnskapsført?

6.4 Antall deltakere i kvalifiseringsprogram i 2013

	Totalt i kommunen	I målgruppen
Antall deltakere i løpet av 2013	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Antall deltakere pr 1.1.2013	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Antall deltakere pr 31.12.2013	<input type="text"/>	<input type="text"/>

6.5 Regnskapstall for utgifter i forbindelse med tilrettelegging og gjennomføring av kvalifiseringsprogram:

	Regnskapstall 2013	
	Driftsutgifter og driftsinntekter samlet til kvalifiseringsprogram i kommunen	Driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen
Lønn og sosiale utgifter (art 010 - 099, men ikke art 089)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Utbetalt kvalifiseringsstønad (art 089)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Andre driftsutgifter (art 100 - 480, men ikke 290)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Brutto driftsutgifter (ikke art 089)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Netto driftsutgifter	<input type="text"/>	<input type="text"/>

6.6 Hvordan har kommunen beregnet målgruppens andel av utgiftene til kvalifiseringsprogram?

Opplysningene om kvalifiseringsprogram er gitt av:	Tlf. nr:	<input type="text"/>
	E-post:	<input type="text"/>

7. Sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening

INFORMASJON TIL UTFYLLEREN

Aktuelle tiltak i denne delen av skjemaet er:

Andre sysselsettingstiltak / kvalifiseringstiltak - funksjon 273

Utgifter til sysselsetting/kvalifisering m.m. kan være regnskapsført på KOSTRA-funksjon 273 (Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi).

Andre sysselsettingstiltak / kvalifiseringstiltak - andre funksjoner

Utgifter til tiltaksplasser eller liknende i kommunal regi skal vanligvis føres på de funksjonene som den aktuelle tiltaksplassen er knyttet til - f. eks. en som er i tiltak på sykehjem eller i barnehager - utgiftene føres på den funksjonen personen er sysselsatt på f.eks. funksjon 253 (Helse- og omsorgstjenester i institusjon) eller funksjon 201 (Førskole)

Generelle kommentarer

- Hvis en kjenner de reelle utgiftene trenger en ikke oppgi prosentandel
- Vær oppmerksom på at en person kan delta i flere tiltak, og at utgifter til en person bare oppgis en gang.
- Det kan være problematisk å spesifisere kostnader knyttet til målgruppa ettersom de ofte utgjør en andel av deltakere på ulike tiltak. Da er det viktig å dokumentere grunnlag og metode for anslagene. Husk på å ha med eventuelle inntekter fra NAV . Få med utgifter til lokaler, også når det gjelder kommunale bygg.
- Eventuelle felleskostnader/-inntekter (funksjonene 120, 121, 130 og 180) føres ikke her, men i tabell 15.1
- **Målgruppen omfatter:**
 - flyktninger og familiejenforente med disse som er førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13.
 - personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13, samt familiejenforente med disse i perioden 1.1.11 - 31.12.13.
 - barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen og utløser integreringstilskudd.

7.1

Deltok noen av personene i målgruppen på sysselsettingstiltak, yrkeskvalifiseringstiltak, arbeidstrening som var helt eller delvis finansiert av kommunen?

- ja - spesifiser utgiftene i 7.2
 nei - gå til del 8. Boliger og boligadministrasjon

7.2

Spesifiser tiltakene hvor personer i målgruppen deltok. (Kvalifiseringsprogram føres under 6.5) For hvert tiltak skal det angis hvilken funksjon tiltaket er plassert på og hvor stor prosentandel av tiltaket som er knyttet til målgruppen:

	Beskrivelse av tiltaket:	Hvilken funksjon er tiltaket regnskapsført på?	Målgruppens prosentandel:	Kontroll av prosentandel regnskapstall i 7.3
Tiltak 1				
Tiltak 2				
Tiltak 3				
Tiltak 4				
Tiltak 5				
Tiltak 6				

7.3

Regnskapstall for tiltakene

Sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening	Tiltak 1		Tiltak 2	
	Utgifter til tiltak	Herav driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen	Utgifter til tiltak	Herav driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen
Brutto driftsutgifter (art 010 - 480, men ikke 290)				
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)				
Netto driftsutgifter				
Sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening	Tiltak 3		Tiltak 4	
	Utgifter til tiltak	Herav driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen	Utgifter til tiltak	Herav driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen
Brutto driftsutgifter (art 010 - 480, men ikke 290)				
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)				
Netto driftsutgifter				
Sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening	Tiltak 5		Tiltak 6	
	Utgifter til tiltak	Herav driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen	Utgifter til tiltak	Herav driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen
Brutto driftsutgifter (art 010 - 480, men ikke 290)				
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)				
Netto driftsutgifter				
Netto driftsutgifter	SUM ALLE TILTAK			

Opplysningene om sysselsettingstiltak er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

8. BOLIGER OG BOLIGADMINISTRASJON

INFORMASJON TIL UTFYLLEREN

Kapittelet omfatter utgiftene til tildeling, forvaltning og drift av boliger som er bundet opp til målgruppen. Grunnlaget er utgifter som kommunene fører på KOSTRA-funksjon 265 (Kommunalt disponerte boliger), funksjon 283 (Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig) og funksjon 121 (Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltning). Det forutsettes en fordeling av utgiftene og inntektene på funksjonene 265, 283 og 121 på følgende måte:

- **Kommunalt eide boliger**

- Opplysninger om kommunalt eide boliger som blir disponert til utleie til målgruppen bosatt etter 1.1.09 skal føres i spørsmålene **8.1a - 8.1e**.

- Det kan være behov for å bruke skjønn for å anslå markedsverdi. **Eventuelt investeringstilskudd fra Husbanken skal trekkes fra markedsverdi. Markedsverdi for borettslagseiligheter skal være eksklusiv fellesgjeld.**

- **Kommunalt leide boliger**

- Opplysninger om boliger som kommunen leier og som blir benyttet til utleie til målgruppen bosatt etter 1.1.09 skal føres i spørsmålene **8.2a - 8.2c**.

- **Boligadministrasjon**

- Opplysninger om utgifter til administrasjon av boliger skal føres i spørsmålene **8.3a - 8.3c**.

Målgruppen omfatter:

- flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13.
- personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.11 - 31.12.13.
- barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen og utløser integreringstilskudd.

- Eventuelle felleskostnader/-inntekter (funksjonene 120, 121, 130 og 180) føres ikke her, men i tabell 15.1

- Hvis en kjenner de reelle utgiftene trenger en ikke oppgi prosentandel

- Dersom kommunen opererer med kommunal bostøtte er det viktig å ta med faktiske utgifter og oppgi hvor i skjemaet denne eventuelt er ført. Det samme gjelder inntekter og utgifter knyttet til statlig bostøtte.

8.1. Kommunalt eide boliger

8.1a

Eide kommunen i 2013 boligenheter som ble utleid til målgruppen?

ja - gå til 8.1b
nei - gå til 8.2

8.1b

Hvor mange boliger eide kommunen pr. 1.1.2013?

Hvor mange boliger eide kommunen pr. 31.12.2013?

Totalt i kommunen

Disponert for målgruppen

8.1.c

Gjennomsnittlig markedsverdi per kommunal bolig fratrukket tilskudd fra Husbanken og fellesgjeld i borettslag:

Markedsverdi pr. bolig 1.1.2013

Markedsverdi pr. bolig 31.12.2013

Totalt i kommunen

Disponert for målgruppen

Antall boliger per 31.12.2013 diponert for målgruppen, som er anskaffet uten tilskudd til utleieboliger fra Husbanken

Antall boliger i borettslag per 31.12.2013 disponert for målgruppen

Forklar hvordan dere har beregnet markedsverdien i kommentarfeltet under eller i egen arkfane:

8.1d
 Dersom det er overført midler mellom kommunen og boligstiftelser, føres eventuelle beløp og formål knyttet til den definerte målgruppen her:

Fra kommunen til stiftelsen:

Fra stiftelsen til kommunen:

8.1e
Regnskapstall for utleie av kommunalt eide bolige

De kalkulatoriske kapitalkostnader til boligeneheter som kommunen eier og leier ut til målgruppen beregnes på et senere tidspunkt av Beregningsutvalget på grunnlag av eiendomsmassens antatte markedsverdi pr. 1.1.2013 og 31.12.13.

Kommunalt eide boligeneheter disponert i 2013 (deler av funksjonene 265, 283 og 121)	Utgifter / inntekter til målgruppen	
Vedlikeholdsutgifter (fra driftsregnskapet)		
Energi		
Kommunale avgifter		
Forsikringer		
Kommunal bostøtte (ikke klientført)		
Andre utgifter		
Sum oppførte utgifter:		
Leieinntekter i 2013		
Andre inntekter, spesifiser (inkl. statlig bostøtte som ikke er klientført):		
Sum inntekter:		
Netto utgifter:		

Kontroll: Beregnet gjennomsnittlig husleie per bolig per mnd

Er denne beregnede månedlige husleien innenfor forventet verdi/nivå?

Ja
 Nei

Opplysningene om kommunalt eide boliger er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

8.2. Kommunalt leide boliger

8.2a

Leide kommunen i 2013 boligenheter som ble framleid til målgruppen?

ja - gå til 8.2b
nei - gå til 8.3

8.2b

Kommunalt leide boligenheter i kommunen pr. 31.12.13 framleid til målgruppen?

Antall boligenheter som kommunen leier:

8.2c Regnskapstall for kommunalt leide boliger

Boliger kommunen leier (deler av funksjonene 265, 283 og 121)	Driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen	
Brutto driftsutgifter (art 010 - 480, men ikke 290)		<input type="text"/>
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)		<input type="text"/>
Netto driftsutgifter		<input type="text"/>

Forklar/beskriv utgiftene for kommunalt leide boliger

Opplysningene om komm. leide boliger er gitt av:	Tlf. nr:	<input type="text"/>
	E-post:	<input type="text"/>

8.3 Boligadministrasjon

8.3a

Anslå hvor stor prosentandel av kapasiteten ved forvaltning/administrasjon av boliger (funksjonene 265, 283 og 121 ekskl. utgifter/inntekter i forbindelse med drift av boligene) som i 2013 ble brukt til å betjene målgruppen. (Hvis en kjenner de reelle utgiftene trenger en ikke oppgi prosentandel):

Prosent:

8.3b

Forklar grunnlaget for den anslåtte prosentandelen. Utføres for eksempel noe av boligforvaltningen til målgruppen av flyktingetjenesten:

8.3c

Regnskapstall for forvaltning/administrasjon av boliger

Boligadministrasjon (deler av funksjonene 265, 283 og 121)	Driftsutgifter og driftsinntekter samlet ført på funksjonene 265, 283 og 121, ekskl. utgifter knyttet til drift av boliger og husleieinntekter (føres i spm 8.1e og 8.2)	Herav driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen:
Brutto driftsutgifter (art 010 - 480, men ikke 089 og 290)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Netto driftsutgifter	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Beskriv og forklar hva som ligger i utgiftene i 8.3c

Opplysningene om boligadministrasjon er gitt av:	Tlf. nr:	<input type="text"/>
	E-post:	<input type="text"/>

9. STØTTEKONTAKT, AKTIVISERING OG PLEIE OG OMSORG I HJEMMET

INFORMASJON TIL UTFYLLEREN

• Her tas med **nettoutgifter** for tiltak som var hjemlet i sosialtjenestelovens § 4.2, som nå er hjemlet i ny lov om kommunale helse- og omsorgstjenester §3.2. Det skal ikke tas med helseutgifter, dvs tiltak som er hjemlet i helselovgevingen. I den nye loven om kommunale helse- og omsorgstjenester er det tjenester definert som omsorgstjenester som er aktuelle.

Aktuelle tiltak er:

- Praktisk bistand og opplæring, herunder brukerstyrt personlig assistanse, til dem som har et særlig hjelpebehov på grunn av sykdom, funksjonshemming, alder eller av andre årsaker.
- Avlastingstiltak for personer og familier som har et særlig tyngende omsorgsarbeid.
- støttekontakt for personer og familier som har behov for dette på grunn av funksjonshemming, alder eller sosiale problemer.
- plass i institusjon eller bolig med heldøgns omsorgstjenester til de som har behov for det på grunn av funksjonshemming, alder eller andre årsaker
- Lønn til personer som har et særlig tyngende omsorgsarbeid.

Merk: IMDi gir (etter søknad) et eget tilskudd til å dekke utgifter til funksjonshemming eller adferdsproblemer. Hvis utgifter som kommer med i denne undersøkelsen dekkes/delvis dekkes av IMDis tilskudd, skal beløpet føres som inntekt der utgiften er ført. Men ta kun med de inntektene som er med i kartlagte utgifter, ikke det som brukes til øvrige helsetjenester som ikke kartlegges.

- Målgruppen omfatter:
 - flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13.
 - personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.11 - 31.12.13.
 - barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen og utløser integreringstilskudd.
- Eventuelle felleskostnader/-inntekter (funksjonene 120, 130 og 180) føres ikke her, men i tabell 15.1.

9.1

Dersom kommunen har utgifter i medhold av lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3.2 knyttet til oppfølging av personer i den definerte målgruppen kan beløpet føres her. Oppgi hvilken KOSTRA-funksjon de aktuelle utgiftene er ført på, og om de aktuelle utgiftene er tatt med i en annen del av dette kartleggingsskjemaet:

Type tiltak:	Brutto utgifter	Brutto inntekter	Netto utgifter
Sum utgifter			

Hvilken KOSTRA-funksjon er de aktuelle utgiftene ført på? Er de tatt med i andre deler av skjemaet?

Opplysningene om støttekontakt m.m. er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

10. ENSLIGE MINDREÅRIGE

Her skal det oppgis **antall personer i målgruppen per 1.1.2013, 31.12.2013 og førstegangsbosatte som utløste tilskudd for enslige mindreårige, i tillegg til integreringstilskuddet i løpet av året.** Kun personer som er innvilget opphold skal med. Vær oppmerksom på at enslig mindreårigtilskudd utløses t.o.m det året personen fyller 20 år. Refusjon for utgifter i barnevernet skal ikke føres her men i 11.2d.

10.1

Hvor mange personer i målgruppen som utløste tilskudd for enslige mindreårige bodde det i kommunen?

A) Antall per 01.01.2013

B) Antall per 31.12.2013

10.2

Hvor mange enslige mindreårige ble førstegangsbosatt i kommunen i løpet av 2013?

10.3

Per 31.12.13 hvor mange av disse bor i:

- Fosterhjem i familie og nære nettverk:

- Fosterhjem utenom familie og nære nettverk:

- Egen bolig/hybel:

- Bolig med oppfølging (bl.a. heldøgns bemannet bolig):

- Barnevernsinstitusjon:

- Annet (spesifiser):

Sum (skal stemme overnes med tallet i 10.1.B):

10.4

Oppgi regnskapstall for utløst enslig mindreårigtilskudd til målgruppen i 2013. Vær oppmerksom på at tilskuddet deles ut månedvis for enslige mindreårige bosatt i løpet av 2013:

Kontroll av enslig mindreårigtilskudd delt på antall enslig mindreårige (deltallet)

10.5

Eventuelle merknader:

Opplysningene om enslige mindreårige er gitt av:

Tlf. nr:

E-post:

11. ADMINISTRASJON OG KLIENTRETTEDE TILTAK INNENFOR BARNE- OG UNGDOMSVERNET

INFORMASJON TIL UTFYLLEREN

- Lønnsutgifter og andre driftsutgifter knyttet til barneverntjenesten (**administrasjon og saksbehandling, KOSTRA-funksjon 244**) skal føres i tabell 11.1c
- Utrekning av antall årsverk tilknyttet målgruppen bosatt etter 1.1.09 kan enten anslås direkte eller utregnes på grunnlag av opplysninger om hvor mange klienter som finnes totalt og hvor mange av disse som tilhører målgruppen. Deretter foretas en vekting ut fra hvor mye tid som i gjennomsnitt brukes pr. klient i målgruppen sett i forhold til gjennomsnittet for øvrige klienter.
- Hvis en kjenner de reelle utgiftene trenger en ikke anslå prosentandel
- Driftsutgifter/-inntekter i forbindelse med **klientrettede tiltak** etter vedtak fattet i henhold til lov om barnevernstjenester (**KOSTRA-funksjonene 251 og 252**), skal føres i tabell 11.2d. På inntektssiden skal utløst statlig refusjon spesifiseres. Dette gjelder også statlig refusjon for barnevernsutgifter til enslige mindreårige.

Det ordinære tilskuddet for enslige mindreårige skal ikke føres her, men i del 10.

- Vær oppmerksom på at det (blant annet innen andre KOSTRA-funksjoner) kan finnes relevante utgifter som skal medregnes her, i tilknytning til:
 - PP-tjenesten
 - advokatbistand
 - psykolog
 - helsestasjonenes arbeid med forebyggende barnevern

- Eventuelle **felleskostnader/-inntekter** (funksjonene 120, 121, 130 og 180) føres ikke her, men i **tabell 15.1**.

• **Målgruppen omfatter:**

- flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13.
- personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.11 - 31.12.13.
- barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen og utløser integreringstilskudd.

Barn født senere enn 6 måneder etter at mor er bosatt skal inkluderes, dersom foreldrene er i målgruppa. De utløser ikke integreringstilskudd men skal regnes med i hele skjemadel 11.

11.1. Barneverntjenesten

11.1.a

Totalt antall barn i kommunen med barnevernstiltak i løpet av året
Antall barn av personer i målgruppen, med barnevernstiltak i løpet av året (inkl. enslige mindreårige)
 - Herav antall enslige mindreårige med barnevernstiltak i løpet av året

Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet (funksjon 251)	Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet (funksjon 252)
--	--

11.1.b

Anslå hvor stor prosentandel av samlet kapasitet av barneverntjenesten (funksjon 244) som i 2013 ble brukt på målgruppen: Hvis kommunen kjenner de reelle utgiftene (skal oppgis under spørsmål 11.1c) trenger en ikke anslå prosentandel kapasitet.

Prosentandel kapasitet:

Forklar grunnlaget for den anslåtte prosentandelen:

11.1c Regnskapstall for administrasjon og saksbehandling innenfor barne- og ungdomsvernet

Administrasjon og tiltak innenfor barne- og ungdomsvernet (funksjon 244)	Regnskapstall 2013	
	Driftsutgifter og driftsinntekter samlet ført på funksjon 244	Herav driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen:
Lønn og sosiale utgifter (art 010 - 099)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Andre driftsutgifter (art 100 - 480, men ikke 290)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Brutto driftsutgifter	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Netto driftsutgifter	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<i>Kontroll: Netto driftsutgifter per barn med tiltak</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Opplysningene om barneverntjenesten er gitt av:	Tlf. nr:	<input type="text"/>
	E-post:	<input type="text"/>

11.2. Klientrettede tiltak innenfor barne- og ungdomsvernet

Klientrettede tiltak

Månedlig kommunal egenandel kr. 36 523. Årlig kommunal egenandel utgjør kr 438 276.

11.2a

Har kommunen ført tiltak på enkeltpersoner hvor utgiftene kan identifiseres i fagsystemet?

- ja - gå til 11.2d og fyll ut regnskapstall knyttet til disse personene/tiltakene
nei - gå til 11.2b og 11.2c for å anslå en andel av kapasiteten

11.2b

Anslå hvor stor prosentandel av barnevernstiltak der barnet ikke er plassert av barnevernet (funksjon 251) i 2013 som gjaldt målgruppen. Hvis kommunen kjenner de reelle utgiftene (oppgis under spørsmål 11.2d) trenger en ikke oppgi prosentandel.

Prosentandel kapasitet:

11.2c

Anslå hvor stor prosentandel av barnevernstiltak der barnet er plassert av barnevernet (funksjon 252) i 2013 som gjaldt målgruppen. Hvis kommunen kjenner de reelle utgiftene (oppgis under spørsmål 11.2d) trenger en ikke oppgi prosentandel.

Prosentandel kapasitet:

Forklar kort grunnlaget for de anslåtte prosentandelene:

11.2d

Regnskapstall for tiltak iverksatt etter vedtak fattet i henhold til lov om barnevernstjenester

Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet (funksjon 251)	Regnskapstall 2013	
	Driftsutgifter og driftsinntekter samlet ført på funksjon 251	Herav driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen
Lønn og sosiale utgifter (art 010 - 099)		
Andre driftsutgifter (art 100 - 480)		
Brutto driftsutgifter (art 010 - 480, men ikke 290)		
- herav driftsutgifter til enslige mindreårige		
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)		
- herav statlig refusjon for barnevernsutgifter		
Netto driftsutgifter		
<i>Kontroll: Netto driftsutgifter per barn med tiltak</i>		

Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet (funksjon 252)	Regnskapstall 2013	
	Driftsutgifter og driftsinntekter samlet ført på funksjon 252	Herav driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til målgruppen
Lønn og sosiale utgifter (art 010 - 099)		
Andre driftsutgifter (art 100 - 480)		
Brutto driftsutgifter (art 010 - 480, men ikke 290)		
- herav driftsutgifter til enslige mindreårige		
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)		
- herav statlig refusjon for barnevernsutgifter		
Netto driftsutgifter		
<i>Kontroll: Netto driftsutgifter per barn med tiltak</i>		

Opplysningene om barne- og ungdomsvern er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

12. EKSTRATILTAK I GRUNNSKOLEN

INFORMASJON TIL UTFYLLEREN

- Kun tiltak og utgifter ut over det som tidligere ble dekket av eget særtilskudd (særskilt norsk og morsmålsopplæring til elever i grunnskolen). Fra 2006 gikk dette øremerkede statstilskuddet inn i rammeoverføringen til kommunene.
- Aktuelle utgifter kan være ført på **KOSTRA-funksjon 202 og 222**.

Eksempler på relevante tiltak kan være

- opplæring utover det som tidligere ble dekket av tilskudd til særskilt norsk/morsmål, og som gir ekstrakostnader i forhold til ordinær opplæring (f. eks. tilleggskostnader ved organisering av elevene i egne innføringsklasser)
 - støttelærer
 - assistenter
 - leksehjelp
 - miljøarbeider
 - tolk ved foreldersamtaler
 - PP-tjenesten
 - Inntekter/utgifter i forbindelse med tilskuddet til funksjonshemmede (bortsett fra helseutgifter) skal være med på dette området, om det ikke er registrert andre steder i skjemaet.
- Dersom kommunen i forbindelse med ekstratiltak i skolen har kostnader til bruk av lokaler, kan dette tas med her (husleie, renhold mv.)
- Eventuelle **felleskostnader/-inntekter** (funksjonene 120, 121, 130 og 180) føres ikke her, men i **tabell 15.1**
- Det er viktig med gode beskrivelser/dokumentasjon av hva som har blitt tatt med og hvorfor.
- Når det gjelder spesialpedagogiske tiltak i henhold til § 5.1 i opplæringsloven er det **kun tiltak som kan tilbakeføres til elevens flyktningbakgrunn som skal tas med**; f.eks.: avbrutt skolegang, skade/traumer på grunn av krigsopplevelser, altså: Ikke medfødte funksjonshemminger.
- **Målgruppen omfatter:**
 - flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt **i landet** i perioden 1.1.09 - 31.12.13.
 - personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt **i landet** i perioden 1.1.09 - 31.12.13, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.11 - 31.12.13
 - barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen og utløser integreringstilskudd.

12.1.

Har kommunen i 2013 hatt utgifter til ekstratiltak for barn av personer i målgruppen, utover aktiviteter som tidligere ble dekket av det øremerkede statstilskuddet til opplæring i særskilt norsk/morsmål for elever i grunnskolen?

- ja - gå til 12.2
nei - gå til del 13 Kultur og ungdomstiltak

12.2

Totalt antall elever i innføringsklasser/mottaksklasser i kommunen
- Herav antall elever i innføringsklasser/mottaksklasser i målgruppen

Vår	Høst

Vektet gjennomsnitt av vår (7 mnd) og høst (5 mnd) for alle elever i kommunen
Vektet gjennomsnitt av vår (7 mnd) og høst (5 mnd) for målgruppen

12.3 Netto utgifter til innføringsklasser/mottaksklasser ut over rammetilskuddet)
- herav utgifter til målgruppen

12.4 Beskriv ordningen med innføringsklasser/mottaksklasser:

--

12.5 Andre spesielle tiltak i grunnskolen (ikke ta med utgifter som allerede er med i spørsmål 12.3)

Kort beskrivelse av tiltaket:		Netto utgifter til målgruppen i 2013:
Tiltak 1		
Tiltak 2		
Tiltak 3		
Tiltak 4		
Tiltak 5		
Tiltak 6		
Tiltak 7		
Tiltak 8		
Tiltak 9		
Tiltak 10		
SUM		

12.6**Eventuelle merknader:**

--

Opplysningene om ekstratiltak i grunnskolen er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

13. KULTUR- OG UNGDOMSTILTAK

INFORMASJON TIL UTFYLLEREN

- Tiltakene skal være **rettet mot innvandrere** og ha som mål å integrere målgruppen.
- Eksempler på relevante tiltak kan være:**
 - bibliotekvirksomhet (**funksjon 370**),
 - ungdomstiltak som fritidsklubb rettet spesielt mot integrering og hjelp til lekselesing som ikke skjer i grunnskolens regi (**funksjon 231**),
 - internasjonalt senter/kultursenter, kulturtiltak for kvinner m.m. (**funksjon 385**).
- Også andre funksjoner kan være aktuelle.** De aktuelle tiltakene forutsettes spesifisert.
- Her føres kun tiltak som **ikke** er dekket av tilskudd over statsbudsjettet til kommunale innvandreriltak.
- Livssyns- og trostilskudd skal ikke inkluderes.
- For flere av tiltak rettet mot innvandrere kan det være vanskelig å skille ut målgruppen. Det skal da gis anslag over målgruppens utgiftsandel.
- Det skal føres opp driftsutgifter og driftsinntekter knyttet til hvert tiltak i 13.1. Eventuelle felleskostnader/-inntekter (funksjonene 120, 121, 130 og 180) føres ikke her, men i tabell 15.1.
- Målgruppen omfatter:**
 - flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13.
 - personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.11 - 31.12.13.
 - barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen og utløser integreringstilskudd.

13.1

Hadde kommunen i løpet av 2013 utgifter til kultur- og ungdomstiltak som var spesielt rettet mot innvandrere, herunder målgruppen?

- ja - spesifiser tiltakene i 13.2
 nei - gå til del 14 Barnehager

Regnskapstall for kultur- og ungdomstiltak 2013

Bibliotekvirksomhet	Sum utgifter og inntekter i kommunen	Herav utgifter og inntekter direkte knyttet til målgruppen	Beregningsmåte/spesifiser tiltak:
Lønn og sosiale utgifter (art 010 - 099)			
Andre driftsutgifter (art 100 - 480, men ikke 290)			
Brutto driftsutgifter			
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)			
Netto driftsutgifter			

Ungdoms- og fritidstiltak	Sum utgifter og inntekter i kommunen	Herav utgifter og inntekter direkte knyttet til målgruppen	Beregningsmåte/spesifiser tiltak:
Lønn og sosiale utgifter (art 010 - 099)			
Andre driftsutgifter (art 100 - 480, men ikke 290)			
Brutto driftsutgifter			
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)			
Netto driftsutgifter			

13.2 forts.

Tilskudd til kulturaktiviteter	Sum utgifter og inntekter i kommunen	Herav utgifter og inntekter direkte knyttet til målgruppen	Beregningsmåte/spesifiser tiltak:
Lønn og sosiale utgifter (art 010 - 099)			
Andre driftsutgifter (art 100 - 480, men ikke 290)			
Brutto driftsutgifter			
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)			
Netto driftsutgifter			

Internasjonalt senter/kultursenter	Sum utgifter og inntekter i kommunen	Herav utgifter og inntekter direkte knyttet til målgruppen	Beregningsmåte/spesifiser tiltak:
Lønn og sosiale utgifter (art 010 - 099)			
Andre driftsutgifter (art 100 - 480, men ikke 290)			
Brutto driftsutgifter			
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)			
Netto driftsutgifter			

Andre tiltak	Sum utgifter og inntekter i kommunen	Herav utgifter og inntekter direkte knyttet til målgruppen	Beregningsmåte/spesifiser tiltak:
Lønn og sosiale utgifter (art 010 - 099)			
Andre driftsutgifter (art 100 - 480, men ikke 290)			
Brutto driftsutgifter			
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)			
Netto driftsutgifter			

Sum alle tiltak

--	--

Opplysningene om kultur- og ungdomstiltak er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

14. BARNEHAGER

INFORMASJON TIL UTFYLLEREN

Antall barn med barnehageplass pr. 15.12.12

• Med barnehage menes her alle offentlige godkjente barnehager som drives med kommunalt eller statlig tilskudd, inkludert deltidsbarnehager med et pedagogisk tilbud.

• **Målgruppen omfatter:**

- flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13.
- personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.11 - 31.12.13.
- barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, omfattes av målgruppen og utløser integreringstilskudd.

• Barn født etter førstegangsbosetting **skal inkluderes**, dersom foreldrene er i målgruppa. De utløser ikke integreringstilskudd men skal regnes med i hele skjemadel 14. Barnehager.

• Kommuner med mange deltidsplasser kan summere disse plassene til hele plasser, hvis det gi et riktigere kostnadsbilde for kommunen.

Beregningsutvalget beregner netto driftsutgifter til det ordinære barnehagetilbudet, så det er kun ekstrautgifter som skal føres i del 14.

14.1. Antall offentlig godkjente barnehageplasser pr. 15.12.13

14.1a

Hvor mange barn i alt i alderen 0 - 5 år er bosatt i kommunen?

14.1b

Hvor mange barn av personer i målgruppen i alderen 0 - 5 år er bosatt i kommunen?

14.1c Antall barn med barnehageplass totalt i kommunen

- herav antall barn av personer i målgruppen med barnehageplass

14.1d

Antall barn i flyktningbarnehager (skal også være med i 14.1c)

Eventuelle kommentarer:

14.2 Utgifter og inntekter tilknyttet tilrettelegging i barnehagene 2013

INFORMASJON TIL UTFYLLEREN

Inntekter og utgifter tilknyttet tilrettelegging og ekstrahjelp i barnehagene

- Det er de **samlede inntekter og utgifter** knyttet til ekstrahjelp til tospråklige assistanse, spesialtilbud (inkl. PPT), og for funksjonshemmede (**KOSTRA-funksjon 211**) som skal føres i tabell 14.2c, og ikke utgiftene per plass.
- Hvis en ikke kjenner de reelle utgiftene er det mulig å beregne utgiftene ved å anslå prosentandel av totale utgifter
- Mottatt tilskudd ved bosetting av personer med alvorlige, kjente funksjonshemminger og/eller adferdsvansker skal trekkes fra (jf. Rundskriv: 3/2013).

NB! Utgifter og inntekter til spesialpedagogiske tiltak til barn i førskolealder som ikke har barnehageplass kan føres opp i 14.2c. Definer i så fall beløpenes størrelse og hvor mange barn tiltaket gjelder.

14.2a

Kjenner kommunen de eksakte inntektene og utgiftene tilknyttet tilrettelegging og ekstrahjelp i barnehagene til barn av personer i målgruppen?

- ja - gå til 14.2c
 nei - gå til 14.2b

14.2b

Dersom kommunen ikke kjenner de reelle utgiftene til barn av personer i målgruppen kan det oppgis en prosentandel av samlet kapasitet av ekstrahjelp i forbindelse med tiltak for bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder, og funksjonshemming etc. i barnehagene som er brukt på barn i og av personer i målgruppen.

Prosent:

Forklar grunnlaget for den anslåtte prosentandelen:

14.2c Regnskapstall for inntekter og utgifter tilknyttet ekstrahjelp i barnehagene 2013

Ekstrahjelp m.m. i barnehagene	Driftsutgifter og driftsinntekter samlet ført på funksjon 211		Herav driftsutgifter og driftsinntekter til barn av personer i målgruppen	
Lønn og sosiale utgifter (art 010 - 099)		<input type="text"/>		<input type="text"/>
Andre driftsutgifter (art 100 - 480, men ikke 290)		<input type="text"/>		<input type="text"/>
Brutto driftsutgifter (art 010 - 480, men ikke 290)		<input type="text"/>		<input type="text"/>
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)		<input type="text"/>		<input type="text"/>
Netto driftsutgifter		<input type="text"/>		<input type="text"/>

Opplysningene om barnehager er gitt av:	Tlf. nr:	<input type="text"/>
	E-post:	<input type="text"/>

15. REGNSKAPSTALL FOR FELLESKOSTNADER/-INNTEKTER SOM KOMMER I TILLEGG TIL DET SOM ER FØRT OPP UNDER ANDRE POSTER

INFORMASJON TIL UTFYLLEREN

I henhold til KOSTRA skal felleskostnader/-inntekter i stor grad være fordelt mellom funksjonene.

Det kan likevel være noen utgifts-/inntektsarter som bør henføres til arbeid med integrering av flyktninger/hg, spesielt fra **funksjonene 120 – Administrasjon, 130 – Administrasjonslokaler og 180 – Diverse fellesutgifter, evt funksjon 121 forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen (hvis det er utgifter på dette området og det ikke er ført i del 8).**

Både hvilke og hvor stor andel av kostnadene som skal med, vil variere fra kommune til kommune.

Framgangsmåte for å beregne felleskostnader/-inntekt:

1. Identifiser kostnads-/inntektsposter det vil være riktig å ta med.
2. Beregn hvor stor andel av disse det er rimelig å anta benyttes i forbindelse med bosetting/ integrering av målgruppen for kartleggingen (flyktninger og familiegjenforente med disse som er førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13 og personer med opphold på humanitært grunnlag førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13, samt familiegjenforente med disse i perioden 1.1.11 - 31.12.13.).

Ad 1 Eksempler på noen av de kostnadene som **kan** være felles for flere funksjoner:

- **Husleie** kan være husleie til eksterne eiere eller stipulert leie i kommunale bygg. Ved stipulert husleie kan den beregnede internleien pr. kvm være inkl. eller ekskl. drifts-/vedlikeholdsutgifter.
- **Kontorholdsutgifter** kan f. eks være porto, kopiering, telefon, strøm og Edb-drift.
- **Stabsfunksjon og ledelse** kan f. eks være regnskapskontor, personalkontor, faglig-/administrativ ledelse.
- Andel av **servicekontor**

(Obs: De fleste av disse utgiftene forutsettes i KOSTRA fordelt på de "tjenesteytende funksjonene". Dersom dette ikke er gjort, gis kommunen anledning til å beregne en riktig fordeling i skjemadel 15)

Ad 2 En mulig regnemåte kan være å innhente opplysninger om **hvor mange årsverk arbeidet med bosetting/integrering av målgruppen utgjør i forhold til andre årsverk som også innebærer bruk av de** aktuelle støttefunksjonene. Videre kan det vurderes i hvilken grad de ansatte som arbeider med målgruppen benytter de aktuelle støttefunksjonene mer eller mindre enn andre. Basert på disse opplysningene kan det gjøres et anslag over hvor stor andel av kostnadene som benyttes til arbeidet med målgruppen. Denne fremgangsmåten er mer presis enn å beregne utgiftene utifra målgruppens andel av befolkningen.

De aktuelle utgifts- og inntektspostene som tas med, spesifiseres i skjemadel 15

Eksempel på utfylling:

Funksjon 120 – Administrasjon	Netto driftsutgift samlet ført på den aktuelle posten	Beregningsfaktor	Herav netto driftsutgifter knyttet til målgruppen
1. Stipulert husleie	----	100 kvm x 1000 kr/kvm	100 000,-
2. Regnskapsføring	70 000,-	1,70 %	1 190,-
3. IT-drift	1 460 000,-	1,20 %	17 520,-
Sum netto felles driftsutgifter			118 710,-

Eventuelle merknader:

Vedr. 1: Gjennomsnittspris i kommunen pr. kvm er f. eks. kr 1000,- inkl. renhold, vaktmester og ytre vedlikehold.

15.1

Regnskapstall for administrasjon og fellesutgifter som ikke er ført andre steder i skjemaet; funksjonene 120, 121, 130 og 180, ev. andre funksjoner

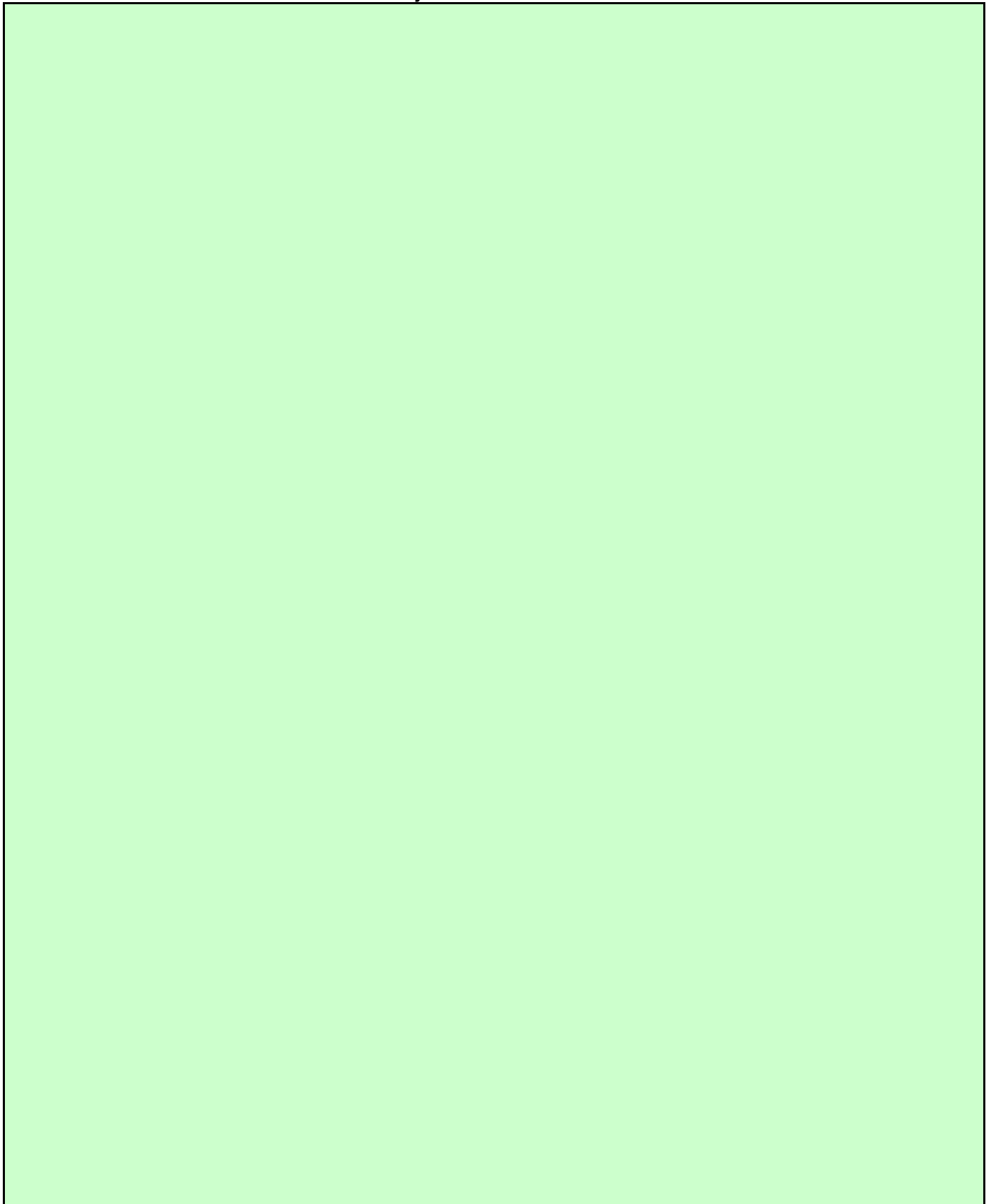
Spesifikasjon av administrasjon og fellesutgifter (angi funksjon)	Netto driftsutgift samlet for tiltaket	Beregningsfaktor	Herav netto driftsutgift knyttet til målgruppen
Sum netto felles driftsutgifter			

15.2

Eventuelle merknader - beskriv tiltakene og begrunn beregningsfaktoren:

Opplysninger om felleskostnader/inntekter er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

Eventuelle kommentarer til hele eller deler av skjemaet:

Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep.
0033 Oslo
Tlf. 21 09 00 00

Kommunesektorens organisasjon
Postboks 1378 Vika
0114 Oslo
Tlf. 24 13 26 00

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
IMDi
Postboks 8059 Dep
0031 Oslo
Tlf. 24 16 28 00

Kartlegging av kommunens utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere i 2013

Kommune:

Denne undersøkelsen utføres av Statistisk sentralbyrå (SSB) på oppdrag fra Kommunesektorens organisasjon (KS) og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi).

Hensikten med undersøkelsen er å skaffe opplysninger som kan gi grunnlag for å beregne utgiftsutviklingen i kommunene forbundet med opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere. Målgruppen for undersøkelsen er deltakere som omfattes av rett og plikt eller rett til norskopplæring (jf rundskriv Q-20/2012 og IMDi 4/2013), asylsøkere og deltakere uten rett og plikt.

Opplysningene i skjemaet vil brukes til å beregne en utgift per undervisningstime.

Undersøkelsen består av to deler:

Første del (spm 1 til 36) gjelder deltakere som fikk opplæring i kommunen.

Andre del (spm 37 til 40) gjelder deltakere bosatt i kommunen/statlig mottak som fikk opplæring i andre kommuner.

Kontaktpersonen kommunen har utpekt, vil ha ansvaret for å koordinere innsamlingen av opplysningene i kommunen. Dersom det skulle være spørsmål vedrørende undersøkelsen eller selve utfyllingen av skjemaet send gjerne e-post til denne adressen:

[beregningutvalget@ssb.no](mailto:beregningsutvalget@ssb.no)

Dessuten kan følgende personer kontaktes:

Nina Gran, KS, tlf. 24 13 27 78, 915 26 482, e-post: nina.gran@ks.no
Kjartan Stokke, FMBu, tlf. 32 26 69 48, 916 45 331, e-post: fmbukns@fylkesmannen.no

Kari Kraakenes, SSB, tlf: 21 09 47 86, e-post: kk@ssb.no
Else Bredeli, SSB, tlf: 21 09 42 55, e-post: ehf@ssb.no

Vi ber om at spørreskjemaet blir fylt ut og returnert til Statistisk sentralbyrå; pr. e-post til **[beregningutvalget@ssb.no](mailto:beregningsutvalget@ssb.no)** innen **12. mars 2014**.

Takk for hjelpen!

Milepælsplan for kartleggingen

Datainnsamling

Oppgaver	Ansvarlig	Frist for ferdigstilling
Vinterseminar	Utvalget/sekretariatet/kommunene	primo desember
Utfylling	Kommunene	foreløpig utfylte skjema sendes inn senest 3 dager før avtalt kommunebesøk
Kommunebesøk	Utvalget/(sekretariatet)/ kommunene	uke 7 - 10
Korrigerings av tidligere utfylling	Kommunene	fra kommunebesøk - 12. mars
Innsending av utfylt skjema	Kommunene	innen 12. mars

Databearbeiding

Oppgaver	Ansvarlig	Frist for ferdigstilling
Gjennomgang av skjema	Utvalget	fortløpende 12. mars - medio april
Oppfølging av kommunene; spørsmål til utfyllingen	Sekretariatet/kommunene	fortløpende 12. mars - medio april
Innlegging av data	Sekretariatet	fortløpende 12. mars - medio april
Sosialhjelps- og introduksjonsstønadsundersøkelsen samt kvalifiseringsstønads	Sekretariatet	KOSTRA Skjema 11, 11B og 11C. Frist for innrapportering 15. januar.
Kvalitetssikring av adm og vo	Utvalget/sekretariatet	medio - ultimo april
Presentasjon av foreløpig resultat for Utvalget	Sekretariatet	24. april

Presentasjon/publisering

Oppgaver	Ansvarlig	Frist for ferdigstilling
Oversendelse av tall til departementet	IMDi/(sekretariatet)	30. april
Rapportskriving	Utvalget/sekretariatet	16. april - 14. mai
Korrektur - rapporten	Utvalget/sekretariatet	15. - 25. mai
Trykking av foreløpig rapport	Sekretariatet	29. mai
Utsending av foreløpig rapport	Sekretariatet	primo juni
Sommerseminar (med framlegging av rapporten)	Utvalget/sekretariatet/kommunene	3. - 4. juni
Utsending av endelig rapport	Sekretariatet	August

Opplæring av voksne innvandrere i 2013

Opplysningene er gitt av:	Tlf. nr:	
	E-post:	

INFORMASJON TIL UTFYLLER

Målgruppe:

Målgruppen for undersøkelsen er deltakere som får opplæring i norsk og samfunnskunnskap og som omfattes av rett og plikt eller rett til norskopplæring (jf rundskriv IMDi 4/2013), samt asylsøkere og deltakere uten rett og plikt.

Oversikt over personer med rett og/eller plikt til norskopplæring

Rett og plikt	Rett	Plikt	Unntak
16-55 år	55-67 år	16-55 år	
Gratis	Gratis	Betaling	
Asyl og Overføringsflyktninger	Asyl og Overføringsflyktninger		Studenter
Humanitært grunnlag	Humanitært grunnlag		Au pairer og andre med midlertidig opphold
Kollektiv beskyttelse	Kollektiv beskyttelse		
FAM (A/O; Hum og Kol)	FAM (A/O; Hum og Kol)		
FAM (norske eller nordiske borgere)	FAM (norske eller nordiske borgere)		Nordiske borgere
Personer med opphold på grunnlag av mishandling eller tvangsekteskap (fra 1.7.2011)		Arbeidsinnvandrere - ikke opphold etter EFTA/EØS-regelverket	Personer med opphold etter EFTA/EØS-regelverket
		FAM (arbeidsinnvandrere)	

Undervisning

Omfatter all grunnopplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, uavhengig av kursarrangør. Norskopplæring til asylsøkere inngår også i beregningsgrunnlaget, og skal spesifiseres i skjemaet.

Undervisningstimer

Summen av antall timer undervist i undervisningsgruppene.

Eks: Dersom det i kommunen er 3 undervisningsgrupper á 200 timer og 2 grupper á 100 timer blir antall undervisningstimer lik $(3 \times 200) + (2 \times 100) = 800$ undervisnings-timer.

1. Ble det undervist norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere i kommunen i 2013?

ja - gå til 2
nei - gå til 36

Følgende spørsmål besvares av kommuner hvor det foregikk opplæring i norsk og samfunnskunnskap i 2013.

OMFANGET AV OPPLÆRING I NORSK OG SAMFUNNSKUNNSKAP

Kartleggingen omfatter alle deltakere som i løpet av 2013 deltok i opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Det gjelder deltakere med rett og/eller plikt, asylsøkere og deltakere uten rett og plikt.

Deltakere i annen undervisning enn norsk og samfunnskunnskap, som for eksempel grunnskoleopplæring for voksne, trafikkutdanning mv, samt årsverk og undervisningsgrupper knyttet til dem skal ikke regnes med i spm 2-7, men skal kommenteres i kommentarfeltene herunder.

2. Vennligst oppgi totalt antall personer som har deltatt i opplæring i norsk og samfunnskunnskap i kommunen i 2013

	Totalt antall deltakere i 2013
Deltakere med rett og plikt	<input type="text"/>
Deltakere med rett	<input type="text"/>
Deltakere med plikt men ikke rett	<input type="text"/>
Deltakere uten rett og plikt	<input type="text"/>
Asylsøkere	<input type="text"/>
Sum deltakere	<input type="text"/>

3. Vennligst oppgi totalt antall undervisningstimer (inkl. kontaktlærer) i norsk og samfunnskunnskap i 2013

Totalt antall undervisningstimer

4. Vennligst fyll ut informasjon nedenfor om virksomheten pr. 1.2.2013, 1.4.2013 og 1.10.2013

	pr. 1.2.2013	pr. 1.4.2013	pr. 1.10.2013
Antall grupper totalt	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Antall deltakere totalt	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

5. Anslå gjennomsnittlig gruppestørrelse antall personer pr gruppe

6. Hvor mange årsverk var knyttet til undervisningen i norsk og samfunnskunnskap i 2013?

Gjelder kun de som underviser.

antall årsverk

Antall undervisningstimer totalt delt på lærerårsverk

7. Dersom det er mulig, oppgi antall grupper med undervisning i norsk og samfunnskunnskap, antall deltakere pr gruppe, antall undervisningstimer i uken pr gruppe og antall uker gruppen har eksistert
 Det er mulig å legge til flere linjer eller bruke Ledge ark for beregninger.

Eks. Kommunen har 3 grupper med 10 personer i hver gruppe. Disse gruppene har undervisning i 21 uker med 9 undervisningstimer per uke. I tillegg har kommunen 15 grupper med 15 personer som har hatt undervisning i 17 uker med 15 undervisningstimer per uke.

	Antall grupper	Antall deltakere pr gruppe	Antall undervisningstimer i uken	Antall uker med undervisning
	3	10	9	21
	15	15	15	17
Totalt	18		24	38

Antall grupper dagtid	Gjennomsnittlig antall deltakere pr gruppe dagtid	Antall undervisningstimer i uken dagtid	Antall uker med undervisning dagtid	SUM - kontroll (grupper*time r per uke*ant uker)
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
Totalt				0

Antall grupper kveld	Gjennomsnittlig antall deltakere pr gruppe kveld	Antall undervisningstimer i uken kveld	Antall uker med undervisning kveld	SUM - kontroll (grupper*time r per uke*ant uker)
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
				0
Totalt				0

8. Beskriv hvordan norskopplæringstilbudet er organisert i kommunen, f.eks kveldsgrupper, nivå delt, osv
Beskrivelse av organiseringen av undervisningen; f.eks antall kveldsgrupper og timer per kveldsgruppe, nivå delte grupper, antall deltakere som deltar på mer enn en gruppe mv

9. Underviser kommunen arbeidsrettet norsk på praksisplass (for eksempel språkpraksis)?

- Ja
 Nei, gå til spørsmål 11

Hvis ja, oppgi antall undervisningstimer for skoleåret:

Vår	Høst

10. Er undervisningstimerne og utgiftene med i undersøkelsen?

- Ja
 Nei

11. Gis det arbeidsrettet norsk i grupper?

- Ja
 Nei

12. Hvis ja, er undervisningstimerne og utgiftene med i undersøkelsen?

- Ja
 Nei, gå til spørsmål 14

13. Beskrivelse av organiseringen av arbeidsrettet norsk

Vennligst oppgi utgifter til kommunale tjenester i opplæring i norsk og samfunnskunnskap i 2013:

Her føres utgifter knyttet til de deltakere og undervisningstimer som er ført i spm 2-6. Utgifter knyttet til introdeltakere som ikke er undervisning i norsk og samfunnskunnskap, som f.eks trafikkopplæring, IT-kurs mv fordeles ikke ut over spm 14-21 men føres i sin helhet i spm 22.

(1. jan - 31. des)

14. Lærerlønn

Utgifter til lærerlønn, inkl. kontaktlærer (ta med vikarutgifter og sosiale utgifter, ta ikke med utgifter refundert av folketrygden).

Kr:

15. Anslå gjennomsnittlig årslønn (eks. sosiale kostnader) for lærerne som mottok lønnsutbetalingene oppgitt i spm 14.:

Kr:

*Kontroll mot 6. Antall årsverk: 14. Lærerlønn / 15. anslag gj sn årslønn = beregnet "årsverk"
Kontroll 14 mot 15: 14. Lærerlønn delt på årsverk uten sosialekostn. (30%) / 6. antall årsverk = gj.snittslønn*

16. Administrasjon og driftsutgifter

Utgifter til administrasjon (inkl. lønn til adm. personalet) ved undervisningsstedene/skolene (ev. ved skolekontoret dersom adm. er sentralisert).

Kr:

17. Undervisningsmateriell

Utgifter til undervisningsmateriell, herunder utgifter til datautstyr og programvare til undervisning, samt kopieringsutgifter.

Kr:

18. Reisestøtte

Kr:

19. Per capita-tilskudd (Persontilskudd) overført til andre kommuner for deltakere som har flyttet til andre kommuner i løpet av året

Kr:

20. Utgifter til 50 t samfunnskunnskap som ikke er tatt med spm 14, 16 og 17

For eksempel tolkeutgifter, kjøp av tjenester i andre kommuner

Kr:

21. Andre utgifter

Kr:

Eventuelle kommentarer til spm 14-21 samt spesifisering av spm 21

Utgifter til opplæring/informasjonsarbeid utover ordinær norsk og samfunnskunnskap

De fleste kommuner har opplæring/informasjonsarbeid i introduksjonsprogrammet som kommer i tillegg til ordinær norsk og samfunnskunnskap. Utgifter til slike tiltak skal kartlegges i administrasjonsundersøkelsen for å gi et riktig bilde av hva introduksjonsprogrammet koster. Det er derfor viktig å skille ut alle aktiviteter som ikke er ordinær norsk og samfunnskunnskap. Før utgiftene i spm 22 under og i spm 4.4 i administrasjonskjemaet.

Utgifter til husleie til ovennevnte tiltak føres i spm 35 og blir automatisk overført til spm 22.

NB! Sjekk at utgiftene i spm 22 ikke også er ført i spm 14-21!

22. Opplæring/informasjonsarbeid i introduksjonsordningen ut over ordinær norsk og samfunnskunnskap.

Dette kan for eksempel være studietid, foreldreveiledning, andre kurs som for eksempel trafikkopplæring, IT-kurs og lignende, samt lokalutgifter til disse aktivitetene.

Kort beskrivelse av tiltaket	Utgifter
Lokalutgifter (blir automatisk overført fra spm 35)	

Totale utgifter som skal overføres til spm 4.4 i administrasjonsundersøkelsen

Kr:

Eventuelle merknader til spm 22:

Vennligst oppgi inntekter til kommunale tjenester i opplæring i norsk og samfunnskunnskap i 2013

2013
(1. jan - 31. des)

23. Per capita-tilskudd (Persontilskudd) i 2013

Inkludert 1. - 5. og 1. - 3. års per capita-tilskudd (Persontilskudd) – inntektsført tilskudd uavhengig av om beløpet er mottatt

Kr:

24. Grunntilskudd

Kr:

25. Per capita-tilskudd (Persontilskudd) i 2013 - ved flytting fra andre kommuner

Har kommunen fremmet krav om per capita-tilskudd (Persontilskudd) ovenfor andre kommuner (for deltakere som har flyttet til kommunen i løpet av året)? Oppgi inntektsført beløp.

Kr:

26. Inntekter fra andre kommuner som kommunen driver norskopplæring for

Kr:

27. Deltakerbetaling

Egenbetaling for deltakere som ikke har rett til voksenopplæring

Kr:

28. Per capita-tilskudd (Persontilskudd) for norskundervisning av asylsøkere

Kr:

29. Andre inntekter

Annet, eks div kurs, tilskudd til funksjonshemmede, etc (utdypes herunder).

Kr:

Eventuelle merknader til inntektene oppgitt i spørsmål 23-29:

30. Kjøpte kommunen tjenester til opplæring i norsk og samfunnskunnskap fra private tilbydere?

For eksempel frivillige undervisningsorganisasjoner, AOF, Folkeuniversitetet

ja
nei - gå til 31

Dersom svaret var "ja", vennligst oppgi utgiftene

(1. jan - 31. des)

Kr:

Eventuelle kommentarer til utgiftene ført i spm 30:

Vennligst oppgi kommunale utgifter i forbindelse med bruk av undervisningslokaler til opplæring i norsk og samfunnskunnskap:

I spm 31-35 føres alle utgifter til lokaler voksenopplæring, norsk og samfunnskunnskap.

Dersom deler av voksenopplæringens lokaler brukes til opplæring som går ut over ordinær undervisning i norsk og samfunnskunnskap skal disse utgiftene legges inn i spm 35. Tiltak utenom ordinær undervisning kan være:

- * veiledning vedrørende introduksjonsprogrammet
- * informasjonsarbeid
- * diverse kurs (trafikkopplæring, data mv)

Eksempel på beregning av utgifter som skal føres i spm 35

1. Voksenopplæringen har 15 klasserom med gjennomsnittlig undervisning på 20 timer per uke (300 timer per uke). Aktiviteter til introduksjonsprogrammet har i gjennomsnitt hatt 4 klasserom a 4 timer per uke (16 timer per uke). $300/16 = 5,3$ prosent av utgifter til lokaler skal inn i spm 35.

2. Voksenopplæringen har 15 klasserom. 1 rom brukes fast til tiltak i introduksjonsprogrammet. Da beregnes $1/15$ av utgiftene i spm 34 og disse føres inn i spm 35.

**Kommunale
utgifter i
2013**

31. Leie

Utgifter til leie av lokaler i ikke-kommunale bygg

Kr:

32. Stipulert leie/internleie

Stipulerte leieutgifter i kommunale bygg

Kr:

33. Andre utgifter

Andre utgifter f. eks til strøm, renhold, vaktmester og inventar (ikke datautstyr)

Kr:

34. Totale utgifter til lokaler

Kr:

35. Beregn andel av utgiftene til lokaler ført i spm 34 som brukes for tiltak i introduksjonsordningen

Dette beløpet blir automatisk overført til spm 22

Kr:

Ad spm 32. Gi en kort beskrivelse av hvordan utgiftene er stipulert (antall kvm, pris pr. kvm, om prisen inkl. driftsutgifter e.l.).

Ad spm 33. Spesifiser hvilke andre utgifter dette dreier seg om.

Ad spm 35. Forklar kort beregningen av utgiftene

36. Fikk voksne innvandrere bosatt i kommunen opplæring i andre kommuner i 2013?

ja - gå til spm 37
nei - du er ferdig! Gå til Sammenligning med 2012 og sjekk tallene

Følgende spørsmål besvares av kommunen hvor voksne innvandrere bosatt i kommunen fikk opplæring i andre kommuner

37. Vennligst oppgi antall deltakere som fikk opplæring i norsk og samfunnskunnskap i andre kommuner pr. 1.2, 1.4, og 1.10 i 2013.

NB! Gjelder deltakere som ikke er blitt ført i spm 2 og 4.

	pr. 1.2.2013	pr. 1.4.2013	pr. 1.10.2013
Deltakere med rett og plikt	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Deltakere med rett men ikke plikt	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Sum deltakere	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

38. Vennligst oppgi totalt antall deltakere i målgruppen som fikk opplæring i norsk og samfunnskunnskap i andre kommuner i 2013

Totalt antall deltakere i målgruppen

39. Vennligst oppgi betaling til vertskommunen i hht avtale mellom kommunene

2013
(1. jan - 31. des)
Kr:

40. Vennligst oppgi statstilskudd per capita (Persontilskudd) i 2013

(NB! Inkludert 1. - 5. års per capita-tilskudd (Persontilskudd) og resultattilskudd)

Kr:

Returadresse:
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
IMDi Postboks 8059 Dep. 0031 Oslo

**Kommunenes utgifter til bosetting og integrering
av flyktninger og personer med opphold på
humanitært grunnlag i 2013.**

Sluttrapport fra Beregningsutvalget august 2014.